nedeljski
Primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 50 lir

TRST, nedelja 18. julija 1965

Leto XXI. - Št. 169 (6147)

Posledice povečanega intervencionizma ZDA

Za razmere na svetu je značilno resno poslabšanje, ki je na nekaterih točkah in v posameznih delih že zavzelo skrajno kritični obseg in oblike. Zadnji čas in pa odkar je bilo blokirano delo 19. zasedanja, se na vsej fronti odnosov glavnih zahodnih sil do novih držav krepijo akcije pritiska in intervencije. Njihov bolj ali manj neskriti smoter je, da bi ne glede na sredstva in posledice uvedli v bivših kolonijah v novih oblikah nadzorstvo in gospodstvo in da bi na teh tleh prekinili proces narodnega osamosvajanja ter notranjih preobrazb. To je skupni smisel tistega, kar se danes dogaja na tleh razdeljenega Vietnama ter v Dominikanski republiki, na Cipru in v Kongu, kakor tudi na različnih drugih točkah — pri čemer so oblike pritiska in intervencije odvisne od stopnje notranjega odpora in od pogojev, v kakršnih nastopa kolonialna in neokolonialna politika.

Tudi Rusk in Ču En Laj sta vsak po svoje nedavno tega poskušala «pojasniti», zakaj v zvezi z vojno v Vietnamu ne bi moglo priti do splošnega spopada, ker prvi za tak spopad baje niso pripravljeni, drugi pa zanj niso zainteresirani. Po drugi strani tako v ZDA kot v Veliki Britaniji in v Kitajski razvijajo teorije, da spričo obstoječe vojne tehnike in ravnotežja med jedrskimi silami ne bi bili možni splošni spopadi. Baje so možni in sprejemljivi omejeni spopadi s konvencionalnim orožjem, na perifernih prostorih interesov glavnih sil, kjer izid vojne ne more bistveneje vplivati na obstoječe razmerje sil in spričo takega svojega značaja ni nevarnosti, da bi prerasel v splošni obračun. Posameznim vojaškim tehnikom in političnim birokratom, ki obravnavajo življenje s kabinetnimi naočniki, bi se take kombinacije ali domneve morda zdele stvarne in — včasih — potrjene z delnimi uspehi. Toda sedanji potek stvari v svetu kaže, da akcije, pripravljene na podlagi takih predpostavk, povzročajo zelo hude krize, ki obremenjujejo svet, povzročajo vse bolj nevarne premike v odnosih med velikimi in malimi državami in se pravzaprav pojavljajo kot uvod v širši ter splošni vojni spopad. Ako bi samo za hip sprejeli utemeljenost takih predpostavk, ne bi bile oborožene intervencije in lokalne agresije prav nič manj, kar so: odsev samovolje sil, ki — teptajo zakonite pravice drugih držav in kršijo načela ustanovne listine — ter vsiljujejo s tem zakon džungle v odnosih med narodi. Toda bilo bi skrajno nevarno, ako bi se uspavali z utvarami, da dejanja agresije in intervencije — kot so ukrepi proti Vietnamu in Dominikanski republiki — ne napovedujejo možnosti širših in splošnih spopadov, in to ne glede na take ali drugačne subjektivne namene ali utvare tistih, ki take akcije vodijo. Spričo moči lastne notranje logike teže te akcije k temu, da se ponavljajo in širijo, vtem ko na drugih straneh povsem naravno povzročajo razvrščanje in prevrščanje ter povečujejo splošno napetost, v kateri ljudje proti svoji volji postopoma izgubljajo nadzorstvo nad dogodki.

Vse govori za to, da moramo sedanje poslabšanje v mednarodnih odnosih in — zlasti — vedno pogostejše akcije oborožene intervencije obravnavati kot resnično nevarnost za svetovni mir. Zato bo moralo bližnje zasedanje Združenih narodov najti način, da to nevarnost odpravi in pospeši odpravo kriz in spopadov, ki so krvava in draga manifestacija te nevarnosti. Svetovna organizacija bo morala resno posredovati v tej smeri, morala se bo odločno zavzeti za to, da bo obrzdana samovolja velikih sil; ta organizacija take možnosti tudi ima. Zaupanje malih držav v Združene narode in njihov občutek varnosti in enakopravnosti sta odvisna od pripravljenosti svetovne organizacije, da se brez pomislekov zavzame v tem smislu.

Za razmere na področju neposrednih odnosov med glavnimi silami tako imenovanega Vzhoda in Zahoda, ki so leta 1963 začele koristne in spodbudne pogovore, je značilen vedno večji zastoj. Na tem področju se kažejo tudi tendence aktivnega poslabšanja. Povečani intervencionizem Združenih držav Amerike je obremenil tudi te odnose zlasti še zato, ker vsestransko spodbujajo, da bi jedrsko oborožili Zahodno Nemčijo z organizacijo NATO. Spričo takih okoliščin zgublja praktični smisel teorija o usmeritvi ZDA ter njihovih zaveznikov k pomiritvi v Evropi. V praksi se taka teorija omejuje na poskus, da bi nevtralizirali socialistične dežele vzhodne Evrope, o katerih domnevajo, da bi bile zaradi politike Kitajske po eni in zaradi interesov za pomiritev odnosov z ZDA po drugi strani, pripravljene in prisiljene, da se sprijaznijo z načrti NATO o Nemčiji in z dejavnostmi kolonialne in neokolonialne politike izven Evrope.

Ena izmed poglavitnih posledic take politike je ta, da se nadaljuje dilema v zvezi s splošno razorožitvijo, to pa spremlja nadalnje širjenje jedrskega orožja ter nezmanjšana tekma v oboroževanju. Podpora pobudi kairske konference, da bi sklicali splošno konferenco — izražena je bila v razorožitveni komisiji ZN — je prišla ob 12. uri, po zaslugi tega pa bo konferenca brez dvoma imela glavno mesto na bližnjem zasedanju Združenih narodov. Vse kaže, da je zares nastopil skrajni čas, da bi v novih okvirih in na višji ravni začeli uresničevati posamezne oprijemljive, čeprav samo delne ukrepe, da bi začeli proces splošne razorožitve, če nočemo dovoliti, da bo svet še naprej drvel v pogubo.

Po prvotnem načrtu naj bi prihodnje leto sklicali drugo svetovno gospodarsko konferenco v Ženevi, da bi nadaljevali na prvi konferenci 1964 začeto delo. Na podlagi dela sveta, ki v vmesnem času zaseda kot «mala konferenca», bo prihodnje zasedanje Združenih narodov vsekakor moralo nekaj povedati o tem, kako so posamezne države uresničile priporočila prve konference in kaj moramo storiti, da bi zagotovili popoln uspeh drugega sestanka. Hkrati s sklepom o sklicanju splošne razorožitvene konference, ki ga svet pričakuje od bližnjega zasedanja generalne skupščine, bi s tem zagotovili tudi dolgoročni potek pozitivnih gibanj na pogiavitnih tirih, po katerih razvijajo stvar miru in napredka nevezane in napredne dežele v prizadevanju, da bi svet usmerile h koeksistenci. Spremembe v Združenih narodih, zlasti pa razširitev glavnih organov, kakor tudi ukrepi za njihovo univerzalnost, bodo vsekakor nujno vprašanje, kajti brez tega organizacija ne bo dosegla potrebne učinkovitosti, kot tudi brez udeležbe LR Kitajske ne bi moglo priti do ukrepov na področju razorožitve.

Svet — in konkretneje — nevezane dežele pričakujejo zasedanje Združenih narodov z dolgim seznamom spornih vprašanj in s še daljšim seznamom nalog, ki zahtevajo nujen odgovor in odločne pobude. Pri svojih naporih lahko te dežele računajo z zelo široko podporo in sodelovanjem vseh tistih, ki ob jubilejnem zasedanju Združenih narodov ne žele pozabiti nauka iz napak in usode bivšega Društva narodov. Društvo narodov je odpovedalo v okoliščinah, ki so bile podobne današnjim. Zato je doživelo usodo, ki je ne sme doživeti sedanja svetovna organizacija, saj jo ima sodobni svet za poglavitno sredstvo kolektivne akcije, da bi uvedli pravični mir in zagotovili napredek na svetu.

Na vabilo vaščanov je v sredo odv. Comelli, deželni odbornik za kmetijstvo, gozdarstvo in gorsko gospodarstvo obiskal Gročano. Po ogledu goveje živine in vzornih hlevov je deželni odbornik izrazil priznanje in pohvalo gročanskim živinorejcem. Vaščani so odv. Comelliju in njegovim spremljevalcem ob zaključku obiska priredili malo zakusko in se z njim pomenili o svojih perečih problemih. Na sliki: gostje in vaščani pri zakuski. (Glej poročilo na 5. strani)

Pred važno gospodarsko reformo v Jugoslaviji

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 17. — *Odbori zvezneg in gospodarskega sveta zvezne skupščine Jugoslavije že več dni razpravljajo o novih ukrepih, ki naj bi omogočili stabilizacijo notranjega trga, vzpostavitev realnih odnosov cen, ustvarili pogoje za enakomeren razvoj vseh panog gospodarstva, zagotovili rast družbenega standarda v skladu s povečano produktivnostjo in ustvarili pogoje za vključitev jugoslovanskega gospodarstva v mednarodno delitev dela. Gre za najpomembnejši, najdaljnosežnejši povojni poseg v gospodarstvu, gre za kirurško intervencijo, ki bo iz gospodarskega telesa Jugoslavije odstranila razna «parazitna telesca», ki so lahko živela samo na račun skupnosti, s pomočjo raznih regresov, premij, beneficij in drugih ugodnosti, gre za reformo, katere dosledno izvajanje bo ustvarilo enake pogoje dela vsem gospodarskim organizacijam. Tiste, ki stoje na gospodarsko zdravih nogah, tiste ki bodo lahko v novih pogojih, a to je v pogojih svobodnega delovanja zakona ponudbe in povpraševanja normalno poslovale, bodo ostale, druge bodo pač morale prenehati z delom.*

Napovedana gospodarska reforma je neizogibna, ker so slabosti sedanjega gospodarskega sistema glavni vzrok zaostajanja razvoja energetike, surovin, reprodukcijskega materiala, da so elektroenergetska podjetja, železnice, letalska podjetja lahko samo z dotacijami poslovala, da so se množila nerentabilna podjetja, da so rasle inflacijske tendence. Ze sam podatek, da je skupnost morala dajati letno 300 milijard dinarjev subvencij, premij in regresov za kritje raznih primanjkljajev, ki so nastali zaradi sedanjega sistema cen, po katerem so cene npr. surovinam, energiji, železniškim tarifam predpisane, medtem ko se cene skoro vseh finalnih produktov svobodno formirajo, govori o nezdravih odnosih, ki se niso mogli več tolerirati brez resne škode za nadaljnji gospodarski razvoj. Reforma naj bi ustvarila normalne gospodarske pogoje za razvoj energetike, surovin, vseh uslužnih dejavnosti, za modernizacijo predelovalne industrije, spremenila naj bi strukturo in zmanjšala neproduktivne stroške (administracije, socialnega zavarovanja), preusmerila izdatke v korist prosvete, znanosti in kulture, zmanjšala ostale izdatke in ustvarila finančne rezerve.

Osnovna postavka reforme je vzpostavitev takega odnosa med cenami kot vladajo na svetovnem trgu. Ukrepi, ki se pripravljajo bodo verjetno določili te odnose in za prehodno dobo tudi nove cene surovinam reprodukcijskega materiala, energije, transporta, izdelkov, uslug, ki bodo določeno dobo pod nadzorstvom in «zamrznjene», kasneje pa se bodo svobodno formirale po zakonu ponudbe in povpraševanja. Istočasno bodo ukinjene vse subvencije, premije, regresi in druge ugodnosti. Podjetja bodo prejemala devize potrebne za uvoz opreme, surovin in ostalega potrebnega materiala po enotnem tečaju. Po istem tečaju bodo dobivala dinarsko protivrednost za izvoženo blago. Po dosedanjem sistemu so običajno podjetja dobivala devize za uvoz surovin po nižjem a dinarsko protivrednost za izvoz po višjem tečaju in na ta način dosegala lepe dobičke.

Carine bodo občutno znižane, in sicer od povprečne mere 23,3 odst. na 11,8 odst., tako da bo skupno znižanje carin, upoštevajoč nove odnose med cenami, znašalo okrog 180 milijard dinarjev letno. Uvoz surovin in osnovnega reprodukcijskega materiala bo načelno brez carine. Carinske tarife za uvoz ostalega blaga bodo določene v skladu s potrebami zaščite domače industrije pred inozemsko konkurenco. V razpravi o predloženih carinskih tarifah v odborih zvezne skupščine je prevladalo mišljenje poslancev, da zaščitne carine ne bi smele varovati domačo industrijo v vsakem pogledu pred inozemsko konkurenco. Predlagano je, da predložene tarife za določene izdelke veljajo samo določeno dobo, po kateri bi se carinska mera znižala. Na ta način bi bila podjetja že v naprej opozorjena, da morajo skrbeti za zmanjšanje stroškov in znižanje cen. Prometni davek v proizvodnji se ukinja, ostal bo samo v trgovini in za določene usluge bank in zunanjetrgovinskih podjetij.

Novi ukrepi bodo za vsa podjetja ustvarili popolnoma nove pogoje poslovanja. Položaj podjetij tistih, katerih cene izdelkov, odnosno uslug so bile predpisane (energija, surovine, železniške tarife, reprodukcijski material) in zelo nizke, bo občutno zboljšan, medtem ko bodo morala podjetja predelovalne industrije, ki so doslej dobivala surovine in reprodukcijski material po nizkih cenah in svoje izdelke prodajala večinoma po cenah, ki so se svobodno in zelo visoko formirala, pošteno «preanaliziratí» svoje poslovanje in poiskati izhod iz položaja, ki bo za nekatera zelo težaven, če ne nemogoč. Kovinsko-predelovalna, lesna, tekstilna, prehrambena, kemična, usnjarska in industrija obutve bodo lahko samo z izkoriščanjem notranjih rezerv (polno uporabo svojih proizvajalnih zmogljivosti, znižanjem stroškov, boljšo organizacijo dela) povečanjem produktivnosti dela in varčevanjem uspešno poslovala v novih pogojih. Po analizi sindikata delavcev industrije in rudarstva bo reforma spravila v težak položaj okrog 30 odst. industrijskih podjetij. Sindikati predlagajo, da se po posameznih gospodarskih panogah formirajo rezervni skladi, iz katerih bi se v prehodni dobi nudila finančna pomoč podjetjem, katerih notranje rezerve obetajo, da bodo prebrodile težave. Tista podjetja, ki so doslej poslovala z izgubami in ostala «živa» samo s stalnimi subvencijami, dotacijami in drugimi «injekcijami», bodo pač morala zapreti svoja vrata. Analize kažejo, da se v industriji skrivajo velike rezerve, katerih aktiviranje lahko reši mnoga podjetja pred propadom. Po analizi omenjenega sindikata je v industriji okrog 1500 milijard dinarjev vrednosti neaktiviranih investicij. Verjetno vseh teh sredstev ne bo moč aktivirati, ker je med njimi mnogo gospodarsko neopravičenih investicij. Toda novi ukrepi bodo vsaj onemogočili, da se v bodoče tako nepremišljeno trošijo sredstva in prisilili podjetja na varčevanje in zmanjšanje raznih stroškov. Samo lani so na primer industrijska podjetja porabila 98 milijard dinarjev za razna službena potovanja, 18 milijard dinarjev za udeležbo na sejmih in za reklame, skoraj 6 milijard dinarjev za vzdrževanje avtomobilov.

V korist gospodarskih organizacij bo ukrep, ki predvideva ukinitev dosedanjega prispevka iz dohodka. Lani so na primer gospodarska podjetja dala skupnosti 224 milijard dinarjev na račun tega prispevka. Predvideva se nadalje zmanjšanje obrestne mere

(Nadaljevanje na 2. strani)

SKUPNA SEJA POSLANSKE ZBORNICE IN SENATA

Ostre in utemeljene obtožbe parlamentarcev o krivdi bivšega demokristjanskega ministra

Demokristjanski zagovorniki ne razpolagajo s prepričljivimi argumenti
Zanimivo stališče CGIL na zasedanju Svetovne sindikalne federacije

RIM, 17. — Skupno zasedanje poslanske zbornice in senata se je danes nadaljevalo ob 9.30 z govori raznih parlamentarcev. Že včerajšnja razprava je pokazala, da se vse skupine strogo drže dogovorjenega okvira razprave in da torej govore izključno o tem primeru, njegovih pravnih okvirih in da se dotikajo političnih vprašanj samo takrat, kadar je to nujno. Splošen vtis po dosedanjih govorih je za bivšega ministra porazen, saj demokristjanski govorniki niso mogli izpodbiti nobene izmed bistvenih obtožb, za katere pa so drugi parlamentarci navedli vrsto dejstev in prepričljivih razlogov.

Na tej osnovi se pričenjajo tudi delati računi, kakšen bo izid glasovanja, do katerega bo prišlo verjetno v ponedeljek po zaključnem obrambnem govoru bivšega ministra. Teoretično kaže, da mora biti minister obsojen, saj tako govore dokumenti in tudi skupno število poslancev in senatorjev skupin, ki so zahtevale skupno sejo parlamenta in ki v debati vztrajajo na ostrih obtožbah bivšega ministra. Vendar pa se pri tem ne računa na odsotne, ki jih je precej in tudi na morebitne odsotne, da se prepreči hud poraz KD, ki bi lahko imel trajnejše politične posledice. Zato so še vedno odprte vse možnosti.

Današnje zasedanje se je pričelo z izvajanji misinskega poslanca Sponziella, ki je predvsem dokazoval juridično krivdo bivšega ministra pri uvozu mehiškega tobaka. Poslanec PSI UP Cacciatore je ugotovil, da je dokazano, da ni bilo nobene potrebe za uvoz mehiškega tobaka, kljub peronospori, saj so takrat obstajale dovoljne zaloge in je prav takrat družba, katere lastnik je bil de Martino, izvozila večje količine tobaka v Nemčijo. Govornik je ugotovil, da je uvoženi tobak pregledala komisija, ki za tako delo ni imela nobenih izkušenj in da je v knjigovodstvu podjetja de Martino postavka 5 milijonov lir za kritje stroškov prehrane in prenočevanja te komisije. Glede dohodka milijarde 295 milijonov lir, ki sta jih imeli družbi, pa je ugotovil, da ne gre za ugotovitve finančnih straž, temveč da podatek o tem nepravičnem dohodku izhaja iz knjigovodstva obeh družb.

Danes so govorili trije demokristjani, ki so skušali opravičiti bivšega ministra. Prvi je spregovoril sen. Bosco, ki je govoril o poskusih, da se s škandalističnimi kampanjami oblati obstoječi družbeni red in prične nepravičen proces proti vodilnim osebnostim. Glede uvoza tobaka pa je dejal, da minister ni pravno vezan pri svojih odločitvah in mora upoštevati konkretne primere, ter da je Trabucchi ravnal v splošno korist. Za morebitne koristi, ki so jih imele družbe, pa ni mogoče kriviti Trabucchija, ki se ni nikoli poslževal oblasti v lastno korist.

Na popoldanskem zasedanju, ki se je pričelo ob 16. uri, je socialistični poslanec Zappa sicer ugotovil, da je točna trditev demokristjanskega poročevalca Dell'Andra, da ne obstajajo dokazi, da se je Trabucchi osebno okoristil. Ni pa nobenega dvoma, da je dobro vedel, da se bosta neopravičeno okoristili družbi SAIM in SAID. Poslanec je ugotovil, da je bila pogodba s tema dvema družbama nezakonita, ker nista pridelovali tobaka v Mehiki. Zelo čudna je izredna dobrohotnost javne uprave do teh dveh družb, s katerimi je bila podpisana pogodba, ki za družbi ni predvidevala nobenega rizika. Država se je obvezala kupiti ves uvoženi tobak, brez predvidenih nadzorstev in po zakonu določenih dovoljenj. Vsa ta dejstva govore, da je treba o primeru razpravljati pred ustavnim sodiščem in v takih primerih ne smemo biti sentimentalni.

Komunistični senator Perna je ugotovil, da gre sicer za kazensko vprašanje, ki pa je dejansko tudi politično, saj je treba vzpostaviti zaupanje med javnim mnenjem in demokratičnimi institucijami. Nato je podrobneje analiziral delo bivšega ministra in ugotovil, da ni potrebno, da parlament že dokončno ugotovi ministrovo krivdo, saj zadostuje za pričetek kazenskega postopka pred ustavnim sodiščem ugotovitev, da obstaja utemeljen sum. Demokristjan Betiol je ponovno branil bivšega ministra z demagoškimi ugotovitvami o napadih na obstoječi družbeni red. Nato je zavrnil, da gre za krivdo v smislu člena 323 kazenskega zakonika, ker da ne obstaja osebno izkoriščanje ter da zato tudi vse obtožbe, ki so bile izrečene proti ministru ne predstavljajo kazenskega prekrška.

Sen. Trabucchi med sejo parlamenta

Zadnja sta govorila za MSI sen. Pace in za KD sen. Agrimi, ki je zagovarjal tezo, da lahko minister tudi ne spoštuje v celoti zakonov, v kolikor gre za splošni interes. Diskusija se bo nadaljevala jutri ob 16.30, ko bodo govorili: sen. Tomasini, Alessi in Airoldi za KD ter poslanec Galdo za MSI.

Iz Prage sta se vrnila tajnika CGIL Lama in Mosca, ki sta sodelovala na zasedanju izvršnega sveta Svetovne sindikalne federacije, na katerem so razpravljali o tezah za kongres te federacije. Lama in Mosca sta v imenu CGIL izrekla javne kritike proti osnutku tez. Ugotovila sta namreč, da splošni pregled svetovnega položaja odraža ideološka apriorna stališča, ki jih sindikalna organizacija ne more sprejeti. V tej zvezi tudi ni prepričljiv oris pogojev sindikalne borbe v kapitalističnih državah in zlasti ocena gospodarskega programiranja. CG

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Iz tednika «Express»)

ODLOČNE IZJAVE PREDSEDNIKA VLADE SZ PO RAZGOVORU S HARRIMANOM

Kosigin: Razširitev ameriškega napada v Vietnamu bo povzročila protiakcijo

Tudi ameriški generali v Vietnamu zahtevajo še 100.000 vojakov - Govorice o de Gaullovem posredovanju za prekinitev vojne - Skoro vse železnice so v rokah osvobodilne vojske

MOSKVA, 17. — Predsednik sovjetske vlade Aleksej Kosigin je v Rigi po televiziji izjavil, da bo «razširitev napada v Vietnamu povzročila protiakcijo». «ZDA morajo vedeti, da bo vsaka ameriška napadalna akcija v Vietnamu prejela ustrezni odgovor sil narodnoosvobodilne vojske in socialističnih držav. Politika, ki jo vodijo ZDA, je skrajno nevarna, ker onemogoča sleherno popuščanje mednarodne napetosti. Ta politika ustvarja zelo nevaren položaj, ki ogroža mir ne samo v jugovzhodni Aziji, temveč na vsem svetu.» Nato je Kosigin poudaril, da bo Sovjetska zveza še nadalje pošiljala pomoč Severnemu Vietnamu za obrambo pred napadom in da ostane stališče Sovjetske zveze glede Vietnama nespremenjeno.

Izjavil je dalje, da je rešitev vietnamske krize mogoča le na podlagi predlogov, ki jih je objavila 8. aprila letos vlada Severnega Vietnama: umik ameriških sil iz Južnega Vietnama, prekinitev bombardiranja in pogajanja med obema Vietnamoma. Kosigin je dodal, da zahteva za dosego sporazuma popolno spoštovanje ženevskih dogovorov iz leta 1954. «Ameriški imperializem se je vmešal v notranje zadeve drugih držav in smatra tako vmešavanje kot načelno smernico svoje zunanje politike. Vlada v Washingtonu bi hotela spremeniti Vietnam v prednjo fronto svoje borbe proti osvobodilnim gibanjem in proti silam socializma. Toda taka politična linija je brezupna.»

Kosigin je govoril v Rigi ob priliki 25-letnice priključitve baltiških držav Sovjetski zvezi. Danes je prenašala televizija tudi govore Mikojana v Talinu, glavnem mestu Estonske in govor Suslova v Vilni, glavnem mestu Litve.

Opazovalci poudarjajo zelo odločen ton Kosiginovega govora ter dodajajo, da ameriški «potujoči veleposlanik» Harriman v četrtek očitno ni mogel prepričati Kosigina med svojim razgovorom z njim, naj bi sovjetska vlada omilila svoje odločno stališče do vojne v Vietnamu.

Potujočega Johnsonovega veleposlanika Harrimana je danes sprejel sovjetski kmetijski minister Mackevič ob navzočnosti ameriškega veleposlanika Kohlerja. Tass poudarja, da je Harriman v Moskvi na zasebnem obisku.

SAJGON, 17. — Ameriški tajnik za obrambo McNamara je imel danes ves dan sestanke z ameriškimi generali, ki so mu «priporočili, naj vlada ZDA poveča število ameriških vojakov za nadaljnjih 100.000 mož poleg 83.000, ki so že prispeli ali pa jih pričakujejo v Južnem Vietnamu.» Neki ameriški predstavnik je izjavil, da so na sestanku v glavnem štabu ameriškega poveljstva, ameriški generali postavili iste zahteve kot južnovietnamski generali včeraj, in sicer ne samo zaradi borbe proti osvobodilni vojski v dobi monsumov, ampak tudi zato, «da bi v vojni zmagali.» Pripominja se, da so pred odhodom McNamare v Washingtonu govorili o 179.000 vojakih. Sedaj je v Južnem Vietnamu 72.600 ameriških vojakov, od katerih je 31.000 v borbenih enotah. Pričakujejo pa še tri bataljone pehote in eno tehnično enoto. Tako da bo v kratkem vseh ameriških vojakov 83.000. Število vojakov osvobodilne vojske pa cenijo Američani na 65.000 mož, in sicer 45 tisoč v rednih enotah in 20.000 vojakov, ki imajo nalogo oskrbovati vojsko. Vladne čete pa štejejo 550 tisoč mož: 250.000 v redni vojski, mornarici in letalstvu, 100.000 v «deželnih četah», 150.000 v «ljudskih enotah» in 50.000 policajev.

Ameriška letala so opravila danes 46 bombnih akcij v Severnem Vietnamu. Bombardirala so neko pristanišče, železniške naprave, mostove, skladišča itd. Pred temi akcijami pa je 26 bombnikov z letalonosilke «Indipendence» prejšnjo noč bombardiralo pristanišče Habrong južno od Hanoja ter odvrglo 50 ton bomb. Okrog 30 težkih bombnikov «B-52 Stratofortress» pa je bombardiralo že četrtič postojanke osvobodilne vojske v srednjem Vietnamu. Letala so odvrgla 500 ton bomb na področje, ki je pod nadzorstvom osvobodilne vojske. Oporišče teh bombnikov je na otoku Guam na Pacifiku.

Sajgonska vlada pa je sklenila premestiti v drugo službo okrog 5800 železničarjev, ker je večina železniške mreže v Južnem Vietnamu pod kontrolo osvobodilne fronte. Zaradi tega so najbolj zaskrbljeni Američani, ki bi hoteli pristanišča razširiti.

Polkovnik Thau, ki je bil obsojen na smrt v odsotnosti zaradi organizacije majske zarote in za katerega so včeraj sporočili, da je bil aretiran, je bil med streljanjem pred aretacijo hudo ranjen. Nato so ga pripeljali z helikopterjem v neko bolnišnico v Sajgon, kjer je umrl.

V Sajgonu pa vlada pomanjkanje živeža, predvsem riža, zlasti zaradi pomanjkanja komunikacij. V Sajgon so namreč doslej po železnici pripeljali vsak mesec 10.000 ton riža, sedaj pa vozijo riž s primitivnimi vozili, ki jih morajo spremljati vojaki in letala. Zaradi tega je sajgonska vlada sklenila nabaviti 50 tisoč ton ameriškega riža.

Novi južnovietnamski predsednik vlade, letalski vicemaršal Cao Ky, je izjavil, da je že v lanskem oktobru dejal za Hitlerja, da je «heroj», t.j. takrat, ko še ni bil predsednik vlade. Dejal je: «Ko sem govoril slučajno o Hitlerju z novinarji, sem hotel reči, da je v borbi s komunisti potrebna predvsem disciplina.» Sajgonski obrambni minister pa je izjavil, da bodo postavili pred sodišče tiste številne častnike, ki so pred leti kradli iz raznih skladov denar in da se vodi preiskava tudi o drugih številnih primerih korupcije. Trije časopisi pa so objavili vesti, da je prišlo do ropanja v skladiščih riža v mestu Hue in Da Nang. Vlada je prepovedala izhajanje teh časopisov za 10 do 20 dni.

PARIZ, 17. — V diplomatskih krogih se govori, da se francoska vlada pripravlja na posredovanje za rešitev vietnamske vojne. Glavno vlogo pri tem naj bi imel de Gaulle, čeprav mu prvi poskus ni uspel. O tem je baje razpravljal 20. junija letos tudi z ameriškim podpredsednikom Humphreyem pozneje pa je podtajnik Ball prejšnji ponedeljek vodil razgovore tudi s Couve de Murvillom. Baje je vlada ZDA zagotovila francoski vladi: 1. da vojna s Kitajsko ne predstavlja resne nevarnosti; 2. da ZDA ne bodo napadle oporišč za izstrelke okrog Hanoja in Haiphonga in 3. da ZDA še vedno želijo, da bi prišlo do rešitve s pogajanji, vendar pa hočejo začeti razgovore o miru «s pozicije sile».

Iz Londona pa poročajo, da je britanska vlada zavrnila zahtevo neke organizacije, ki je zbrala 2000 prostovoljcev za Južni Vietnam, ker bi bilo to «v nasprotju z britansko politiko, čeprav vlada odobrava politiko sajgonske vlade.»

Podtajnik Harold Davies, ki se je vrnil iz Hanoja pa je izjavil, da ni nosil s seboj posebne Wilsonove poslanice, v kateri je rečeno, da ZDA ne morejo pristati na vojaški poraz v Južnem Vietnamu.

VČERAJ ZJUTRAJ

Potres pri Ljubljani

LJUBLJANA, 17. — Seizmografski aparati astronomskega geofizičnega observatorija ljubljanske univerze na Golovcu so zabeležili danes zjutraj ob 9.41 potres na oddaljenosti 15 km. Potresno področje, kjer so ugotovili potresni sunek 4. stopnje, je bilo v dolini Save vzhodno od Ljubljane okrog Laz.

PARIZ, 17. — Francoska letala so danes prisilila neko ameriško letalo, da je pristalo, ker je letelo nad francosko atomsko centralo v Pierrelattu v južni Franciji, kjer izdelujejo francosko atomsko bombo. Predstavnik ameriškega poveljstva v Zahodni Nemčiji je vest zanikal in izjavil, da gre za ameriško lovsko letalo «RF 101», ki je zaradi nevihte spremenilo smer, a se je pozneje vrnilo.

Reforma

(Nadaljevanje s 1. strani)

na poslovne sklade od 6 odst. na 4 odst. a za nekatere dejavnosti celo na 2 odst. Prispevek skupnosti na osebne dohodke do zmanjšan od 17 odst. na 10,5 odst. Sredstva iz tega prispevka bodo služila za razne intervencije v gospodarstvu (neobhodno potrebne dotacije in kredite v prehodni dobi in podobno). Računa se, da bo v ta namen letno zbrano okrog 110 milijard dinarjev.

Toda kljub zmanjšanju obveznosti do skupnosti bodo nekatera podjetja v resnih težavah. Ni izključeno, da bodo novi ukrepi zaostrili vprašanje zaposlenosti posebno nekvalificiranega osebja in zaposlitve novih delovnih kadrov. Delovna sila, ki je doslej iskala zaposlitve v industriji, se bo morala preusmeriti na tiste gospodarske dejavnosti, kjer delovne sile primanjkuje (kmetijstvo, gostinstvo, gradbeništvo, obrtništvo in druge tercialne dejavnosti).

Reforma načeloma ne bi prizadela življenjskega standarda, čeprav se predvideva povečanje cen in postopoma tudi do povečanja najemnin za stanovanja. Pokojnine in otroške doklade bodo povečane za povprečno povečanje cen. Osebni dohodki zaposlenih pa se bodo lahko večali v skladu s povečano produktivnostjo. Osebni dohodki zaposlenih v upravi in ostalih podobnih ustanovah bodo rasli v sorazmerju z uspehom gospodarskih podjetij. Ni izključeno, da se bo standard zaposlenih v gospodarsko slabih podjetjih znižal.

Predlog gospodarske reforme, ki je rezultat temeljitega proučevanja, je sprožil splošno razpravo po vsej državi. Z raznih strani se opozarja na rezerve, na visoke stroške, predlaga se, kako naj se ublažijo posledice reforme. Sindikati opozarjajo na visoke stroške administracije, na visoke prispevke, ki jih morajo podjetja in ustanove plačati za socialno zavarovanje, na velike provizije bank in zunanjetrgovinskih podjetij. Priporoča se tudi znižanje prispevkov za vzdrževanje gospodarskih zbornic in drugih ustanov, katerih nameščenci so si z dosedanjimi visokimi prispevki zagotovili razmeroma visoke osebne dohodke.

O potrebi gospodarske reforme obstajajo razna mišljenja. Po mišljenju pristojnih jugoslovanskih činiteljev je odnos materialnih sil dosegel stopnjo, ki presega potrebe domačega trga pa je zaradi vključitev jugoslovanskega gospodarstva v mednarodni trg in nadaljnji razvoj gospodarstva reforma neobhodna. Po mnenju drugih pa je reforma nujna zaradi težav, v katere je jugoslovansko gospodarstvo zabredlo v sedanjem gospodarskem sistemu. Kaže da imajo eni in drugi prav. Ni mogoče zanikati, da je sedanji sistem omogočil, da so podjetja rasla «kot gobe po dežju», da leži danes, kot je povedal pred dnevi član zveznega izvršnega sveta Boris Kraigher na televiziji, 2.000 milijard neaktiviranih investicij. (Lahko si je zamisliti, kaj bi se lahko s pametno uporabo teh sredstev v druge namene doseglo). Ta sistem je vzpodbujal delovno silo na zaposlitev v industriji, od koder jo bodo morali sedaj usmeriti nazaj v kmetijstvo in druge dejavnosti; omogočal je občinam izvajanje politike gospodarske avtarhije in kriv je za razne druge negativne tendence. Končno je treba pripomniti, da je Jugoslavija prva socialistična država, ki postopno prehaja na popolnoma svobodno formiranje cen in istočasno s tem prepušča delovnim kolektivom polno odgovornost za uspeh njihovih podjetij z vsemi posledicami.

Inž. BOŽO BOŽIČ

Italija

(Nadaljevanje s 1. strani)

IL je izrazila nezadovoljstvo in je zahtevala, da se pri opisu položaja socialističnih držav odstrani kakršna koli apologija in da se položaj oriše tako, kot je v resnici. Končno sta na zasedanju vztrajala na zahtevi, da se svetovna sindikalna federacija razdeli v regionalne organizacije, ki bodo bolje odgovarjale dejanskemu stanju. O razpravi bosta poročala italijanski sindikalni federaciji — CGIL, ki bo sklepala o stališču, ki ga bodo zastopali na kongresu v Varšavi.

Na številnih sestankih med sindikalnimi organizacijami gradbenih delavcev CGIL, CISL in UIL so ponovno ugotovili izredno težak položaj gradbene dejavnosti, ki se bo po predvidevanjih še poslabšal. Zato pozivajo oblasti, da ukrenejo potrebno za okrepitev gradbene dejavnosti in so sklenili proglasiti 29. julija 24-urno stavko, ki naj opozori javno mnenje na izredno težak položaj gradbenih delavcev.

Sindikalne organizacije uslužbencev bolnišnic CGIL, CISL in UIL so proglasile novo stavko kategorije, katere datum bodo sporočili kasneje. Uslužbenci bolnišnic so stavkali že 15. in 16. julija, ker niso bila rešena vprašanja prejemkov in normativna vprašanja. Tajništvo sindikata filmskih delavcev CGIL je proglasilo stavkovno gibanje, ker ni prišlo do sprejetja filmskega zakona in je položaj postal zelo težak. V proglasu pozivajo ostale sindikalne organizacije na skupno akcijo in sporočajo, da so zaprosili ministra Corono za razgovor o programu izrednega financiranja.

«MARINER 4»

Še dve sliki Marsa

Najbolj jasna je tretja slika, na kateri se vidi 20 kilometrov širok krater

Dr. William Pickering, ki ima največ zaslug za uspešen polet «Marinerja 4»

PASADENA, 17. — Vesoljski center v Pasadeni je objavil okrog 20. ure še drugo in tretjo fotografijo Marsa, na katerih se vidijo podobne doline in hribi kot na prvi. Doslej znanstveniki niso dali slikam še nobene razlage. Le dr. Bruce Murray, član ustanove «Jet Propulsion Laboratory», je izjavil, da se vidijo na slikah prvi «konkretni elementi» Marsove površine. Na drugi sliki, ki obsega področje med puščavo «Elysium» in puščavo «Amazonis», se vidijo vdolbine, ki jih lahko primerjamo z globokimi kanjoni.

Na tretji sliki pa — ki je bolj jasna od ostalih — se vidi del puščave «Amazonis» ter krater, ki je širok okrog 20 kilometrov. Vsekakor pa je za popolno razlago slik potrebno večurno proučevanje znanstvenikov.

Pozneje je dr. Pickering izjavil, da se na slikah vidijo do 2,5 km veliki predmeti. Sedaj «Mariner 4» oddaja že šesto fotografijo. Vse fotografije bodo objavljene šele čez nekaj tednov.

V SLOVENIJI

22. julij - dan vstaje

LJUBLJANA, 17. — Prebivalstvo Slovenije bo tudi letos, podobno kot ostala leta, slovesno proslavilo 22. julij, dan vstaje slovenskega ljudstva. Ta veliki praznik bodo Slovenci proslavili s slovesnimi akademijami in komemoracijami, polaganjem vencev na grobove padlih borcev, odkritjem spomenikov, izleti in drugimi priložnostnimi manifestacijami. Na Štajerskem se bodo tudi tokrat zbrali borci 14. divizije, da bi obudili spomin na borbo proti okupatorju. V muzeju NOB v Radgoni bodo odprli razstavo o življenju in delu interniracev. Podobne manifestacije se pripravljajo tudi v drugih krajih republike. Predsedstvo Zveze borcev Slovenije bo tudi letos na ta dan podelilo tradicionalne «Kajuhove nagrade» za najboljša literarna dela s tematiko iz narodnoosvobodilne borbe.

Leteči krožniki v Južni Ameriki

BUENOS AIRES, 17. — Na tisoče oseb je včeraj videlo nad mestom «leteče krožnike». Nekateri listi objavljajo fotografije letečega krožnika, ki je preletel mesto od 18.30 do 18.56, nato pa je izginil. Vendar piše list «Clarin», da gre za masovno psihozo, češ da je poveljnik stolpa letališča dejal, da gre za tri argentinska letala, ki so se vadila v precejšnji višini.

Iz Montevidea pa poročajo, da je šest oseb videlo, kako je leteči krožnik pristal na plaži. Očividci pravijo, da je bil leteči krožnik rdeče barve in tako osvetljen, da so ga lahko gledali samo nekaj sekund. Vseh šest očividcev je soglasnih, da je bil «leteči krožnik» dve minuti na tleh, nato pa se je navpično dvignil in odletel proti Rio De La Plata v višini okoli 500 m. Eden izmed očividcev pravi, da je imel spodaj čudne naprave podobne konjskim nogam.

NADALJUJEJO SE DEMONSTRACIJE V GRČIJI

Nova vlada v težavah brez podpore parlamenta

Na sindikalnem zborovanju je 30 tisoč demonstrantov zahtevalo vrnitev Papandreuja - Nevarnost državnega udara

Nova grška vlada. Na sredini predsednik A. Novas

ATENE, 17. — Položaj je v Grčiji še vedno napet in je nova vlada še vedno v negotovosti, saj je Novasu uspelo sestaviti vlado samo iz šestnajstih ministrov, medtem ko jih je bilo prej trideset. Zelo dvomljivo pa je, da bo čez petnajst dni prejel večino glasov parlamenta. V noči med petkom in soboto so se nadaljevale demonstracije, med katerimi je bilo po uradnih sporočilih ranjenih 51 agentov in okoli 50 demonstrantov, zaprli pa so 83 oseb, od katerih so deset zjutraj pridržali v zaporu.

Zvečer je v Atenah na stadionu «Panathinaikos» priredila grška sindikalna organizacija javno zborovanje, na katerem se je zbralo okoli 30.000 ljudi in ki ga je policija dovolila. Govoril je generalni tajnik sindikalne organizacije Nicola Papagheorghiou in so sprejeli resolucijo, v kateri zahtevajo, da kralj spoštuje ustavo. Predlagali so proglasitev v sredo ali v četrtek 24-urno stavko, s katero bodo protestirali proti «izkoriščanju oblasti s strani kralja». Množica je kričala, da zahteva povratek Papandreuja in prvikrat so se na transparentih pojavile zahteve po ljudskem plebiscitu.

Podobne demonstracije so bile v Solunu in Patrasu. V Solunu se je zbrala množica več tisoč ljudi in je prišlo do neredov, ko je policija skušala postaviti kordone. Ranjenih je bilo deset oseb in med njimi dva poslanca zveze centra. Deset oseb so zaprli.

Sin bivšega ministrskega predsednika in minister bivše vlade Andrea Papandreu je na tiskovni konferenci odločno zanikal obtožbe, da je bil povezan s tajno vojaško nevtralistično organizacijo «ASPIDA», ki ima sedež na Cipru. Dejal je, da ni dokazov in da so vse obtožbe zgrajene na izjavah bivšega ministra za obrambo. Tajna vojaška organizacija je bila odkrita že pred časom in skušajo sedaj desničarski krogi to odkritje izkoriščati, da bi spravili v krizo stranko centra. Sin bivšega predsednika je novo vlado označil za protiustavno, ker njegov oče ni dal uradne ostavke in ker ne odraža večine poslanske zbornice ter da gre za koalicijo desnice, ki je v nasprotju z interesi, ki jih zagovarja stranka. Predvidel je padec te vlade in dve možni rešitvi: 1. nove volitve ali neustavno vlado, ki bo prišla na oblast z državnim udarom. Papandreu je izrazil upanje, da bo kralj ponovno pooblastil sestavo vlade predstavniku večine.

Bivši ministrski predsednik Papandreu pa je pozval svoje pristaše, da mirno manifestirajo proti imenovanju Novasa za ministrskega predsednika. Pozval jih je, da se izogibajo spopadom s policijo, saj bi na tak način samo koristili tistim, ki bi skušali izkoristiti položaj za diktaturo. Istočasno je pozval tudi policijo, da naj ne bo groba do demonstrantov, ker «bo kmalu zopet prvi minister in bo ostro postopal».

Kralj je odpotoval na Krf in se bo danes vrnil v Atene, da zapriseže še nove ministre.

San Domingo

NEW YORK, 17. — Generalni tajnik OZN U Tant je predložil Varnostnemu svetu poročilo o zelo resnem stanju v San Domingu med 19. junijem in 15. julijem, in sicer na podlagi poročila, ki ga je poslal predstavnik OZN v San Domingu A. Mayobre. V poročilu se poudarja, da se je gospodarski položaj poslabšal in da je skrajno težaven. Zaradi tega je politična rešitev krize zelo nujna in združena s programom zunanje, finančne in tehnične pomoči. V poročilu je rečeno, da znaša število medameriške vojaške sile 14.100 vojakov, od katerih je 12.000 Američanov, ker so ZDA umaknile v zadnjih tednih samo 1.400 mož. Povečale so se maščevalne akcije policije in vojske. U Tantovo poročilo poudarja, da so aretirane osebe takoj po aretaciji usmrtili, čeprav so našli le malo trupel. Organizacija ameriških držav in U Tantov predstavnik nadaljujejo s preiskavami spričo pritožb o kršitvah človečanskih pravic.

Poplave v Zah. Nemčiji in Južni Koreji

BONN, 17. — Zaradi zadnjih neviht je prišlo v treh deželah Zahodne Nemčije do velikih poplav, in sicer prav v tistih krajih, kjer je več tisoč angleških vojakov in vojakov iz drugih držav NATO. V nevarnosti je okrog 200 ljudi, ki jih rešujejo nemški in angleški vojaki s helikopterji. Do večera so sporočili, da je bilo petnajst smrtnih žrtev. Škoda se ceni na 20 milijonov mark (tri milijarde lir).

Hude poplave so tudi v Južni Koreji, kjer je 118 smrtnih žrtev. Okrog petdeset oseb je bilo ranjenih. Škoda znaša 600.00 šterlingov. Uničenih je 2.000 poslopij, okrog 30.000 pa poplavljenih.

Krvavi neredi v Ekvadorju

GUAYAQUIL, 17. — Do ostrih spopadov je prišlo v Ekvadorju med demonstranti, ki so zahtevali povratek ustavne vlade in policijo ter vojaškimi oddelki. Po zadnjih vesteh je bilo med spopadi več oseb ubitih in ranjenih. Vojaška vlada je ukazala aretacijo vidnejših voditeljev «patriotičnega odbora», ki združuje večino političnih strank, ki zahtevajo obnovitev ustavne civilne vlade.

Preden greste na dopust naročite se na

PRIMORSKI DNEVNIK

Pošljemo vam ga v kateri koli kraj, tudi v inozemstvo!

15-dnevna naročnina L 500

ŠPORT ŠPORT

DANES DIRKA ZA GORSKO NAGRADO TRST - OPČINE

Med poskusnimi vožnjami Lualdi zelo blizu rekorda

Startalo bo okrog 250 avtomobilov v treh kategorijah

Včeraj popoldne ob 14.30 so se začele poskusne vožnje za današnjo avtomobilsko dirko za gorsko nagrado Trst-Opčine. Med poskusnimi vožnjami je eden izmed favoritov dirke Italijan Liano Lualdi z avtom Ferrari «Le Mans» dosegel povprečno hitrost 130,36 km na uro, ko je progo prevozil v času 4'41''. Ta rezultat je le za 8/10 sekunde slabši od rekorda proge, ki ga je lani postavil Italijan Patria z avtom Abarth. Ostali najboljši časi: 2. Matich (Benetke) - Abarth 2000 5'3''3/10, 3. Orsola (Rim - Weiner Ford 5'4''2/10, 3. Brini (Firence) Abarth 2000 5'5''4/10, 5. Rolf Markl (Dunaj) Lotus 5'6''8/10.

Danes se bodo vožnje začele ob 9.30 s startom prvega dirkača od skupnih 250 prijavljenih iz Italije in še osmih drugih držav.

RENNES, 17. — Raymond Poulidor je končno zabeležil prvo zmago nad Gimondijem. Zmagal je v 120 km dolgem «kriterijumu» v Bain de Bretagne. Gimondi se je moral zadovoljiti šele s četrtim mestom, z zaostankom 1'45'', pred njim pa sta se uvrstila še Foucher in Anquetil.

TURIN, 17. — Na državnem atletskem prvenstvu za ženske je Lidia Ricci postavila nov državni rekord v metu diska 51,81 m. Prejšnji rekord je imela Paternoster iz 1. 1960 z 51,33 m.

Ostali rezultati: višina: 1. Caccia-villani 1,60, 2. Zamperlati (Triestina) 1,60; 400 m: 1. Pigni 56''; 100 m: 1. Govoni 11''9.

SALZBURG, 17. — Miša Safanov (SZ) je osvojil evropsko prvenstvo v skokih v vodo z deske s 477,77 točkami pred Nemcem Pophalom in Fincem Koskinenom. Italijan Cagnotto je bil deveti, drugi Italijan Salice pa trinajsti.

Evropsko prvenstvo za ženske v skokih s stolpa pa je osvojila Nina Kuznecova z 299,78 točke pred rojakinjo Aleksejevo.

PLAVANJE

Italija vodi v troboju v Sanremu

SANREMO, 17. — Po prvem dnevu plavalnega troboja Italija-Francija-Švedska je stanje po točkah naslednje.

ITALIJA 32 - FRANCIJA 20
ITALIJA 30 - ŠVEDSKA 22
ŠVEDSKA 30 - FRANCIJA 22

Med tekmovanjem je bilo doseženih tudi 5 novih državnih rekordov ki so jih postavili italijanska štafeta na 4X200 m prosto, Francoz Luyce Francis na 400 m prosto, Italijan De Gregorio na 400 m prosto, Šved Feil Peter na 200 m metuljček in francoska štafeta na 4X200 m prosto.

Nekaj rezultatov: 100 m prosto 1. Boscaini (It.) 55''9, 400 m prosto: Luyce Francis (Fr.) 4'19'', 2. De Gregorio (Ita.) 4'22''9, 200 m hrbtno: 1. Rora 2'17''5, 200 m metuljček: 1. Fossati (Ita.) 2'14''6, štafeta 4X200 m: 1. Italija 8'16''3.

V okviru istega dvoboja sta v izbirnem tekmovanju za določitev italijanske ženske reprezentance postavili nova državna rekorda Daniela Beneck na 400 m prosto s časom 4'52''2 in Luciana Massenzi s časom 1'12''7.

TENIS

PARIZ, 17. — Južna Afrika vodi proti Franciji v polfinalu evropske cone Davisovega pokala z 2:1. V igrah dvojic sta Južnoafrikanca Mac Millan in Deipraam premagala Francoza Jaufreta in Barthesa s 6:0, 2:6, 6:1, 7:5.

* * *

PRAGA, 18. — Z zmago v igri dvojic se je Španija že uvrstila v finale evropske cone Davisovega pokala. Španca Santana in Arilla sta premagala domačina Javorskega in Holečeka s 6:2, 6:2, 6:3.

RADIO TELEVIZIJA

NEDELJA, 18. JULIJA

Radio Trst A

8.00 Koledar; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.50 Godalni ork.; 10.30 Poslušali boste; 11.00 Karakteristični ansambli; 11.15 Oddaja za najmlajše: «Koča strica Toma»; 11.40 Ringaraja za naše malčke; 12.00 Nabožne pesmi; 12.20 Glasba po željah; 3.30 Glasba po željah; 14.45 Autoradio; 15.30 «Belo in črno»; 16.40 S simfoničnih koncertov v Verdiju; 17.30 Popoldanski ples; 18.30 Jazz party; 19.00 Slovenski oktet; 19.30 Z glasbo po Italiji; 20.00 Sport; 21.00 Izbrani odlomki iz oper skladateljev naše dežele; 21.20 Igrata orkestra «Pops» in Arturo Mantovani; 22.00 Nedelja v športu; 22.10 Plešite z nami; 23.00 Vokalni nokturno.

Trst

9.30 Kmetijska oddaja; 12.30 Glasbeni vložek; 13.30 Glasba po željah.

Koper

7.15 Jutranja glasba; 7.40 Lahka glasba; 8.00 Prenos RL; 9.05 Od Lokev do Trente; 9.20 Zabavni zvoki; 10.30 Ansambel «The Shadows»; 11.00 Noč na morju; 11.15 Četrt ure z orkestrom Vittorija Borghesija; 11.50 Pogovor s poslušalci; 11.55 in 12.55 Glasba po željah; 12.35 Zunanjepolitični pregled; 13.40 Ženski oktet iz Tolmina in kvartet Harijskih bratov iz Ilirske Bistrice; 14.00 in 14.45 Glasba po željah; 15.30 Nedeljsko popoldne domačih pesmi in melodij; 16.00 Prenos RL; 19.00 Filmske melodije; 19.30 Prenos RL; 22.15 Plesna glasba za vse; 22.35 Športna nedelja; 22.45 Plesna glasba za vse.

Nacionalni program

8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Nabožna glasba; 11.10 Sprehod skozi čas; 11.25 Roditeljski krožek; 13.25 Glasovi proti glasovom; 14.00 Operetna glasba; 15.15 Zbori z vseh delov sveta; 16.00 Koncert na trgu; 16.30 Poletne beležke; 17.15 Plesna glasba; 18.00 Toscaninijeva umetnost; 19.30 Športna oddaja; 21.25 Koncert Brengola - Bortoni; 22.20 Plesna glasba.

II. program

7.45 Jutranja glasba; 9.00 Ženska oddaja; 10.25 Ključ uspeha; 10.35 Oddajali smo; 12.10 Plošče tedna; 13.00 Sestanek ob trinajstih; 13.45 Počitniška oddaja; 14.30 Nedeljski koncert; 15.15 Poletna plošča v izložbi; 15.45 Avtomobilska oddaja; 16.30 Nekoliko tišje; 17.00 Glasba in šport; 21.40 Glasba za vas sen; 22.00 Poltronissima.

III. program

16.30 Antonin Laube; 16.55 «Il ciarlatano meraviglioso (dvodejanka); 19.00 Tommaso Albinoni in Pasquale Anfossi; 19.15 Novogrška kultura; 19.30 Večerni koncert; 20.30 Revija revij; 21.20 Opera «Bagdadski brivec».

Slovenija

8.05 Mladinska radijska igra; 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 10.00 Še pomnite, tovariši ...; 10.20 Poje Partizanski invalidski pevski zbor; 10.40 Lahka glasba; 11.00 Turistični napotki za tuje goste; 11.45 Nedeljska reportaža; 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Za našo vas; 13.45 Pred domačo hišo; 14.00 Glasbeni mozaik; 15.05 Vedri zvoki; 15.30 Humoreska tega tedna; 15.50 Glasbena medigra; 16.00 Nedeljsko športno popoldne; 19.00 Obvestila; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Mojstrske partiture; 21.00 Športna poročila; 21.10 Melodije raznih narodov; 23.05 Melodije za lahko noč.

Ital. televizija

10.15 Kmetijska oddaja; 17.00 Športni popoldan; 18.20 Otroška oddaja; 19.00 Knjižnica studia 1;

Med športnim popoldnevom bodo v Evroviziji oddajali iz San Rema drugi dan plavalnega troboja **Italija - Francija - Švedska.**

20.10 Sport; 20.30 Dnevnik; 21.00 Morje proti morju; 21.10 Športna nedelja in Dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik; 22.15 Kitara, moja ljubezen.

PONEDELJEK, 19. JULIJA

Radio Trst A

7.30 Jutranja glasba in koledar; 11.30 Šopek slovenskih pesmi; 11.45 Italijanski akvarel; 12.15 Iz slovenske folklore! 12.45 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasbeni kontrasti; 17.00 Za prijeten uvod igra Tipični furlanski ansambel; 17.20 Pesem in ples; 18.00 Ne vse, oda o vsem; 18.15 Umetnost, književnost in prireditce; 18.30 Mojstri klasicizma; 18.55 Slovenski solisti; 19.15 Kulturni zakladi naše dežele; 19.25 Sodobni motivi; 20.00 Sport; 20.35 Zvoki uglašeni na temo; 21.00 Ildebrando Pizzetti: «Umor v katedrali», opera v dveh dejanjih z medigro; 22.45 Južnoameriški odmevi; 23.00 Mali bar; igra pianist Carmen Cavallaro s svojim orkestrom.

Trst

12.05 Popoldanski spored — giradisco; 12.20 Glasbeni vložek; 12.25 Tretja stran; 13.15 Gianni Safred in njegov orkester; 14.15 Tržaški jazzovski krožek; 14.45 Operna glasba.

Koper

7.15 Jutranja glasba; 7.40 Lahka glasba in obvestila; 7.45 Jutranja glasba; 8.00 Pesmi, pesmi; 8.30 Ženski pevski zbori iz Budimpešte; 9.00 Pod senčnikom; 10.00 Operne scene; 10.40 Glasbeni intermezzo; 11.00 Pevci lahke glasbe; 11.30 Glasba, sladka glasba; 11.50 in 12.55 Glasba po željah; 13.40 Operna panorama; 15.00 Medjimurske narodne pesmi; 15.15 Ansambli v ritmu; 15.40 Iz našega športnega življenja; 15.50 Zagrebški Dixieland ansambel; 16.00 Operetna glasba; 16.30 Športna oddaja; 17.00 Poslušajmo skupaj; 17.400 Jugoslovanski motivi; 18.00 Prenos RL; 19.00 Orkester Raya Martina; 19.30 Prenos RL; 22.15 Ansambel Reda Nicholsa; 22.40 Melodije za lahko noč.

Nacionalni program

8.30 Jutranji pozdrav; 9.10 Glasbene strani; 10.05 Operna antalogija; 10.30 Gugalnica; 11.30 Franz Schubert; 11.45 Violinski koncert; 13.55 Dan za dnem; 15.15 Ciganska glasba; 15.45 Gospodarska oddaja; 16.00 Otroška oddaja; 16.30 Komorna glasba; 17.55 Zdravnik govori; 18.45 Lahka fantazija; 21.15 Koncert operne glasbe; 22.30 Approdo.

II. program

8.00 Jutranja glasba; 8.35 Via, non drammatizziamo; 10.35 Nove italijanske popevke; 11.00 Njen svet; 11.05 Poletna plošča v izložbi; 11.35 Zapiski s potovanja; 13.00 Sestanek ob trinajstih; 14.00 Glasovi na odru; 14.45 Glasbena oddaja; 15.35 Miniaturni koncert; 16.38 Vesele harmonike; 16.50 Operni koncert; 17.45 Honorè de Balzac: Gli impiegati; 18.35 Kako poslušamo glasbo; 20.00 Di faccia e di profilo; 21.00 Veliki orkestri lahke glasbe; 21.40 Izbor ameriških popevk; 22.15 Dora Musumeci pri klavirju.

III. program

18.30 Znanost; 19.00 O Danteju; 19.30 Večerni koncert; 20.30 Revija revij; 21.50 Evropa med obema vojnama; 22.45 Drama «La stagione della paura».

Slovenija

8.05 Zadovoljni Kranjci in Trio Dorka Škoberneta; 8.30 Pol ure z majhnimi zabavnimi ansambli; 9.00 Za mlade radovedneže; 9.15 Pesmi, ki ste jih peli v preteklem šolskem letu; 10.15 Pesmi Krešimirja Baranovića; 10.35 Naš podlistek; 10.55 Glasbena medigra; 11.00 Turistična napotki za tuje goste; 11.15 Nimaš prednosti! 12.00 Poročila; 12.05 Znani pihavci igrajo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Sem šel čez gmajnico ...; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam ...; 14.00 Poročila; 14.05 S poti po Balkanu; 15.20 Zabavni intermezzo; 15.30 Pevski zbor «France Prešeren» iz Kranja; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Koncert ob 17.05; 18.15 Zvočni razgledi; 18.45 Novo v znanosti; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Izbrali smo vam; 21.05-22.50 Rezervirano za koncert s festivala v Dubrovniku; 22.50 Literarni nokturno; 23.05 Po svetu jazza.

Ital. televizija

18.25 Otroška oddaja; 19.55 Sport; 20.30 Dnevnik; 21.00 Grazia Deledda: «Canne al vento»; 22.25 Osvojitev zemlje; 23.15 Dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik; 21.15 Film; Brez matere; 22.35 Knjižne novosti.

SPORED JUG. TELEVIZIJE OD 18. VII. DO 25. VII.

NEDELJA, 18. julija

9.00 Kljukec kot detektiv - lutkovna oddaja; 9.30 Kmetijska oddaja; 10.15 Gremo vabit; - Športno popoldne; 19.00 V nedeljo ob sedmih; 20.00 Dnevnik; 20.45 Zabavno glasbena oddaja; 21.45 Dr. Kildare - serijski film; 22.35 Atletski troboj Jugoslavija, Vzhodna Nemčija, Švedska - reportaža; 23.05 Poročila.

PONEDELJEK, 19. julija

18.40 Poročila; 18.45 Film za otroke; 19.15 Tedenski športni pregled; 19.45 Svet na zaslonu - zanimivosti na tujem; 20.00 Dnevnik; 20.30 Komorni intermezzo: Tri impresije Marjana Vodopivca; 20.40 Karl Ditter von Dittersdorf: Doktor in Apotekar - opera; 22.10 V. Jugoslovanski jazz festival na Bledu; 22.30 Obzornik.

TOREK, 20. julija

(Ni sporeda!)

SREDA, 21. julija

18.40 Poročila; 18.45 Pogumno in veselo - oddaja za otroke; 19.45 Glasbena oddaja; 19.45 Cikcak; 20.00 Dnevnik; 20.30 Beseda in čas - lirika; 20.40 Avanture pod in nad morjem - reportaža; 21.15 Kolesarska dirka «Po Jugoslaviji» - reportaža; 21.25 Obzornik; 21.40 Danny Kaye vam predstavlja - serijski film.

ČETRTEK, 22. julija

18.40 Poročila; 18.45 Turizem — kaj je to?; 19.15 Promenadni koncert; 19.45 TV Pošta; 20.00 Dnevnik; 20.30 Glasbeni kotiček; 20.40 Moravce danes - ob dnevu vstaje slovenskega naroda; 21.05 Jugoslovanski celovečerni film; 22.35 Obzornik.

PETEK, 23. julija

18.40 Poročila; 18.45 Malo za vsakogar nekaj za vse - Domača zdravilna zelišča; 19.00 Britanska enciklopedija; 19.15 Narodna glasba; 19.45 TV akcija; 20.00 Dnevnik; 20.30 Malteški sokol - ameriški celovečerni film; 22.10 Obzornik; 22.25 Gradovi ob francoskih rekah - kulturni film.

SOBOTA, 24. julija

18.40 Poročila; 18.45 Zgode in nezgode - oddaja za otroke; 19.30 Vsako soboto; 19.45 Cikcak; 20.00 Dnevnik; 20.30 Glasbeni kotiček; 20.40 S kamero po svetu; 21.10 Mednarodni juke-box - revija jugoslovanskih, in italijanskih pevcev v Kopru; 22.40 Obzornik; 22.50 Zgodbe za vas - ser. film.

HAL DRESSNER

Pogovor v vlaku

Neodločeno in nervozno je šel mladi mož v sivi obleki skozi jedilni voz. V roki je držal čašo s pijačo. Pristopil je k edini mizi, pri kateri je sedel gost.

— Ali dovolite, da prisedem? — je vprašal z nekoliko prisiljenim smehljajem.

— Nimam nič proti, — je dejal Low.

Prišlec je imel kakih štirideset let. Njegov obraz je bil prepreden z gubami. Prisedel je k Lowu.

— Ali smem načeti pogovor?

Low se je nasmehnil in prikimal.

— Ali se peljete daleč?

— Philadelphia.

— Tam bom tudi jaz izstopil. V Philadelphiji. — Sredi stavka je utihnil, nenadoma prijel za svojo čašo in jo izpil do dna. — Poslušajte me! Moje obnašanje se vam gotovo zdi čudno. Običajno ne načenjam pogovorov z neznanimi ljudmi, ampak...

— Vožnje z železnico so dolgočasne, — je dejal Low.

— Ni to, — je dejal mož. — Sploh ne. Gre za čisto nekaj drugega. Ali vam lahko povem? Saj ste lahko popolnoma brez skrbi. Vas ne bodo vmešali v zadevo. Zasledujejo me.

— Kdo vas zasleduje? — je vprašal Low.

— Gang ali sindikat ali kako se že reče takšni zločinski organizaciji. Ne vem. Neverjetno, kako sem se sploh zapletel v vse to. Veste, kaj sem po poklicu? Nameščenec. V brzojavnem uradu. Tam delam od malih nog. Pričel sem z desetimi dolarji na teden. Z leti sem se povzpel do voditelja oddelka. Šestindevetdeset dolarjev na teden. Ali se vam zdim kot mož, ki je prišel v gangsterske zanke?

Na to vprašanje ni bil potreben odgovor.

— Pričelo se je z mojim bratom. Mojim starejšim bratom. Vedno sem ga občudoval. Bil je vedno pametnejši. Študiral je. Odprl je odvetniško pisarno. Do dvajset tisoč dolarjev je zaslužil letno. Pa mu še ni bilo dovolj.

Sklenil je roke na mizi in jih odsotno opazoval.

— Tako je prišel v stik z gangsterji. Kako, ne vem. Morda po kakšnem bogatem klientu. No, saj je vseeno kako. Nikoli še slutil nisem nič o tem. Toda pred dvema tednoma je nenadoma prišel k meni v stanovanje in dejal, da ga zasledujejo. Pripovedoval mi je o nekakšnih važnih papirjih, ki jih je shranil zanje. Pozneje so jih hoteli imeti nazaj in jim jih je tudi vrnil. Toda medtem so izvedeli, da je moj brat napravil kopije vseh teh dokumentov in jih obdržal.

— Moj brat mi je vse to pripovedoval tako hitro in je uporabljal takšne juridične izraze, da sem razumel le polovico. Pravzaprav sem razumel samo to, da želi dokumente pri meni shraniti. Pa nisem hotel. Dejal sem mu: «Daj jih komu drugemu, deponiraj jih v kakšni banki ali kje drugje.»

Z vso to rečjo nisem hotel imeti opravka. Enostaven mož sem. Toda moj brat je vztrajal, da jih naj vzamem jaz. Dejal je, da morajo biti prepisi tako shranjeni, da bodo na varnem in da lahko pride vsak čas ponje. Predlagal sem mu, naj jih izroči svoji ženi. Pa ni hotel, da bi žena sploh kaj vedela o vsem skupaj. Zanjo torej ta reč ni bila, meni, svojemu bratu, pa jo je obesil.

Njegov pogled se je ustavil na prazni čaši pred Lowom.

— Ali smem naročiti pijačo?

— Ne, hvala. Dovolj sem pil.

— No pa si bom jaz naročil. — Pomahal je natakarju. — V vsem svojem življenju nisem popil deset čaš whiskyja. Zdaj pa se mi zdi, da moram vsako minuto popiti nekaj ostrega. Enako je s cigaretami. V zadnjih treh tednih sem toliko pokadil, da mi je postalo že slabo. Podoben sem zasledovani zveri. Ne morem spati. Ne morem jesti.

Utihnil je, ker je prišel natakar s pijačo.

— Ubili so ga, — je dejal nato tiho. — Pred enim tednom so mojega brata ubili. Ob devetih zvečer je pozvonilo pri njem. Odprl je vrata in zunaj je stal nekdo s strojnico. Devet krogel so mu poslali v telo.

— Ko sem to izvedel, — je nadaljeval po kratkem molku, — nisem mogel verjeti. Vsak teden čitam, da se kaj takega zgodi kakšnemu gangsterju. Ampak mojemu bratu! Nato sem se spomnil, da so tisti papirji še pri meni. Veste, kaj sem storil?

Pogledal je Lowa in njegove oči so prosile za razumevanje.

— Obnašal sem se kot idiot, — je dejal nato. — Sežgal sem jih. Enostavno v peč sem jih vtaknil, ne da bi sploh odprl ovitek. Saj vam rečem, da sem bil kot omamljen. Edino, na kar sem tedaj mislil, je bilo to, da so ga ustrelili zaradi tistih papirjev. Zato sem se jih moral znebiti.

Udaril se je z dlanjo po čelu:

— Norec sem bil! Pred tremi dnevi so me poklicali po telefonu. «Vi imate naše papirje,» so rekli. Zagotavljal sem jim, da ne vem ničesar o vsem. Dejal sem, da so se gotovo zmotili v telefonski številki. Odložil sem slušalko, toda naslednji večer so me zopet poklicali. Povedal sem jim, da sem papirje sežgal. Dejal sem jim, da ovitka še odprl nisem. Prisegel sem jim. In veste, kaj so mi rekli? «Najdite papirje!» so rekli. Enostavno: «Najdite jih!»

Zopet je dvignil svojo čašo in napravil požirek.

— Zdirjal sem k peči in pogledal noter. Mislil sem, da papirji morda vendar niso zgoreli. Morda še ležijo tam.

— In? — je vprašal Low.

Mož je žalostno zmajal z glavo.

— Pepel. Samo pepel. Sinoči pa so me zopet poklicali. Rekli so, da pridejo danes po papirje in da mi bo žal, če jim jih ne izročim.

Napravil je še en požirek in pogledal Lowa.

— Kaj bi storili vi na mojem mestu? Povejte mi, kaj bi vi storili! Mar bi tekli na policijo? Če bi mi verjeli, bi mi postavili policaja pred vrata. Za zaščito. Seveda samo za nekaj dni. In kaj se bo zgodilo? Nič! Nato bodo stražarja umaknili in gangsterji me bodo ubili.

Morda me bodo ustrelili nekega dne na poti v službo. Ali ob prihodu domov. Saj se vendar ne morem na večne čase zapreti v stanovanje. Povejte mi, kaj bi vi storili?

— Ne vem, — je dejal Low. — Zdi se mi, da bi napravil isto, kar zdajle počenjate vi.

— Zdaj bežim, — je dejal mož. — Moja stara mati še živi. V Philadelphii. K njej se peljem. To je edini kraj, kamor se lahko zatečem. Če pa gangsterji poznajo njen naslov, morda od mojega brata, potem jim tečem naravnost v naročje.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Poletne blodnje

Dva in dva ni vedno štiri. Pravzaprav ni ne štiri ne pet ne deset. Dva in dva je pač dva in dva. Samo človek je v svoji puhli domišljavosti mogel priti do zaključka, da se predmeti dajo seštevati. In tistega dne se je za človeštvo začela dolga doba gorja, ki se šele po Einsteinovih poetičnih, a vendarle stvarnih ugotovitvah nagiba h koncu. Ali se morda predmeti v naravi dajo družiti? Ne. Pet jabolk in pet jabolk je lahko tudi šest jabolk in štiri jabolka ali eno jabolko in eno jabolko in še eno in tako dalje. Narava ne pozna deset jabolk skupaj, ki bi tvorila eno samo veliko jabolko. Prav tako deset volov je deset posameznih volov, ne pa en sam ogromen vol, visok petnajst metrov in dolg preko petindvajset. V tem je naša zmota. Ravnamo s predmeti kot z abstrakcijami in potem se čudimo, če butnemo z glavo ob drevo, češ drevo bi moralo biti pojem in bi ga zato ne smeli občutiti. Sicer pa si matematika sama koplje jamo pod nogami, ko pravi, da neskončnosti ne more izmeriti. Je to sploh logično? Veljajo torej njena ošabna pravila, ki se bahajo z absolutnimi načeli, samo na zelenjavnem trgu ali v avtomatični pralnici?

Očitno nekaj ni v redu z našo matematiko. Svet se nujno mora strezniti in pogledati stvarnosti v oči. To se seveda ne bo moglo zgoditi kar čez noč. Človeštvo bi utrpelo tak živčni in možganski pretres, da bi rajši izbralo pot samomora kot pot treznega razuma. Treba bo postopati previdno in začeti v ljudski šoli, kjer bo učitelj moral načeti vprašanje približno takole: «Naši očetje so bili mnenja, da je dva in dva štiri in očete moramo spoštovati. Vendar je eno veliko jabolko v resnici več kot dve majhni jabolki in en živ konj vleče bolj kot sto ali tisoč ali en milijon mrtvih konj. Ste razumeli, otroci? No, Vinko, koliko je tri in dva?» Vinko bo vstal, vzel si bo prst iz desne nosnice, obrisal si ga bo ob hlače in odgovoril: «Tri in dva je bilo včasih pet, gospod učitelj. Toda danes vemo, da je rezultat tega seštevanja odvisen od stvarne in relativne kakovosti predmetov, ki jih upoštevamo. Če gre na primer za črve, lahko rečemo, da je vsota treh majhnih črvov in dveh še manjših črvov pet nekoliko majhnih črvov, da pa vse skupaj ne odtehta enega velikega črva ali dveh srednje velikih črvov.» Učitelj bo Vinka pohvalil, Vinko se bo ves blažen usedel in vogelni kamen nove kulture bo tako postavljen. Toda za sedaj ni, žal, pričakovati, da bo kak prosvetljen učitelj predaval računstvo na ta način. Na svetu je še vedno vse polno učiteljev, ki trdijo, da je pet vrabcev in pet vrabcev deset vrabcev in se ne zavedajo, da bi to mogli dokazati le, če bi razpolagali z desetimi popolnoma enakimi vrabci, kar sploh ni mogoče, ker na svetu ni niti dveh popolnoma enakih vrabcev. In še v tem primeru bi pravzaprav ne mogli dokazati ničesar, ker so vrabci samo vrabci ne pa pojmi.

Se dosti bo torej treba potrpeti. Se dosti grenkih kelihov bo treba izpiti. Ne smemo pa obupati. Kmalu bo napočil čas, ko bo prazno matematično načelo moralo kloniti pred zdravim razumom in priznati, da sploh nima opravka s stvarnostjo, ki je zanimiva, pestra, zabavna ali žalostna prav zaradi tega, ker odklanja togost vnaprej določene mere.

Prav v tistem trenutku me je mlajši sin zbudil iz popoldanskega spanja. Bil sem ves poten in nejevoljen. «Zakaj si me zbudil?» sem ga nahrulil. «Ker si imel na roki trikrat po eno muho,» mi je nedolžno odgovoril, «in hotel sem jih zapoditi, ne da bi se te dotaknil. Toda ni mi uspelo.» «Koliko muh, praviš, da je bilo na moji roki?» sem ga vprašal. «Trikrat po ena,» mi je resno odvrnil.

Stisnil sem ga k sebi in zavriskal od veselja.

NAIVNEŽ

Med številnimi izdajami Slovenske matice je v zbirki razprav in esejev izšla tudi knjiga Jožeta Toporišiča Pripovedna dela Frana Saleškega Finžgarja. Tako obširnega dela o Finžgarju doslej še ni bilo. Avtor je svoj spis razdelil na več poglavij, ki jih potem dosledno deli na ustvarjalna obdobja Finžgarja. Slovenski matici gre pohvala, za izdajo tudi te knjige

OB KONGRESU PEN KLUBOV NA BLEDU

SLOVENE POETS OF TO-DAY
Slovenska povojna lirika

Knjigo je uredil Janez Menart, uvodno študijo je napisal Filip Kalan-Kumbatovič, pesmi pa je prevedel Alasdair MacKinnon

V času kongresa PEN kluba sta se sestala tudi najbolj ugledna jugoslovanska književnika M. Krleža in Ivo Andrič

V prvih dneh julija je bil na Bledu pomemben dogodek, 23. kongres Pen klubov. Bled je v dneh od 1. do 7. julija sprejel v goste vrsto svetovno znanih in pomembnih pisateljev, pesnikov, publicistov, kritikov in založnikov. To svetovno srečanje književnih ustvarjalcev vsega sveta je toliko pomembnejše, ker je bil to prvi kongres Pen klubov v socialistični državi. Lani je bil kongres v Oslu, prihodnje leto pa bo v Združenih državah. Takega izrednega dogodka, ko so se na slovenskih tleh zbrali najvidnejši predstavniki svetovne književnosti, seveda ne gre zanemariti. Zato je kongres Pen klubov spremljala vrsta vzporednih prireditev in izdaja nekaterih publikacij, ki naj književnike vsega sveta seznanijo s slovensko in jugoslovansko stvarnostjo, z dosežki kulture, predvsem pa z jugoslovansko in slovensko literaturo. V vrsto teh vzporednih prireditev in akcij okoli kongresa sodi tudi izdaja nekaterih knjig, tako izbor jugoslovanskih esejev, antologija slovenske poezije in antologija slovenske povojne proze. In tako je izšla na kongresu Pen klubov namenjena knjiga slovenske povojne lirike v angleškem prevodu z naslovom *Slovene poets of to — day*. (Slovenski pesniki današnjih dni). To lepo opremljeno knjigo (oprema Jože Brumen), je izdalo Društvo slovenskih književnikov, uredil jo je pesnik Janez Menart, uvodno študijo o povojni slovenski liriki pa je napisal Filip Kalan-Kumbatovič. Pesmi pa je prevedel Alasdair MacKinnon.

Koncept te izdaje pojasnuje urednik Janez Menart, ki poudarja, da je izdajatelj, Društvo slovenskih književnikov, dalo prednost predstaviti sodobne slovenske lirike, čeprav bi bil morda na mestu zgodovinski pregled vse slovenske poezije in čeprav morda nekateri starejši slovenski pesniki še niso doživeli prevoda. Urednik se je odločil, da v antologiji ne upošteva tistih pesnikov, ki so sicer živeli in ustvarjali tudi po vojni, katerih delo in težišče njihovega dela pa sega vendar v predvojni čas. Zato tudi niso upoštevani Župančič, Vodušek, Gradnik in Golia. Prav tako v tej antologiji niso zastopani nekateri najmlajši pesniki. V ta izbor bi vsekakor sodil Gregor Strniša in še nekateri pesniki za njim. Toda kot zvemo iz poročila v Knjigi 65, je prav ta pesnik prepovedal objavo svojih prevodov, zato se antologija zaključuje z avtorjem pred njim. Tako obsega antologija sodobne slovenske lirike dvajset imen in so v njej zastopani: Matej Bor, Anton Vodnik, Edvard Kocbek, Jože Udovič, Cene Vipotnik, Mila Kačič, Peter Levec, Ada Škerl, Jože Smit, France Kosmač, Ivan Minatti, Lojze Krakar, Branko Hofman, Ciril Zlobec, Tone Pavček, Janez Menart, Kajetan Kovič, Dane Zajc, Saša Vegri in Veno Taufer. Avtorje je izbral urednik Janez Menart, pesmi pa so izbrali avtorji sami v okviru vsem približno enako odmerjenega prostora. Tam, kjer je bila izbira pesmi preveč subjektivna, je prišlo do spremembe, sicer pa je prav izbor avtorjev samih pripomogel k pestrosti zbirke in k avtentičnosti prikaza nasprotij v sodobni slovenski poeziji. Tako je ta knjiga bolj pregled sodobne slovenske pesniške ustvarjalnosti kakor pa kritična izdaja. Glede prevodov pa urednik zagotavlja, da so ti v vsebinskem in oblikovnem pogledu verni posnetki originalov.

Študija Filipa Kalana o sodobni slovenski liriki je kratka in pregledna. Avtor obravnava posamezne predstavnike moderne slovenske poezije v treh skupinah, najprej pesnike, ki so bili rojeni v letih 1900 do 1905, nato predstavnike druge generacije, rojene v letih 1910—1915, v tretjo skupino pa uvršča vse mlajše predstavnike slovenske lirike, v katere okviru pa spet razlikuje posamezne setarostne skupine. Seveda je ta uvodna študijja namenjena tujcem in daje zato le skope toda precizne karakteristike posameznih predstavnikov moderne slovenske lirike.

O samih pesmih ne bi dosti pisali. Vseh pesmi skupaj je 76, med njimi so nekatere stare že dve desetletji, druge spet pa so bile objavljene v najnovejših zbirkah. Vse skupaj pa bodo vendarle dale zanimivo podobo slovenske moderne poezije. Naj omenimo še to, da je pred pesmimi vsak avtor predstavljen z najpotrebnejšimi biografskimi podatki.

Prepričani smo, da knjiga dostojno predstavlja najpomembnejšim predstavnikom svetovne književnosti, ki so prišli na Bled, slovensko sodobno liriko. Imena izdajatelja in sodelavcev so porok za to. Zato tudi upamo, da bo lepa knjiga dosegla svoj poln namen.

Sl. Ru.

Pisatelj in narodno izročilo na kongresu PEN kluba

Pogovor s pisateljem Borisom Pahorjem

Ali bi nam ob vrnitvi s kongresa povedali, kakšen vtis je napravilo na vas to pomembno mednarodno srečanje?

Kakor večina kongresov je bil tudi ta pretežno zunanja manifestacija, vendar s to ugotovitvijo ne mislim zmanjševati pomena, ki ga tako veličastno zborovanje lahko ima v današnjem času. Zakaj že to, da se šeststo pesnikov in pisateljev sestane z vseh krajev sveta, je dokaz zvestobe tistim vrednostim, ki jih sodobna družba zapostavlja. A moram reči, da je večina govornikov tudi izrecno poudarila vero v pomen pisateljevega poklica. Tako Miller, tako Stephen Spender, Claude Aveline, Roger Caillois. Tako še posebno ruski pisatelj Leonid Leonov.

Katera so bila poglavitna vprašanja, ki jih je kongres obravnaval?

Vprašanj je bilo veliko, če pa naj skrčim, zgostim vso bogato snov, potem bi rekel, da sta bili poglavitni temi dve. Ali ima dandanes pisatelj kaj povedati, ali lahko vpliva na družbo. Odgovor na to prvo vprašanje je bil zelo odločen: da. Ne slep in naiven optimističen da, ampak zavestna in pretehtana pritrditev. Drugo vprašanje je obravnavalo sredstva za množično izobrazbo ali «mass media», kakor to imenujejo. Radio, film, televizija. Glede tega so ugotovili, da se človek, ki je nekoč začel s podobo, nato pa prešel k pisavi, zdaj spet vrača k podobi; vendar pa da stoji in bo stal za temi podobami zmeraj pisatelj s človeškimi problemi in iskanji. Njegova vloga se je nekoliko predrugačila, sredstva so različna, a njegov pomen ni manjši, lahko bi rekli, da je celo večji. Seveda je veliko odvisno tudi od pisatelja samega, ki ne sme dopustiti, da bi ga čas begal, ampak se mora paniki upreti.

Kako je vplival novi predsednik na ozračje kongresa?

Delo novega predsednika se bo pravzaprav začelo zdaj, to je po kongresu. Vsekakor pa mislim, da je Arthur Miller s svojo pisateljsko podobo, s svojo visoko, sproščeno postavo prinesel nekakšen bolj gibčen ritem v PEN. Obljubil je, da bo naredil vse, kar bo v njegovi moči, za okrepitev pomena PEN kluba, posebno pa za dosego tesnejšega sodelovanja med zahodnimi in vzhodnimi pisatelji.

Kaj pa Asturias?

Tega pomembnega gvatemalskega pisatelja, ki živi v Franciji, so predlagali za predsednika francoski pisatelji PEN. In prav gotovo je bil njihov namen plemenit. Prav tako utemeljena pa je bila tudi kandidatura A. Millerja, in to iz dveh razlogov; prvi je govoril v prid Millerja zato, ker je Miller ameriški pisec. Prihodnje leto bo namreč kongres PEN kluba v New Yorku, kjer bo Miller kot predsednik igral zelo pomembno vlogo. Drugi razlog je povezan s prvim: Miller ni konformističen pisatelj in bo s svojim slovesom lahko veliko naredil za zbližanje duhov.

Asturias je to razumel in sam odstopil, tako je spor zavoljo predsedništva rešil s svojo plemenito potezo.

Kako je vplivalo okolje na pisatelje? Ali je kdaj bilo kaj govora o tem?

Moram reči, da so ne samo Bled, sprejem na gradu, zbrana tišina v objemu goratega amfiteatra, ampak tudi ljudje, njihova prisrčnost in gostoljubnost naredili zelo globok vtis na goste. Ob vsaki priložnosti so to izrecno poudarjali, večkrat so sploh začeli svoj govor s slavospevom kraju in prebivalcem. Zato je bil ta PEN klubov kongres velikega pomena za slovensko kulturo in slovensko zemljo. Tako da je nekdo v poslovilnem govoru rekel, da smo samo na zemljevidu majhen narod, v resnici pa prav tako velik kakor kateri koli drugi, ki velja za velikega. Res, kongres je bil v tem smislu enkratna uveljavitev slovenskega duha, za katero imajo poglavitno zaslugo slovenski pesniki in pisatelji.

Kaj pa vi, vaš govor na kongresu?

Ko sem dobil vabilo, da se kot gost slovenskega centra udeležim kongresa, sem predlagal, da bi imel kratek referat o pisatelju, ki živi v občestvu, ki je ločeno od narodnega kulturnega središča. Odbor je moj predlog z veseljem sprejel in tako sem nastopil.

Ali bi nam lahko v glavnih potezah obnovili vsebino svojega govora?

Na kratko sem orisal kulturno življenje slovenskih ljudi na Primorskem v devetnajstem stoletju, potem sem opisal dogodke po prvi svetovni vojski, požige, zapore, genocid. Prikazal sem nato, kako veliko vlogo sta igrala takrat v zasužnjenih ljudeh naša pesnika Gregorčič in Kosovel. Še posebno sem se ustavil pri Kosovelu, ki je hitro postal simbol na smrt obsojene dežele; pri njem pa sem se dlje pomudil tudi zavoljo antologije njegovih pesmi, ki je izšla v Parizu prav tik pred kongresom. V nadaljevanju sem še na kratko govoril o drugi svetovni vojski, nazadnje pa o povojnem času. Rekel sem, da je poleg gledališča spet knjiga tista, ki lahko najbolje govori človekovi notranjosti in ga poveže z narodnim izročilom, s smotrom preteklosti, s tem pa ga utrdi v veri v prihodnost. Seveda, sem rekel, je položaj takšnega pisatelja zelo težak, ker ga sproti napada sto dvomov v vrednost njegovega vztrajanja, a kljub vsemu je dolžan, da vztraja. Človeške lastnosti in vrednosti, ki jih je podedoval, mora predati novemu rodu in jih obenem obogatiti z novimi pridobitvami. Zakaj prihodnost bo nedvomno znala ceniti občestvo, ki je čudežno ostalo zvesto svoji samobitnosti.

Govor zasluži, da ga objavimo, ali bi bili tako ljubezniv in nam ga dali?

Žal sem ga napisal v francoščini, zdaj pa bi mi bilo nerodno, če bi ga moral prevajati v slovenščino! A morebiti se bom potrudil; če bom imel čas, seveda.

Kakšen je bil odziv?

Dvorana je zelo pazljivo poslušala, od začetka, ko sem omenil, da smo trije slovenski pisatelji, ki smo člani slovenskega centra PEN kluba, a živimo v Trstu, do konca. Za večino je bil seveda obstoj našega življa pravo odkritje. Bolj neposreden pa je bil odziv pisateljev, ki imajo našemu podoben položaj.

Katalonci?

Da, tudi. In zelo prisrčen je bil odziv katalonskega pisatelja prof. J. M. Batista i Roca, ki je dobro poznal naše primorsko in koroško vprašanje. A dosti bolj ognjeviti so bili Flamci, posebno zato, ker imajo zdaj v Belgiji večino in so gotovi, da bodo prej ali slej nehali igrati vlogo manj vrednih državljanov.

To se pravi, da ste navezali vse polno stikov.

Da, in moram reči, da sem se zavoljo te bogate žetve človeškega razumevanja in bližine vrnil v resnici bogat in zadoščen.

Kaj pa odziv italijanskih pisateljev?

Naj povem samo to, da me je po mojem govoru poiskal pomemben rimski kritik in mi stisnil roko. Rekel je, da so bili antifašistični pisatelji tudi za časa diktature v duhu z nami, da pa naj mu dovolim, da ob tej priložnosti prosi odpuščanja za vse hudo, ki so ga v tistih časih njegovi bratje naredili slovenskim ljudem.

ŠE V TEJ VROČINI - MATURE

Medtem ko so se mature na naših srednjih šolah večinoma končale, pa se na trgovski akademiji še vedno potijo. (Slika je prav s trgovske akademije.)

Smrt modernega don Juana velikega ljubljenca žensk

Po noči, ki jo je prebil v veseli družbi v nočnih lokalih, se je zjutraj zaletel z avtom v drevo

V Parizu je umrl zadnji don Juan ali Casanova, ali po domače povedano, veliki zapeljivec Porfirio Rubirosa, za katerim žaluje pet zakonitih in 300 «nezakonitih» vdov. Če je to žalovanje globoko in iskreno, pa je vprašanje zase. Vsekakor je baje zelo žalostna zadnja vdova, t. j. francoska igralka Odile Rodin, ki je imela 19 let, ko je leta 1957. vzela priletnega Rubiroso. Znani zapeljivec, ali kot se temu reče bolj moderno «play boy» se je smrtno ponesrečil ob 8.10 zjutraj na širokem drevoredu v znanem Bois de Boulogne v Parizu, ko se je zaletel s svojim brzim avtom znamke Ferrari v drevo in umrl v ambulanti zaradi zloma hrbtenice. Vso noč je popival v lokalu «Regine», saj je s prijatelji slavil zmago njegovega moštva polo igre. Zjutraj je bil zato zelo truden in je zato šel spit še eno šilce likerja v neko pivnico. Tako se je končalo razgibano in napeto življenje tega človeka, ki je tako privlačeval ženske vseh slojev. Pri tem je zanimivo, da je umrl nedaleč od kraja, kjer je izgubil življenje v podobnih okoliščinah tudi njegov prijatelj Ali Khan.

Porfirio Rubirosa se je rodil pred 56 leti na enem izmed najbolj revnih področij v San Domingu v vasi Yasica blizu rudnikov srebra. V njegovih žilah se je pretakala kri Indijancev in španskih osvojalcev, ki so zasedli to državo pred nekaj sto leti. Mnogi menijo, da je njegova očarljivost izvirala ravno iz tega križanja plemen. Sicer pravijo, da ni bil posebno lep, in da je imel indijanske lase, špansko čelo, ameriško brado ter črnski nos in ustnice. Vse skupaj pa je bilo v precejšnji skladnosti in je bil zato tudi nekam skrivnosten. Najbolj je privlačeval ženske njegov pogled.

Ko je bil Porfirio Rubinosa še mlad, se je naveličal revščine v svoji vasi in je sklenil, da pojde iskat srečo v Santiago de Los Caballeros, ker ni hotel postati rudar. Mati mu je darovala za popotnico srebrn novec, ki je predstavljal vse njene prihranke. Fant ni znal ne brati ne pisati, saj ga je navadil njegov učitelj, ki je bil stalno pijan, le kletvine.

Prva stvar, ki je v Santiagu pritegnila njegovo pozornost, so bile pač lepe ženske, kar izdaja bodočega zapeljivca. Ugotovil je tudi, da so mnogo bolj gibčne in ljubke ter živahne, kot so bile ženske v njegovi vasi. Takoj se je zaljubil vanje in je bil nevoščljiv mladim oficirčkom, ki so s svojimi sijajnimi uniformami vlekli nase paglede deklet kot magnet. S pomočjo nekega človeka, ki je šel ravno takrat mimo, je na nekem vogalu prebral vladni razglas, ki je ponujal sijajno kariero postavnim mladeničem, če bi se odločili za službo pri policiji ali v vojski. Njegova sreča je bila zapisana torej po vseh zidovih v mestu.

Fant je stopil v vojsko in sedaj so tudi njega ženske požirale z očmi. Izbral je neko dekle, ki je znalo francosko, in ga je navadilo ta jezik. Ponoči, ko ni bil v družbi lepotic, pa se je učil brati časopise. V pristanišču se je spoprijateljil z nekim pomorščakom, ki je znal angleško. Po dveh letih je postal oficir in kmalu zatem se je ponudil za tolmača v vladni palači. Tako se je spoznal leta 1930 z diktatorjem Trujillom, ki je natančno motril mladega oficirja, da bi odkril, kakšnih mislih je. Trujillo ga je poslal na letališče, kamor bi morala priti ob treh popoldne njegova hčerka Flor de Oro. Rekel mu je, naj vse uredi z ameriškimi letalci in naj pazi na varnost hčerke, ter naj se čimprej vrne v palačo.

Tekel je na letališče, kričal in dajal ukaze, tako da je bilo ob prihodu letala vse pripravljeno. Porfirio je stal ob stopničkah in na najbolj dovršen način pozdravil diktatorjevo hčerko, ki je bila vsa začudena, saj je bilo na letališču povsodl polno cvetlic. Zato je pazljivo premotrila mladega oficirja, ki jo je požiral z očmi.

Potem je mladi oficir pošiljal vsak dan cvetlice dekletu in stal po cele ure pod njenimi okni, kot da bi bil na straži. Zvečer pa je brenkal celo na kitaro. Končno je s svojo vztrajnostjo zmagal. Flor de Oro se je zaljubila v Porfiria in ga poročila, čeprav je oče nekoliko nasprotoval. Nihče si ni namreč mogel pričakovati, da bo revni oficirček postal zet diktatorja.

Trujillo pa ni maral v svoji družbi ljudi, ki so bili bolj premeteni kot on. Zato ga je začel mrziti, zlasti ko je zvedel, da že vara njegovo hčerko. Dal mu je diplomatski potni list in ga poslal skupno z ženo za poslanika v Berlin. Tako je začel moderni don Juan svojo diplomatsko in ljubavno kariero. Kmalu se je vživel v evropsko življenje in se privadil evropskim ženskam. Teh pa je imel po okusu Flor de Oro kar preveč, saj je vedno našla v njegovih žepih visoke račune o tajinstvenih večerjah. Kmalu je nastal škandal. Med plesom v hiši neke baronice je Flor de Oro vdrla v njeno sobo ter zalotila moža, ko se je z njo objemal. Iz jeze je prevrnila mizice, raztrgala prte in razbila krožnike in porcelanosto posodo. Dvanajst ur kasneje je njen oče poslal brzojavko, v kateri ji je ukazal, naj se takoj vrne, Porfiria pa je premestil v Pariz.

Seveda je bila ta premestitev zanj le prijetna sprememba. Kosil je pri Maximu, zvečer je hodil v Opero ali prirejal diplomatske sprejeme in tako postal kmalu središče pariškega veselega življenja. Poleg tega pa je tudi obogatel z odstotki pri pogodbah za uvoz in izvoz za San Domingo. Zgubil je Flor, a pridobil precej zlata. Začel je tudi dirkati z avtomobili in stavljati na karte.

Spoznal se je z igralko Danielle Darrieux leta 1939 tik pred začetkom vojne. Pisal ji je strastna pisma in se končno ločil od svoje prve žene ter poročil igralko. Pravijo, da je v tem času tudi stopil v stik z ameriško tajno službo, da bo vohunil zanjo, saj je bila v vseh važnih uradih kaka ženska, ki mu je rada šla na roko. Ker je preveč pogosto potoval v Spanijo in na Portugalsko, so ga začeli nacisti sumiti. Po nekem dogodku na Trgu Pigalle so Rubiroso aretirali v nočnem lokalu «Seherazade», ko je plesal z mladenko, ki jo je nazirala nemška protivohunska služba. Rešila ga je žena Danielle Darrieux, ki so jo Nemci občudovali.

Kmalu po vojni pa je pozabil, da ji je dolžan življenje, saj se je na Modri obali srečal z ameriško «kraljico tobaka», milijarderko Doris Duke. Zato je Danielle zahtevala razporoko in se kasneje poročila. Toda Doris Duke, ga ni marala, čeprav se ji je laskalo njegovo dvorjenje. Ko je opazil, da nima sreče, se je vrnil v Pariz in tokrat je bil prvič v življenju «brezposeln», kar se ljubezni tiče. Kmalu pa je postal prijatelj bivše plesalke Marie Montez, žene Pierra Aumonta. Tudi ona je bila strastna južno-ameriška ženska in se je menda zaljubila vanj, čeprav jo je njen mož opozoril, da se hoče z njo le kratkočasiti. In res je Rubirosa odpotoval v Cannes, kjer je bila ameriška milijardarka. Maria Montez je zaman čakala celo noč, da ji bo telefoniral. Nekega dne so jo našli mrtvo v kopalnici in se je razširila vest, da je umrla za srčno boleznijo. Tokrat je bila ameriška bogatinka bolj popustljiva, ker je opazila, da hodi Rubirosa po nočnih lokalih s hčerko nekega indijskega maharadže, ki je bila tudi bogata dedinja. Imel jo je pač za rezervo, če ne bi mu uspelo pri Američanki. Toda starši so napravili konec tej pustolovščini in odpotovali s hčerko v Indijo. Vrnil se je v Pariz, kjer je nekdo streljal nanj z revolverjem, a se ni zvedelo kdo.

Medtem se je Američanka odločila in se poročila z Rubiroso. Da bi bolje zaščitil svoje gospodarske interese, se je dal premestiti za poslanika v Argentino. Ker pa je bil mož nestanoviten in so ga večkrat videli v Las Vegasu z Zsa Zsa Gabor, je po 15 mesecih zakona Doris zahtevala ločitev. Rubirosa pa se ni dal kar tako odsloviti in mu je morala plačati en milijon in pol «odpravnine». Z Madžarko pa se ni poročil, ker sta si bila preveč podobna po značaju, saj je tudi ona lovila bolj bogate kaline. Medtem je Trujillo odpovedal Rubirosi službo poslanika. Zato je šel na lov za donosnimi posli in se je 30. decembra 1953 poročil s priletno milijarderko Barbaro Hutton, za katero je bil to že peti zakon. Šla sta na dolgo poročno potovanje. Ko pa sta se vrnila v Ameriko, sta se ločila. Rubirosa pa ni bil neumen človek in si je že v ženitovanjski pogodbi zagotovil dva milijona dolarjev odškodnine in razkošen avto.

Zdelo se je, da je z možem, ki mu je bilo že skoraj 50 let, konec. Toda 27. novembra 1957 je srečal Odile in se zaljubil vanjo, čeprav je bila 31 let mlajša od njega. Poročila sta se in pustolovec se je končno umiril. Pravijo, da je bila Odile kar zadovoljna z njim. Celo strasti za avtomobile in za igro se je odpovedal in je rajši igral polo. No, zla usoda pa je kljub temu hotela, da se bo ubil z avtomobilom.

Zadnja žena Rubirose Odile Rodin. Ko se je l. 1957 z njo poročil, ji je bilo komaj 19 let in je bilo med njima 21 let razlike

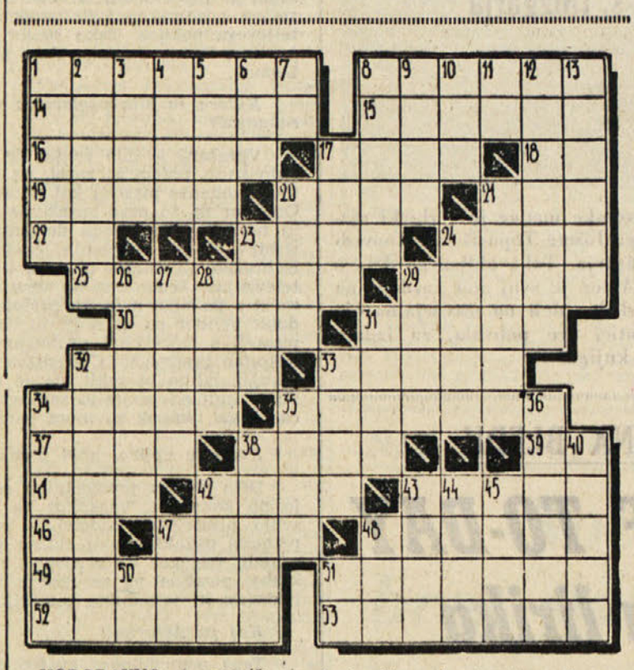

VODORAVNO: 1. starejši slovenski književnik («Martin Krpan»), 8. posoda za prenašanje grozdja, 14. visok steber v obliki piramide, 15. mehiški slikar, eden od tvorcev modernega mehiškega slikarstva (Diego, 1886 do 1957), 16. reka na Hrvatskem, desni pritok Kolpe, 17. domača tovorna in jezdna žival, 18. začetnici največjega slovenskega pisatelja in dramatika («Hlapci»), 19. črnomorsko letovišče ob vznožju Kavkaza, 20. jezero v Etiopiji, 21. srednjeveško obrtniško združenje, 22. vprašalnica, 23. reka, ki teče skozi Firence, 24. ime hrvatskega narodnega heroja Končarja, 25. ime dveh zgodovinskih dvorcev v Versaillesu pri Parizu, 29. podzemeljski del rastline, 30. glavno mesto francoskega departmaja Pas-Calais, 31. mesto v Belgiji, 32. berem, 33. hrvatski slikar (Vjekoslav), 34. poslopje za seno, 35. francoski pisatelj kriminalnih romanov, oče Maigreta, 37. moško ime, 38. teža embalaže, 39. začetnici predsednika skupščine SFRJ, 41. železniška proga, 42. bivši angleški filmski producent (Arthur), 43. jez, strmina, visok breg, 46. začetnici slovenskega zborovodje in dirigenta, 47. star novec, 48. stonoga, 49. ena od treh sojenic v grški mitologiji, 51. jesenski mesec, 52. vojak tehničnega oddelka, 53. najtrši in najdragi kamen.

NAVPIČNO: 1. gostinski prostor, 2. trd črn kavčuk, 3. mitologija, 4. strm padec reke, 5. skrajšano žensko ime, 6. ime filmske igralke Mirande, 7. kratica za «košarkarski klub», 8. italijanski filozof (Giordano), 9. gorovje v Bolgariji, 10. ime filmske igralke Bartok, 11. nikalnica, 12. daljnogled, 13. mesto v Zvezni republiki Nemčiji tik nizozemske meje, 17. znameniti nemški pisatelj («Buddenbrookovi»), 20. klicno zrno tajnocvetk, 21. znameniti italijanski tenorist, 23. pokrajina v Indokini, 24. literarna zvrst, 26. eno od imen nemškega pesnika Rilkea, 27. veletok v Sibiriji, 28. riževo žganje, 29. vojaška formacija v obliki četverokotnika, 31. ljubljanska veleblagovnica, 32. igralci na mali basovski instrument, 33. ime ameriškega filmskega igralca Douglasa, 34. namestnik staroperzijskih vladarjev, 35. francoska romantična pisateljica, 36. mlajši oddelek terciara, 38. obredno oblačilo duhovnikov, 40. mestna četrt, 42. nasilne tatvine, 43. slovenska operna pevka (Ondina), 44. halogena kemična prvina, 45. vodna žival, 47. pritok Gangesa, 48. nordijski izraz za smuči, 50. grška črka, 51. predlog.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. glava, 6. Ibar, 10. krater, 11. Nobel, 13. poklon, 14. okrasek, 16. ep, 17. omemba, 19. ona, 20. sek, 22. Car, 23. birič, 25. trust, 28. tabor, 30. na, 31. partizanka, 34. AP, 36. Nenni, 37. Natal, 40. nisan, 42. Ela, 44. ORE, 45. Art, 46. njorka, 49. ia, 50. Moravia, 53. tanker, 55. teran, 56. perkal, 57. lata, 58. Allan.

USEDLINE PRETEKLOSTI

Neumna praznovernost

Še v atomski dobi verjamejo ljudje, da prinaša številka 13 smolo...

Dostikrat se praznoverje zamenjava s pobožnostjo in pri mnogih ljudeh je meja med njima popolnoma zabrisana. Ti ljudje menijo, da so pobožni, v resnici pa so praznoverni. Zato ne sme na primer biti šofer nikoli nepreviden, če je na primer pritrdil na avtomobil poleg krmila ploščico s podobo sv. Krištofa. Zatekanjek temu svetniku mora biti pač dejanje vere, kajti on ni nikak čarovnik.

Mnogo oblik praznoverstva izvira celo iz svetopisemskih časov. Tako izvira na primer strah pred številko 13 iz zadnje večerje. Judež, ki je prvi vstal od mize, je nekaj ur kasneje izdal Kristusa in kmalu zatem se je še obesil. In bil je trinajsti!

Na mnogih slikah Kristusovega križanja, zlasti pa v latinskih deželah, opažamo lestev, ki je prislonjena na križ, spodaj pa stoji zlodej. Zato so mnogi ljudje menili, da se osebno predajo hudiču, če gredo mimo kakšne lestve. Še sedaj je mnogo praznovernih ljudi, ki pravijo, da ima slab pomen, če morajo iti mimo kakšne lestve.

Praznoverci trdijo, da pomeni samo dobro, če človek zjutraj vstane iz postelje z desno nogo. To praznoverje izvira iz starih rimskih časov. Rimljani so menili, da je dobro vse, kar prihaja z desne, in slabo, kar prihaja z leve.

Pred obedom so Rimljani vedno razlili nekaj vina v čast bogovom. Zato je tudi še danes za mnoge ljudi znamenje sreče, če se razlije po mizi nekaj vina. Po drugi strani pa je slabo znamenje, če se strese nekaj soli. To pa izvira iz časov, ko je bil sol nekaj zelo dragocenega in redkega.

Druge vrste praznoverja imajo manj star zgodovinski izvor. Med obleganjem trdnjave Mafeking med bursko vojno so nekateri Angleži opazili, da je tretji vojak, ki je ponoči prižgal z isto vžigalico cigaro, po navadi zgubil življenje. Stvar se čisto preprosto pojasni. Ko je prvi vojak prižgal vžigalico, je pritegnil nase pozornost burskega strelca, ki je imel dovolj časa, da je nabil puško, medtem ko je drugi angleški vojak prižgal cigaro, in je ustrelil takoj, ko je prišel tretji angleški vojak na vrsto za vžigalico. Iz tega izvira, da se mnogo kadilcev brani, da bi prižgali cigareto ali cigaro z isto vžigalico kot drugi. Praznoverje pa obstaja tudi pri uradnih osebah. Leta 1914 je takratni prvi lord angleške admiralitete Fisher sklenil, da bo poslal vojni ladji «Invincible» in «Inflexible» proti nemški eskadri grofa von Speeja. Obe ladji pa sta bili v popravilu v arzenalu in bi morali biti dokončani 13. novembra. Ko je angleški admiral to slišal, je vzkliknil: «Trinajstega, in še v petek po vrhu! To ni primeren dan, da bi pošiljal ladjo na morje. Obe ladji morata odpluti že enajstega. Delavci arzenala bodo odpluli z njima in se bodo vrnili, ko pridejo ladje do Kapverdskih otokov.»

To povelje lorda Fisherja so sprejeli vsi z velikim zadovoljstvom. Če bi se bitka pri Falklandskih otokih končala s porazom angleške mornarice, bi se vsi pritoževali, da sta obe križarki odpluli iz arzenala 13. v mesecu in bi tega nikoli ne pozabili.

V Angliji ni nobene kabine na ladjah, ki bi nosila štev. 13, niti nobenega prostora s to številko na letalu. Plovne družbe pa so popolnoma izpustile ta dan iz svojih voznih redov. V ZDA pa odložijo odhod ladij na ta dan do polnoči.

Celo najbolj nepomembno praznoverje je pravo suženjstvo za ljudi, ki mu verjamejo. So ljudje, ki so zelo sposobni in pametni, toda odpovedo pri najmanjši težkoči, če jih kdo opomni, da velja zanje kakšno slabo znamenje.

Nekega angleškega železničarja, ki je moral paziti na hladilni vlak, je njegov delovni tovariš pomotoma zaklenil v vagon. Mož je bil zelo praznoveren in ker so tisto jutro doma razbili zrcalo, je bil trdno prepričan, da ga tistega dne čaka nesreča, in morda celo smrt. In res je umrl po nekaj urah «za mrazom». Toda preiskava je pokazala, da ni hladilni aparat voza sploh deloval. Človek, ki bi bil pri popolnih telesnih in duševnih močeh, bi lahko zdržal v vozu več dni. Nesrečni praznoverni človek pa je zapustil na listku sledeče besede: «Ker je moja žena davi razbila zrcalo, moram zmrzniti v hladilnem vozu.» Njegova praznovernost mu je bila usodna.

V mnogih krajih Evrope so ohranjene še raznolike oblike praznoverja, od katerega imajo korist in izvajajo svoj vpliv moki in ženske, ki veljajo za «čarovnike» in «čarovnice». Razni mazači in padarji so na primer še vedno tako številni, kot so bili v srednjem veku. Na srečo so sredstva, ki jih uporabljajo, po navadi neškodljiva, saj priporočajo stvari, katerim se normalni ljudje režijo. Tako na primer drgnejo bradavice s surovim mesom, ki ga nato zagrebejo. Ko začne meso gniti, tedaj izginejo tudi bradavice. Neki bretonski mažač, ki so ga pred kratkim v Rennesu obsodili zaradi nedovoljenega opravljanja zdravniškega poklica, je priporočal svojim pacientom, naj nosijo proti revmatizmu stalno pri sebi zajčjo taco!

V mnogih deželah, kot v ZDA, Nemčiji in Franciji se milijoni ljudi zatekajo po nasvete k horoskopu v časopisih. Horoskop ima najbrž večji vpliv na ljudi, kot vsi časnikarji, politiki in pedagogi skupaj. Voltaire je upravičeno pisal: «Praznoverje je v istem razmerju do vere kot astrologija do astronomije. Ona je nespametna hčerka zelo pametne matere.» In Edmund Burke je imenoval praznoverje vero šibkih na duhu. Zadnji primer: Slavna padalka Colette Duval, je pred kratkim izjavila novinarjem: «Praznoverje strahuje ljudi, jih vklenja v verige in hromi njihove moči! Samo sebe se imam za srečno, da nisem na noben način praznoverna.» Toda časopisi vedo povedati, da nosi Colette pri svojih odskokih vedno iste bele čevlje, ki jih po lastni izjavi samo enkrat na mesec opere...

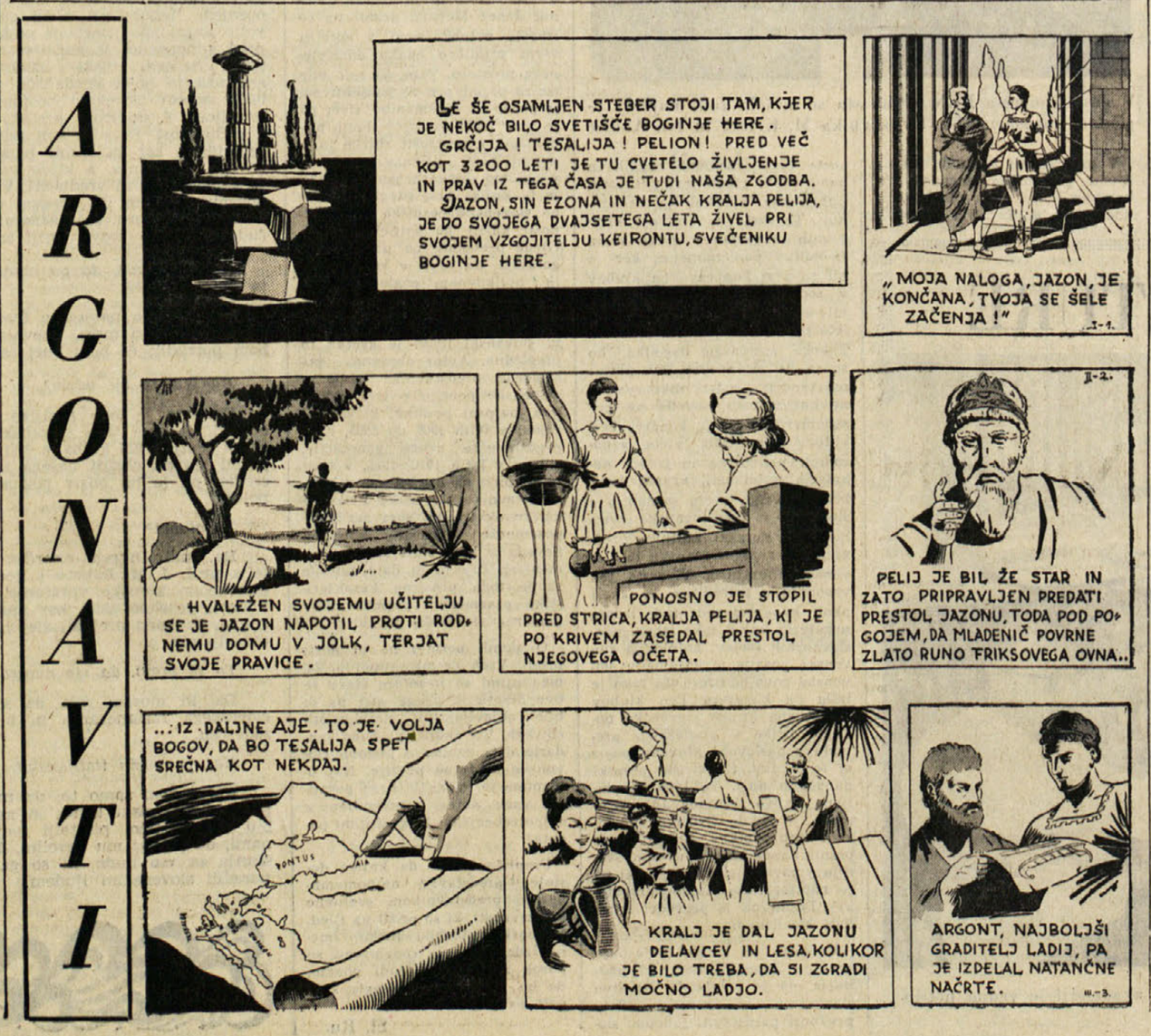

iz naših krajev

TEDEN

Tudi minuli teden je potekel v znamenju žolčne ofenzive fašistov, liberalcev in drugih desničarjev proti najavljenemu vstopu slovenskega socialista Dušana Hreščaka v občinski odbor. Vsa ta gonja je prihajala do izraza tako v občinskem kot v pokrajinskem svetu, na sestankih raznih «patriotskih» nacionalističnih in fašističnih organizacij in predvsem v pisanju «Il Piccola»

Redno in s pospešenim tempom so bile seje deželnega, občinskega in pokrajinskega sveta. Na ponedeljkovi seji tržaškega občinskega sveta je bil izglasovan svet o novem regulacijskem načrtu, s čimer je bil razveljavljen prejšnji regulacijski načrt iz leta 1962. Na isti seji je župan odgovoril na vprašanje glede dvojezičnih napisov na spomenikih padlim pri Sv. Ani in v Miljah. Na seji v petek pa je občinski svet z večino glasov sprejel proračuna podjetja ACEGAT za leti 1964 in 1965.

Deželni svet je na torkovi seji odobril zakon o nakupu obveznic zavoda za srednjeročni kredit, odbornik za kmetijstvo Comelli pa je v odgovorih na vprašanja svetovalcev poročal o škodi, ki jo je povzročilo neurje in o ukrepih v korist prizadetih kmetov. Odbornik je dejal, da je škoda v vsej deželi dosegla 8 milijard in pol lir, od česar odpadeta 2 milijardi lir na goriško pokrajino in 165 milijonov lir na tržaško pokrajino. Naslednjega dne je deželni svet odobril zakon o ustanovi za razvoj turizma, v četrtek pa je odobril zakonski osnutek o olajšavah za industrijski kredit.

Na torkovi seji pokrajinskega sveta je odbornik za finance obrazložil postavke proračuna pokrajinske uprave za leto 1965, ki kljub prispevkom vladnega komisarjata v znesku 640 milijonov lir, predvideva še vedno 490 milijonov lir primanjkljaja, ki ga bo pokrajina krila z najemom posojila. Na seji so razpravljali tudi o strelišču na Repentabru, o pomoči prizadetim zaradi neurja, o miljskem spomeniku itd. Na seji v petek pa je pokrajinski svet sprejel sklep o pristopu pokrajinske uprave k deželnemu konzorciju za okrepitev tržaške univerze.

V ponedeljek se je sestal tudi devinsko-nabrežinski občinski svet, na katerem je bilo sporočeno, da občinska uprava ugotavlja škodo, ki jo je povzročilo neurje, odobren je bil obračun za leto 1964 in sprejet sklep, da se delovanje slovenskega otroškega vrtca v Sesljanu podaljša tudi za prihodnje šolsko leto.

V zvezi s škodo, ki jo je povzročilo neurje, se je na prefekturi sestala posebna komisija, ki je razpravljala o ugotavljanju škode in o pomoči prizadetim.

V zvezi z vprašanjem obstoja ladjedelnice Sv. Marka je odpotovalo v Rim kvalificirano tržaško zastopstvo pod vodstvom župana, katero je sprejel minister Bo. Ta je — kot je na posebni tiskovni konferenci v petek povedal župan Franzil — zagotovil tržaškim delegatom, da bo raven zaposlitve v ladjedelnici ostala neizpremenjena, ni pa dal nobenih zagotovil za prihodnost ladjedelnice same, ker je to odvisno od nadaljnjih proučevanj.

O krizi javnih skladišči pa so razpravljali na razgovoru sindikalnih predstavnikov za predsednikom deželnega odbora dr. Brenzantijem, prav tako tudi na sestanku vodstva tržaške federacije PSI.

V zvezi z gradnjo naftovoda je imel konzorcij pristojnih kmetov, katerim bodo razlastili zemljišča, vrsto sestankov v raznih vaseh.

V torek je bila v železarni, v Tovarni strojev in v ladjedelnici Sv. Marka 24-urna stavka v zaščito interesov delavstva, v petek pa je bila stavka v pivovarni Dreher.

V četrtek je prispela na uradni obisk iz Ljubljane tričlanska delegacija izvršnega sveta Slovenije, ki je bila dva dni gost vladnega komisarja Mazze.

V torek je po dolgi in mučni bolezni preminil Zorko Jelinčič, kulturni delavec in prosvetni organizator, odločen borec proti fašizmu in dolgoletni jetnik fašističnih zaporov. Pogreb ob veliki udeležbi tržaških in goriških Slovencev je bil v četrtek iz Trsta na pokopališče v Gorici, SKGZ pa je v počastitev njegovega spomina imela v sredo javno žalno sejo, na kateri je spregovoril dr. Angel Kukanja.

Ta teden so imeli razni krajevni predstavniki in ustanove na Goriškem številne posvete glede načina, kako naj bi čim hitreje in čim bolj učinkovito pomagali prizadetim kmetom zaradi neurja dne 4. in 5. julija, ki je več ali manj zajelo vso Goriško ter prizadejalo po prvih cenitvah okrog dve milijardi lir škode. Na posvetu kmetijskega odbora pri gospodarski zbornici v Gorici so ugotovili, da tako velike škode niso imeli pri kmetijstvu na Goriškem že nekaj desetletij. Zato so predlagali, naj bi država in dežela izdali posebne zakonske ukrepe, ki bi omogočili dajati prizadetim kmetovalcem dolgoročne kredite z eno odstotnimi obrestmi in s prispevkom države pri odplačevanju kapitala. Razne druge ustanove so se odzvale povabilu pokrajinske uprave in prispevale v solidarnostni sklad za hitro pomoč najbalj prizadetim in najpotrebnejšim. Pokrajinska uprava je v ta namen prispevala pet milijonov, trgovinska zbornica 2 milijona, mestna hranilnica pet milijonov itd. Tudi kmečki sindikati so imeli v Gradiški zborovanje, kjer so se posvetovali o akciji za takojšnjo in učinkovito pomoč oškodovancem.

Dosedanji goriški župan se je poslovil od krajevnih predstavnikov tiska in ob tej priliki poudaril važnost dobrega sosedstva in hitre izgradnje avtoceste Gorica — Ljubljana. Zadnje dni je obiskal razne zavode na področju občine in med drugim tudi Slovenski dijaški dom v Ul. Montesanto in Katoliški dom v Drevoredu XX. septembra ter se zanimal za njune probleme in potrebe.

Ta teden so imeli sindikalni predstavniki tekstilcev iz Ronk štiri sestanke z vodstvom podjetja Cotonificio Triestino, da bi dosegli preklic odpustov enega dela zaposlenih v tej tovarni. Posredovali so tudi deželni odborniki pri vodstvu v Milanu. Vsa prizadevanja pa so bila zaman, ker je vodstvo odločeno po treh mesecih dopolnilne blagajne odpustiti 42 delavcev. Zato pripravljajo sindikati protestno akcijo proti tej odločitvi.

Včeraj zvečer je bil v Gorici tudi ponoven sestanek pokrajinskih predstavnikov treh strank levega centra, da bi dosegli sporazumno rešitev glede sestave odborov levega centra v pokrajinski upravi v Gorici in po drugih večjih občinah na Goriškem. To je bil že četrti sestanek in kaže, da so naleteli na precejšnje težave. Deljena so tudi mnenja glede morebitne udeležbe slovenskih predstavnikov pri občinski upravi v Gorici.

Koničeva mama

Težko je slovo od takih, kot je bila Koničeva mama To je bila žena, ki je dala od sebe vse, kar pač mora dati zavedna slovenska žena v tem našem mestu, četudi je morala vse življenje trdo delati, da je že mlada vdova s štirimi nedoraslimi otroci preskrbela svoji družini vse potrebno.

Med vojno in po vojni vse do njene bolezni je skrbno sledila našemu življenju in kjer je le mogla je tudi pomagala.

Ni je bilo prireditve, da bi nje ne bilo zraven. Kot stalna obiskovalka našega gledališča je tudi ona nestrpno pričakovala otvoritev našega Kulturnega doma, a je žal tik pred otvoritvijo hudo zbolela.

Naj počiva v miru. Mi vsi pa, ki smo jo poznali, jo bomo ohranili v najlepšem spominu.

Ali Pristaniška ustanova lahko zahteva razlastitve za naftovod?

Izrednega pomena in važnosti je razgovor v treh: Konzorcij, družba SIOT in Pristaniška ustanova

Dvojna mera za škodo razlaščencev - Na kakšni zakonski osnovi zdaj razlaščajo za naftovod?

Tekoča goriva imajo še vedno izreden pomen za vse države. Lahko si predstavljamo, kakšno važnost so imele te snovi pred nekaj desetletji, ko je motorno vozilo navduševalo ljudi, kot danes vesoljni poleti. Vsi vemo, kako razne države ljubosumno hranijo skrivnostne formule izdelovanja goriv za pogon vesoljskih raket. Kljub vsesplošnemu tehničnemu napredku so tekoča goriva še vedno važna za splošne interese države.

Leta 1933 je izšel zakon št. 1303, ki urejuje uvoz, predelavo, shrambo in razdeljevanje mineralnih olj ter tekočih goriv. Temu zakonu, ki ga imenujejo tudi «petrolejski zakon» («legge petrolifera»), je sledil dekret od 20. 7. 1934 št. 1303, ki vsebuje izvršilne predpise.

Ob skorajšnji gradnji naftovoda Trst - Ingolstadt utegne biti zanimivo pogledati, kaj pravza prav predvideva posebni nalašč za to izdani zakon. A nas še posebej zanimajo predpisi v zvezi z razlaščevanjem površin, potrebnih za gradnjo shramb (rezervoarjev).

Najprej je treba ugotoviti, da «petrolejski zakon» sploh ne predvideva možnosti razlastitve, ampak edino-le začasno zasedbo zasebne (ali javne) nepremičnine za postavitev rezervoarjev. Razlastitev prinaša vedno dokončno izgubo lastnine do nepremičnine, začasna zasedba pa le začasno prepečuje lastniku, da bi razpolagal in užival svoje zemljišče.

Osnovni «petrolejski zakon» (št. 1741 od 2. 11. 1933) pravi v svojem 19. členu, da začasna zasedba zemljišč traja toliko časa, kolikor traja samo dovoljenje (concessione) za upravljanje rezervoarjev. Začasni značaj zasedbe (in ne razlastitve) poudarja tudi člen 43 zakona št. 1303 od 20. 7. 1934, ki zapoveduje: «Trajanje zasedbe zasebnih površin, potrebnih za postavitev rezervoarjev, se določi na osnovi roka, ki ga vsebuje dovoljenje pristojnega organa» (v našem primeru ministrstvo za industrijo in trgovino).

Navedli smo, da gre pri petrolejskih napravah za gorljive snovi, ki so izredne važnosti za državo. Ni čudno tedaj, da so take naprave podvržene strogim nadzorstvom. Zaradi tega «petrolejski zakon» ne predvideva dokončne razlastitve nepremičnin, ampak le začasno zasedbo (occupazione temporanea), kajti doba življenja takih podjetij je odvisna od veljavnosti ministrskega dovoljenja (koncesije).

Pri vsem tem izpade nekoliko nejasno, da se podjetje za naftovod obrača na Pristaniško industrijsko ustanovo za razlastitev zemljišč, ki jih potrebuje za gradnjo rezervoarjev ter delno tudi cevovoda.

Pristaniška ustanova lahko zahteva razlastitev nepremičnin samo na osnovi ukaza št. 66 biv. še ZVU od leta 1953. V svojem imenu lahko doseže razlastitev edino le v primeru, da namerava graditi javne naprave (infrastrukture). Druge osebe in trgovske družbe pa lahko «zastopa» pri nasilnem odvzemu lastnine s prefektovim dekretom, samo če le-te hočejo graditi nove tovarne, odnosno razširiti že obstoječe industrijske obrate. Člen XIII. Ukaza 66/53 dobesedno pravi: «Dela, ki so na območju industrijskega pristanišča v Trstu potrebna za zgraditev in obratovanje industrijskih obratov, za socialne zaščitne ustanove ter splošno za dela, ki služijo javni upravi, se proglasijo za javno koristna. *Za izvršitev takih del* sme korporacija, «Industrijsko pristanišče v Trstu» *razlastiti za to potrebne nepremičnine*».

A naftovod, z rezervoarji vred, ni niti industrijski obrat - tovarna, niti «socialna zaščitna ustanova», niti «splošno delo, ki služi javni upravi».

Pojem industrijskega obrata (ali tovarne) je zelo jasen: potrebno je, da proizvaja dobrine. Rezervoar, ali cev kot taka, pa ne proizvaja prav ničesar. Pristaniška ustanova je zavrnila precej prošenj za «nakup» nepremičnin od raznih prevoznih podjetij, trdeč, da niso industrijska podjetja, ker le-ta prevažajo proizvode in jih ne proizvajajo. Menim, da je v tem primeru pravilno tolmačila meje zakonitega območja. A tudi v primeru naftovoda bi se morala Pristaniška ustanova odreči običajnemu nasilnemu «posredovanju», to je razlaščanju za nadaljnje prekupčevanje z družbo SIOT (formalna lastnica naftovoda). Mnenje, po katerem naj bi Pristaniška ustanova imela neomejeno možnost razlaščevanja, je dokaj netočno in neosnovano. A tako mišljenje je, na žalost, zelo razširjeno tudi pri oblasteh.

Ugotovili smo, da Pristaniška ustanova ne bi smela zahtevati razlastitve — in prefektura ne bi smela sprejeti te zahteve iz dveh glavnih razlogov:

1. Naftovod ni industrijski obrat in njegova proglasitev za javno koristno delo (dichiarazione di pubblica utilità), ki je predpogoj vsake razlastitve, bi morala potemtakem šele priti. Ker taka proglasitev manjka, je razlaščevanje v imenu družbe SIOT neosnovano in nezakonito.

2. «Petrolejski zakon», ki ga je treba vsekakor upoštevati, ne predvideva dokončne razlastitve, ampak samo začasno zasedbo površin. Neverjetno je, da si Industrijsko cona upa doseči kakršnekoli površine v katerikoli namen izključno na osnovi zgrešenega mnenja o neskončni in neomejeni moči, katero naj bi ji dajal navedeni Ukaz 66/53 bivše ZVU. Prepogosto se pri tem pozablja, da je treba predvsem spoštovati zakon in zakonitost.

Pred kratkim smo opozorili (glej Primorski dnevnik od 29. 6. 1965), da je družba SIOT kar «osebno» (to je, brez vmešavanja Industrijske ustanove) dosegla prefekturni dekret, Div. IV N. Prot. 1/7/C-4-1528 od 26. 1. 1965. S tem dekretom je prefekt dovolil več ali manj nasilne vstope v zasebne nepremičnine za izvršitev merjenja in proučevanja zemljišč za gradnjo naftovoda. Omenjeni dekret se sklicuje samo na člen 7 zakona št. 2359 od 26. 6. 1865 in pozablja na 48. člen «petrolejskega zakona», ki predpisuje, da bi morala družba SIOT imeti predhodno odobritev («benestare») od ministrstva za industrijo in trgovino. Te odobritve pa ni zaslediti v navedenem prefektovem dekretu.

Iz tega primera je razvidno, kako se pravzaprav naši sobesedniki sklicujejo zdaj na ta, zdaj na oni zakon, če le vsebuje kako njim ugodno določbo. Kogre za naše interese, pa naj bi obveljali samo «najslabši» predpisi (npr. v vprašanju odškodnine je zakon št. 2359 od 1865 za nas bolj ugoden kot ukaz št. 66/1953 bivše ZVU. A smo lahko prepričani, da bodo naši nasprotniki krčevito zagovarjali, da v tem pogledu velja samo ukaz št. 66/53.

Če se na koncu vprašamo, na kakšni zakonski osnovi se zdaj razlašča za naftovod, najdemo samo en odgovor: na osnovi vseh zakonov in obenem na osnovi nobenega zakona, kakor komu paše. A odgovor na to vprašanje je osnovnega pomena za naše moralne in gmotne interese. Ni vseeno, če se bomo sklicevali pri zahtevi razlastitvene odškodnine na ta ali drugi zakon. Razlaščenci imajo pravico do odgovora na to vprašanje: kakšen zakon velja za družbo SIOT: Ukaz št. 66/53 ali Osnovni zakon št. 2359 iz leta 1865?

Vsa ta načelna vprašanja pa je treba rešiti predhodno, kajti potem, ko nas postavijo pred izvršena dejstva, postane nekoliko teže.

Tudi v tem smislu in s tega stališča je izrednega pomena razgovor v treh, to je med Konzorcijem razlaščencev, družbo SIOT in Pritaniško ustanovo.

Dr. BOGDAN BERDON

O Kmetijska zadruga v Trstu (Ul. Foscolo) išče vajenca, ali vajenko, ki zna slovensko in italijansko.

Od 27. avgusta do 5. septembra v Ljubljani

XI. mednarodni sejem vina in žganih pijač

Tudi letos se pripravlja izlet

Kakor smo že poročali, bo v Ljubljani na Gospodarskem razstavišču od 27. avgusta do 5. septembra 11. mednarodni sejem vin, žganih pijač, sadnih sokov in opreme za vinogradništvo in kletarstvo. Do sedaj je bilo prijavljenih že nad 1000 vzorcev vin, žganj in sadnih sokov iz 25 držav. Na sejmu bodo sodelovale države z vseh delov sveta: Anglija, Alžirija, Avstralija, Avstrija, Bolgarija, ČSSR, DR Nemčija, Finska, Francija, Grčija, Irska, Italija, Izrael, Jugoslavija, Južna Afrika, Malta, Mehika, Nova Zelandija, Poljska, Portugalska, Romunija, Škotska, Španija, Turčija, ZR Nemčija itd.

Mednarodni vinski sejem v Ljubljani si je pridobil sloves najpomembnejše tovrstne sejemske prireditve na svetu in privabil ne samo vedno večje število udeležencev in obiskovalcev, ampak tudi strokovnjake iz raznih držav. Ocenjevalno komisijo sestavljajo ugledni pokuševalci mednarodnega slovesa. Zato je vsaka nagrada in diploma s tega sejma velikega pomena za vsakega udeleženca.

Naši kmetje, zlasti vinogradniki, so bili že dvakrat na tej mednarodni prireditvi. Kmečka zveza, Zveza malih posestnikov in Kmetijska zadruga iz Trsta bodo tudi letos organizirale izlet. Prav gotovo bo tak izlet organizirala s sodelovanjem drugih ustanov in zadrug tudi Kmečka zveza na Goriškem.

Do tedaj je sicer še dober mesec, vendar bi bilo zelo koristno, da se že zdaj začne s pripravami za izlet in obisk mednarodnega vinskega sejma v Ljubljani.

PREČNIK

Naš vaščan Šemec je bil spet odlikovan in odnesel z naše zadnje razstave vin za svoje črno vino I nagrado. Pomeni, da sega še do nas «žila» za teran, čeprav v skromnem merilu. A naša lahka (suha) tla rodijo tudi, oziroma predvsem dobra in celo odlična bela vina. Prav bi bilo, da bi bil na eni prihodnjih razstav kakšen njihov vzorec. Pravimo «na eni prihodnjih razstav», ker sta letos «barandimala» le toča in vihar in nam, če ne bo spet še kakšna nesreča, pustila le kakšno četrtino za lastno pokušnjo.

Deželni odbornik za kmetijstvo na obisku v Gročani

Lepo priznanje in pohvala živinorejcem

Gročana je lahko za zgled - Nujno potrebna rešitev nekaterih važnih problemov - Prisrčen sprejem gostov

Kakor smo že poročali, je v sredo popoldne deželni odbornik za kmetijstvo, gozdarstvo in gorsko gospodarstvo odv. Comelli obiskal Gročano, kjer si je ogledal vzorno in sodobno urejene hleve in plemensko živino ter se razgovarjal z vaščani. Odv. Comellija so med drugimi spremljali pokrajinski tajnik PSI in deželni svetovalec Pittoni, deželna svetovalca dr. Šiškovič in dr. Škerk, dolinski župan Dušan Lovriha, ravnatelj in izvedenci kmetijskega nadzorništva, okrožni nadzornik za gozdove, nekateri funkcionarji deželnega odborništva za kmetijstvo, tajnika Kmečke zveze in Zveze malih posestnikov itd.

Ob prihodu v vas je predstavnik vaščanov izrekel dobrodošlico gostom, deklica pa je odv. Comelliju podarila šopek cvetja. Odv. Comelli si je nato pozorno ogledal nekatere hleve in domačije ter plemensko živino. Povsod so goste prisrčno sprejeli, ob koncu obiska pa so jih povabili na malo zakusko.

Odv. Comelli se je ob koncu obiska ponovno zahvalil za sprejem in izrekel pohvalo ter priznanje gročanskim živinorejcem ter strokovnjakom kmetijskega nadzorništva, ker so v tej mali vasici uredili zares vzorno središče plemenske živine. Pripomnil je, da je Gročana lahko vzgled, kako naj se razvija živinoreja v gorskih predelih. Obljubil je, da bo povabil v Gročano živinorejce in strokovnjake iz drugih gorskih predelov dežele. Gročanskim živinorejcem pa je priporočil, naj svoje delo izpopolnijo z ustanovitvijo skupnega hleva in konzorcialne mlekarne. Pri tem je obljubil, da jim bo dežela nudila vso pomoč.

Predstavnik domačinov se mu je v imenu vseh vaščanov zahvalil za obisk in pozornost ter je na kratko opisal nekatere pereče probleme, kot npr. težave z zvezi z ureditvijo lastninskega stanja ter cena mleka. Tudi župan Dušan Lovriha se je zahvalil odv. Comelliju in gostom ter zaprosil predstavnika deželne uprave za pomoč, da se bo živinoreja še bolj razvijala in da bodo živinorejci imeli še večje veselje do svojega dela.

Gročana je prva in doslej edina vas v deželi Furlanija-Julijska krajina, ki je ni sploh med živino tuberkuloze in bruceloze. Tu je ustanovljeno središče za vzrejo sivo-rjave pasme in so vsi naravni pogoji za nadaljnji razvoj živinoreje. Upati je, da bodo v kratkem rešeni problemi, ki še zavirajo ustanovitev skupnega hleva in mlekarne, kar bo omogočilo tudi znaten porast števila goveje živine in proizvodnje mleka.

Ogled v vzornem hlevu

NABREŽINA

Vašemu poročilu v zadnji nedeljski številki o posledicah neurja v nabrežinski občini je za bolj jasno sliko potreben še ta dodatek: Neurje in toča imata vedno svojo zagonetno pot. Tudi v tem primeru sta se je poslužila. Od zapada in jugozapada sta se zagnala na naše področje in z vsem srdom zajela Štivan, Medjo vas, Cerovlje, Vižovlje, Mavhinje in Prečnik, koder je toča neusmiljeno klestila in vihar lomil nežno mladje, rušil trtno oporo, pokvaril sadno drevje in se znesel nad nekaterimi gospodarskimi pritiklinami. Uničeno je okrog 3/4 skupnega pridelka.

Neurje je bolj prizaneslo Nabrežini in Štivanu; nekaj škode je napravilo v nabrežinskem bregu. Slivno pa je utrpelo od 15 do 30 odst. škode. V Štivanu in Praprotu pa je divjalo le nad njihovim severnim delom in torej poljedelskim področjem (pašnike) ter oškodovalo le nekaj gospodarjev (škoda 50 odst.). Pač pa je Trnovici odneslo dobro tretjino vinskega pridelka.

Prizadete vasi, ki le s težkimi žrtvami celo pri dobri letini izvabijo iz zemlje razmeroma skromen uspeh, bodo ta udarec težko prebolele. Tudi se bojijo, da se bo — kot še vedno doslej, obljubljena pomoč nekje zataknila in dospela do njih tako temeljito oklesčena in skrhana, kakor bo njihov letošnji pridelek. Želimo, da bi se to ne uresničilo.

POPRAVEK

Prejeli smo:

Vljudno prosim za objavo sledečega popravka:

«Vaš list je prinesel preteklo nedeljo netočne vesti v rubriki «Iz naših krajev» pod naslovom «Iz repentaborske občine».

Učiteljica z družino ni nikoli iskala stanovanja pri zasebnikih na Colu. Vozila se je z Opčin, kjer že več let stanuje, in je imela dovolj tehtnih razlogov za to izbiro.

Druga učiteljica, neporočena, je iskala stanovanje v družini, kjer bi imela tudi hrano.

Tretja učiteljica ni iskala stanovanja.

Vprašal sem učiteljstvo, če se kdo zanima za šolsko stanovanje. Odgovor je bil negativen.

Nihče ni vložil prošnje za stanovanje na pristojnem mestu, zato je bilo oddano meni v najem.

S spoštovanjem
Branislav Lupinc»

Repentabor, dne 17. VII. 1965

Po ljudski veselici v Nabrežini

Bali smo se, da nas bo vreme, ki je bilo nekaj dni tako zlohotno muhasto, prekanilo, a nam je le naklonilo lepo poletno nedeljo, kot smo si jo želeli, da so prireditelji mogli pomirjeni izvesti ljudsko veselico in razveseliti množico občinstva.

Najprej je spregovoril dr. Hlavaty v svojstvu predsednika Slovenske prosvetne zveze in poudaril, da se to slavje na pobudo te zveze vrši na sedežu devinsko-nabrežinske občine, tega narodnostno skrajno izpostavljenega področja, katerega usoda je vsem pri srcu. Proslava — je rekel — je namenjena 20-letnici zmage nad silami, ki so nas skrajno zasužnjile, a je hkrati proslava 20-letnice Prosvetne zveze, ki je in bo tudi v bodoče pomagala našemu ljudstvu ohraniti narodno zavest in dvigati ga na višjo kulturno-prosvetno raven. Zahvalil se je vsem prosvetnim društvom in sodelavcem, še posebno nabrežinskim.

Občinstvo je s posebnimi čustvi poslušalo pesmi združenih pevskih zborov, mešanih in moških, ki so jih zapovrstjo vodili znani pevovodje, — pesmi, porojene iz naše črne in celo naj bolj črne usode. Niso to umetne ali narodne pesmi, marveč pesmi hrepenenja razbičanega ljudstva, drhtenja in upov, globoke narodne zavesti in ponosa, odpora in junaštva: so pesmi iz gozdov in planin — iz vseh naših krajev in prilik, koder je naše uporno ljudstvo moralno in materialno razbijalo fašistično-nacistične okove.

Prav te pesmi so bile primerne za to slavje. Kot že rečeno, jih je občinstvo poslušalo s posebnimi čustvi, saj so mnoge spominjale na ona sicer že odmaknjena leta, a vendarle za borce in druge takratne sodelavce še vedno ohranjene v svežem spominu. Te pesmi so jih tako razgibale in vžgale da so jih dvignile do nestrpnosti. Mnogi bi se bili najraje pridružili pevcem na odru ali vsaj z njimi peli.

Takšna je ta naša partizanska pesem, ta mogična sila, ki hrani tako velik prispevek k vsemu, kar smo si z neizmernimi žrtvami izvojevali. Povsem pravilno je rekel dr. Hlavaty, da je bilo petje tudi v najboli mračni dobi naše narodne zgodovine v polpreteklosti morda edini ali vsaj najbolj pristen izraz naše neomajne volje po življenju.

To ljudsko slavje je vsestransko uspelo po zaslugi prirediteljev in našega ljudstva («boljših krogov» je bilo res malo), ki je doumelo pomen te prireditve in napolnilo obsežen prireditveni prostor. Smisel prireditve je proniknil v zavest predvsem naše šolane in nešolane mladine, ki se je pri tem izkazala posebno požrtvovalno in tudi dokazala da zmore še kaj več.

JANKO FURLAN

Pogovor v vlaku

(Nadaljevanje s 1. strani)

Kaj pa vem! Morda sedi mož, ki me mora ubiti, že tu v vlaku. Kaj pa vem o podzemlju? Saj niti ne vem, kakšen je tak gangster. Če ni tak kot gangsterji na televiziji, potem ga ne bi prepoznal, pa čeprav bi zdajle prisedel k nama.

Natakar je prišel z računom. Bil je rdečelas velikan s suhljatim obličjem.

— Kmalu bomo v Philadelphii, gospoda! — je dejal. — Ali boste še kaj popili?

Mali mož je zmajal z glavo in izbrskal bankovec iz denarnice. Izročil ga je natakarju.

— Obdržite si ostanek! — je dejal.

Natakar se je zahvalil in šel.

— Celo tale bi lahko bil gangster, — je dejal mali mož obupano.

— Morda pa so gangsterji sklenili, da vam bodo verjeli in bodo pozabili na vso zadevo, — je dejal Low.

— Morda Morda pa bom že čez deset minut mrtev.

Izpraznil je svojo čašo.

— Oprostite, nisem vas hotel vznemirjati s svojo zgodbo. Moral sem se z nekom pogovoriti. Če ste pametni, boste pozabili, kar sem vam povedal.

Vstal je in se zamajal.

— Zdaj moram po svoje kovčke, — je dejal. — Kmalu bomo v Philadelphii.

Tudi Low je vstal.

— A tako? — je dejal mali mož. — Vi tudi izstopate? Ali stanujete v Philadelphii?

Low se je prerinil za malim možem skozi vrata. Počasi je zmajal z glavo.

— Ne. Tam imam samo posloven opravek. Pravzaprav bi ga moral imeti. Zdaj pa je že v redu. S prvim vlakom se odpeljem nazaj.

Mali mož je začudeno buljil v Lowa. Nenadoma je opazil, da je bil Lowow suknjič na eni strani čudno izbočen. Tedaj se je domislil nečesa, kar je čital v kriminalnih romanih: da povzročajo takšne izbokline pištole, ki jih gangsterji nosijo pod suknjičem.

Low se je nasmehnil.

— Pa zbogom! — je dejal. In hvala za zanimiv razgovor.

AGRARIA

FURLANI EDVARD

Trst, Ul. Milano 18 - Tel. 35-169

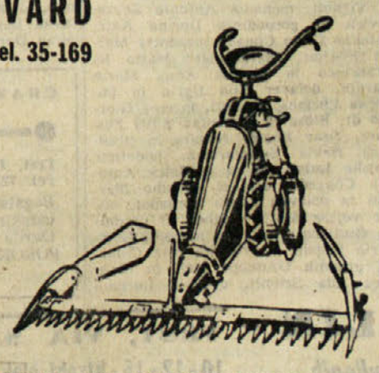

Vam nudi svetovno znane kosilnice AGRIA in vse druge stroje za obdelovanje zemlje od 2,1/2 do 14/18 KS Diesel in to samo AGRIA ter motorne brizgalnice: Aspera, Klinton, Vincenzi in Lombardini in vse drugo ORODJE ZA KMETIJSTVO, KLETARSTVO itd.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 25,3, najnižja 17.4, ob 19. uri 23.4; zračni tlak 1013.2 stalen, vlaga 66 odst., veter 5 km jugozahodnik, nebo 2 desetini pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 24.2 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, NEDELJA, 18. julija
Miroslav
Sonce vzide ob 4.32 in zatone ob 19.49. Dolžina dneva 15.17. Luna vzide ob 22.33 in zatone ob 8.55
Jutri, PONEDELJEK, 19. julija
Vincenc

USPEŠNO DELOVANJE ROTACIJSKEGA SKLADA

V 9 letih skoraj 46 milijard lir posojil za dvig tržaškega in goriškega gospodarstva

Ta posojila so sprožila najmanj za 90 milijard lir novih investicij
Prednost so imeli mali in srednji industrijski in turistični obrati

Te dni je poteklo devet let, od kar so iz rotacijskega sklada za razvoj gospodarstva na Tržaškem in Goriškem podelili prvo posojilo nekemu industrijskemu obratu. Kakor znano, je bil rotacijski sklad ustanovljen zato, da bi z njegovo pomočjo pripomogli k ponovnemu povzdigu tržaškega in goriškega gospodarstva, ki sta zaradi vojnih dogodkov utrpeli občutno škodo. Od takrat do danes je vodstvo sklada podelilo raznim prosilcem na Tržaškem in Goriškem 401 posojilo v skupni vrednosti 45 milijard 900 milijonov lir. Z ozirom na to, da se iz sklada podeljujejo posojila v višini 50 odst. predvidenih investicij za nove pobude na industrijskem in turističnem področju prizadetih pokrajin, računajo, da so podeljena posojila v teh devetih letih sprožila najmanj za okoli 90 milijard lir novih investicij.

Večina podeljenih posojil je odpadla na male in srednje industrijske in turistične obrate. Velikih posojil za več kot 500 milijonov lir hkrati ni vodstvo rotacijskega sklada podelilo več kakor osem v celotnem obdobju svojega poslovanja. Kar zadeva porazdelitev podeljenih sredstev po pridobitnih področjih, je vodstvo v večini primerov uslišalo predstavnike malih in srednjih industrijskih obratov, ki so prejeli skupno 262 posojil, v višini 40 milijard 200 milijonov lir. Od tega je odpadlo 192 posojil v skupni vrednosti 21.8 milijarde lir na obrate, ki so že obstajali in ki so jih s pomočjo novih denarnih sredstev povečali odnosno modernizirali, 60 posojil v skupni vrednosti 18.4 milijarde pa so prejela nova industrijska podjetja.

Na področju turizma sta v teh devetih letih prejela posojilo iz rotacijskega sklada 102 prosilca, in sicer je šlo v tem primeru za skupno vsoto 2.4 milijarde lir. Med prosilci, ki so bili deležni posojila, je bilo 58 takih, ki so imeli že pred tem vpeljano neko turistično dejavnost (ti so prejeli skupno 1.3 milijarde lir posojil), preostalih 44 pa je prvič nastopilo na turističnem področju. Tudi na področju gradbeništva je rotacijski sklad opravil koristno delo, saj je izdal za gradnjo ljudskih hiš za 6 milijard lir raznih posojil, to je maksimum, ki ga lahko po zakonu nameni tej industrijski dejavnosti. S temi sredstvi se je doslej okoristilo 37 gradbenih podjetij, ki so prejela skupno 3.2 milijarde lir posojil, za preostala sredstva pa so zdaj v teku zadnje formalnosti, tako da je lahko predvidevati, da bodo tudi ta kmalu koristno uporabljena.

Lansko leto so iz sklada podelili za 3.9 milijarde lir posojil, letos pa se je delovanje rotacijskega sklada še pospešilo, saj je skupna vrednost posojil, podeljenih v prvi polovici do konca junija, dosegla že 4.9 milijarde lir. Kar zadeva socialno plat prizadevanj rotacijskega sklada pa velja naglasiti, da je v okviru novih pobud, k uresničitvi katerih je pripomogel, našlo zaposlitev okoli 14.000 novih delovnih moči.

Danes razpolaga rotacijski sklad s približno 5 milijardami prostih sredstev, zanimivo pa je, da znaša skupna vrednost vseh prošenj za nova posojila v rokah njegovih upravljavcev več kot 9 milijard lir. Tudi odvečne prošnje pa bodo lahko predvidoma kmalu upoštevane, saj se v sklad vrača vsako leto okoli 5 milijard lir izposojenih kapitalov.

Zaključene mature na srednjih šolah

Tudi na trgovski akademiji, znanstvenem in klasičnem liceju so se zaključili zrelostni izpiti. Izidi bodo objavljeni v ponedeljek dopoldne na oglasnih deskah omenjenih šol.

PROTI SAMOVOLJI RAVNATELJSTVA

Jutri dveurna enotna stavka v ladjedelnici Sv. Marka

Sklepi vseh sindikatov gradbene stroke na deželnem sestanku v Vidmu

Jutri bodo vsi delavci ladjedelnice Sv. Marka dve uri stavkali, ker sta oba sindikata kovinarjev napovedala enotno stavko. Delavci, ki delajo v izmenah, pa bodo zapustili ladjedelnico po šestih urah dela. Stavka se prične ob 14.15 uri, ob 15. uri pa se delavci sestanejo na skupščini, ki bo v Ulici Duca D'Aosta št. 12, na kateri bodo sprejeli sklepe o nadaljnji borbi.

Sindikata sta napovedala stavko v protest proti ravnateljstvu, ki hoče vpeljati nov način žigosanja potrdil o prihodu na delo, ne da bi spoštovalo predpise vsedržavne delovne

Sindikalni organizaciji se sedaj ne spuščata v samo zadevo, vendar ugotavljata, da je ravnanje ravnateljstva nesmiselno in v nasprotju s pogodbenimi normami. Zato sta že v petek zahtevali odložitev ukrepa in sklicanje nujnega sestanka na Intersindu. Kljub temu pa hoče ravnateljstvo izvesti svoj sklep že jutri in se šele nato pogajati s sindikatoma. Spričo tega sta tajništvi obeh sindikatov napovedali stavko.

* * *

Včeraj so se v Vidmu sestali predstavniki vseh sindikalnih organizacij gradbenih delavcev iz tržaške, goriške in videmske pokrajine ter iz pordenonskega okrožja in proučili resni položaj, v katerega je zabredla gradbena industrija. Po poročilih in razpravi so soglasno sprejeli resolucijo, v kateri zahtevajo takojšnji sestanek s predsednikom dežele Berzantijem, da mu prikažejo resni položaj in da bodo zahtevali poseg dežele za oživitev gradbene dejavnosti, ki naj zagotovi polno zaposlitev stroke.

V PONEDELJEK V VEL. REPNU

Sestanek konzorcija razlaščencev zaradi naftovoda

Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov ter Gospodarsko združenje vabijo svoje člane in druge prizadete zaradi gradnje naftovoda iz Velikega Repna, Dola in drugih vasi repentaborske občine, da se udeležijo sestanka konzorcija za obrambo razlaščencev in oškodovancev, ki bo v Velikem Repnu v gostilni Škabar v ponedeljek 19. julija ob 20.30. Predstavniki glavnega odbora konzorcija bodo na podlagi dosedanjih izkušenj pojasnili razna vprašanja glede ocenitve dosedanje škode ter opisa vrednosti posameznih zemljišč za zahtevo po odškodnini za vpis služnosti na njihovih zemljiščih.

Zaključen festival fantastičnega filma

Najvišjo nagrado prejel francoski film «Alphaville»

Mednarodna žirija je dodelila francoskemu filmu «Alphaville» najvišjo nagrado tretjega mednarodnega festivala znanstveno fantastičnih filmov, italijanskemu kratkometražnemu filmu «L'invasione» pa prvo mesto v njegovi konkurenci.

O zmagi francoskega «Alphaville» ni bilo dvoma. Delo je bilo vsekakor najboljše, saj je zanimivost in pretresljivost, ki je značilna za tovrstne filme, pridružilo nenavadno vsebinsko globino. Škoda da zanimivim diskusijam ni bilo mogoče slediti zaradi pomanjkanja prevoda, (največja napaka letošnje prireditve). Vsebina je že znana: agent Lemmy Caution nastopi proti ogromnemu stroju Alpha 60, ki psihično nadvlada vse prebivalce mesta Alphaville, in ga s pomočjo nekega dekleta uniči. Glavna igralca sta bila Eddie Constantine in Ana Karina, režiser pa Jean Luc Godard.

Zelo pa preseneča zmaga italijanskega kratkometražnega filma «L'invasione», ki ni prepričal večine gledalcev, katerim sta neprimerno bolj ugajala poljski «Kje si, Luiza?» in včerajšnji «Opeklina tisočerih sonc» (ZDA). Žirijo so sestavljali Devendra Kumar, urednik lista «Time and Tide» z New Delhija in glavni tajnik zveze indijskih časnikarjev, Gene Moskovitz iz pariškega uredništva lista «Variety», belgijski časnikar Robert Van Laer, Italijan Sandro Sandrelli, poznani, avtor znanstveno fantastičnih romanov, in Otto Beer, kulturni urednik avstrijskega lista «Neues Oesterreich».

u. k.

Urada Slovenske kulturno-gospodarske zveze in Slovenske prosvetne zveze sta od jutri dalje odprta od 8. do 14. ure.

Dr. SONJA MAŠERA
bo odsotna
od 26. julija do 23. avgusta

Občni zbor združenja za borbo proti mišični distrofiji

Danes ob 10. uri bo v veliki dvorani liceja Dante v Ul. Giustiniano 3 drugi letni občni zbor članov Italijanskega združenja za borbo proti mišični distrofiji. Poročili bosta podala profesorja padovanske univerze prof. Gianbattista Belloni in Massimo Aloisi.

Kino

Ameriški cirkus na športnem igrišču S. Giovanni, tel. 55002, danes dve predstavi ob 17. in 21. uri. Vabljeni.

Danes v Miramaru: predstava «Luči in zvoki» ob 21. uri v nemščini «Der Kaisertraum von Miramare» in ob 21.15 v italijanščini «Massimiliano e Carlotta».

* * *

Nazionale 16.00 «Cover girls, ragazze di tutti» Georgia Moll. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Arcobaleno 14.30 «Destination Gobi», Richard Widmark, Technicolor
Excelsior 16.00 «Bandido» Robert Mitchum, Technicolor.
Fenice 16.00 «Quel treno per Yuma» Glenn Ford.
Grattacielo 15.30 «Il grande paese» Technicolor, Gregory Peck.
Alabarda 15.00 «Proibito ai militari» (Off limits) Jack Lemmon, Katherine Grant.
Filodrammatico 15.00 «Le spie uccidono a Beirut» Colorscope, Dominique Boschero, Rex Harriston.
Aurora 15.00 «Traditori del campo 5»
Cristallo 15.30 «I sette del Texas» Cinemascope, Technicolor.
Garibaldi 16.00 «L'uomo che uccise Liberty Valance» Technicolor.
Capitol 15.00 «Passaggio di notte» — Technicolor, James Stewart.
Impero 15.00 «Le lunghe navi» Technicolor
Vittorio Veneto 15.15 «La città dei mostri» Allan Poe, Vince Price.
Moderno 16.00 «Le maledette pistole di Dallas» Technicolor, Fred Beir.
Astra 15.30 «Rio Conchos» Technicolor.
Astoria 14.30 «Le verdi bandiere di Allah» Technicolor.
Abbazia 14.30 «Grido di battaglia» Rita Moreno, James McArtur. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Ideale 14.30 «Massacro al grande canyon» Technicolor, Robert Mitchum

LETNI KINO

Sattelite 20.30 «I due toreri» Technicolor, Franco Franchi, Ciccio Ingrassia. Se ponovi prvi del.
Paradiso 20.30 «Non mandarmi fiori!» Technicolor, Rock Hudson, Doris Day, Tony Randall. Se ponovi prvi del.
Skedenj 20.30 «Prendila è mia» Cinemascope, Technicolor, James Stewart, Sandra Dee. (V dvorani ob 18.15).

Včeraj je odprl OSMICO iz SAMOTORCE štev. 6/A
JOSIP GRUDEN
Toči belo vino, ki so ga pivci zelo cenili na vinski razstavi v Zgoniku, in teran.
PRIDITE,
še domov ga boste nesli!
Na svidenje!

PO IZLETU V PRAGO
Udeleženci izleta v avtobusu št. 8 lahko naročilo fotografije v TRŽAŠKI KNJIGARNI — Ul. sv. Frančiška št. 20.

Izleti

Prosvetno društvo Prosek Kontovel priredi v nedeljo, 1 avgusta enodnevni izlet na Sv. Višarje. Vpisovanje na sedežu društva.

Šolske vesti

Ravnateljstvo slovenske srednje šole v Dolini sporoča, da se je pričelo vpisovanje v prvi razred za dijake, ki so v poletnem roku zaključili V razred osnovne šole, in se bo zaključilo 25. julija

Hkrati sporoča, da se je pričelo tudi vpisovanje v 2. in 3. razred, ki se bo zaključilo 25. septembra.

Drž. srednja šola s slovenskim učnim jezikom v Rojanu, Ul. Montorsino 8 opozarja, da je vpisovanje v prvi razred šole do 25. julija za učence in učenke, ki so dovršili uspešno peti razred osnovne šole in do 25. septembra t.l. za one, ki imajo popravni izpit.

Istočasno sporoča, da se je pričelo in bo trajalo do 25. septembra t.l. tudi vpisovanje za drugi in tretji razred.

Šolski skrbnik sporoča, da je bil objavljen ministrski odlok o organizaciji in delovanju ljudskih šol (scuola popolare) za šolsko leto 1965-1966. Rok za prijave učiteljev zapade 31. julija. Interesenti lahko dobijo podrobnejše informacije na šolskem skrbništvu, pri šolskih nadzornikih in didaktičnih ravnateljih.

CINE FOTOMATERIALE
SEGULIN
Trst, Ul Mazzini 53
Telefon 733-361
vabi prijatelje in znance, naj ga obiščejo.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina pok. Zorka Jelinčiča daruje Cvetka Pavlovič 2000 lir za Dijaško Matico.

Namesto cvetja na grob pok. Zorka Jelinčiča daruje žena Danica 10 tisoč lir za Dijaško Matico.

Meri Gropajc daruje 4000 lir za tiskovni sklad Primorskega dnevnika.

V počastitev spomina pok. Zorka Jelinčiča in pok. Otilije Stegu daruje dr. Vladimir Turina 2000 lir za Dijaško Matico.

V počastitev spomina pok. Josipine Konič darujejo Pavla in družina Biška 1500 lir za Dijaško Matico.

V počastitev spomina pok. Zorka Jelinčiča daruje Milan Jereb 2000 lir za Dijaško Matico.

Namesto cvetja na grob pok. Zorka Jelinčiča daruje Ida Kuferzin 1000 lir za Glasbeno Matico.

V počastitev spomina pok. Josipine Hlača vd. Konič darujeta Sonja in Just Colja 1000 lir za Dijaško Matico.

V počastitev spomina pok. Zorka Jelinčiča daruje Anton Zadel 1000 lir za Dijaško Matico.

Namesto cvetja na grob pok. Zorka Jelinčiča daruje družina Bole 3000 lir za Slovensko planinsko društvo.

Namesto cvetja na grob pok Ivane Marc daruje Olga Demark 2000 lir za Dijaško Matico.

V počastitev spomina pok. Josipine Hlača vd. Konič daruje družina Prezzi 2000 lir za športno združenje «Bor».

V počastitev spomina pok. Josipine Hlača vd. Konič darujeta Marija in Carlo Kette 1000 lir za Dijaško Matico.

V isti namen daruje Marija Barič Romova 2000 lir za Dijaško Matico.

Razna obvestila

Starši in prijatelji, ki želijo obiskati otroke v počitniških kolonijah v nedeljo 25. t.m. v Zgornjih Gorjah in v Žirovnici in se niso še prijavili odnosno poravnali voznine, so naprošeni, da se takoj zglasijo v uradu SKGZ v Ul Geppa 9.

* * *

Športno združenje UNION priredi danes ob 18. uri v Podlonjerju «Športni praznik» na vrtu krožka «Zvezda» V primeru slabega vremena bo ples v dvorani. Igral bo orkester «The Rangers».

Mali oglasi

RAZNOVRSTNO POHIŠTVO za moderne domove po izrednih cenah dobite pri «ASTROMOBIL», Via Giulia 108 (Rotonda del Boschetto).

VESPE LAMBRETE, vse potrebščine in nadomestne dele za vse vrste motornih koles po zmernih cenah dobite pri A.M.A.R. — Trst, via del Bosco N 6 — Tel 41-946

URE, zlate predmete za darila in drugo prodaja tudi proti vrednosti starega srebrnega denarja pri DARWIL, Trst, Piazza S. Giovanni št. 1.

V SKLADIŠČU D. KOZULIČA TRST, Ulica Machiavelli štev 12 za direktni izvoz po eksportni ceni, dobite pralne stroje REX, CANDY in druge; štedilnike, hladilnike in vse potrebno za gospodinjstvo. V skladišču nasproti dobite konfekcijsko blago: plašče, kožuhe (bunde) hlače itd.

ISCEMO žensko srednjih let, zdravo, za gospodinjstvo pri zakoncih, z znanjem kuhe ki je pripravljena na preselitev, plačani potni stroški tja in nazaj, mesečno 50.000 hrana in stanovanje, pogodba najmanj eno leto. Telefonirati na št 64-201 v nedeljo in ponedeljek od 9. do 10. ure.

GOSPODINJSKO POMOCNICO za vsa hišna dela išče družina z dvema otrokoma v Rimu. Tudi za kuhanje. Srednje znanje italijanščine potrebno. Nudi vso oskrbo in dobro plačo. Ponudbe tako iz Slovenije kakor iz Primorske, s priporočili, zahtevami in fotografijo, na: Vladko Kos-Est, Via Livorno 89, Roma.

Sintetične preproge
in preproge za hodnike iz plastike «BALATUM» in «MERAKLON» Moderno pokrivanje podov z gumo, «MOQUETTE» in ploščice «RIKETT» in «ARMSTRONG». Bežna vrata «ROLLPORT», beneške zavese (tende veneziane). Hitra ureditev s specializiranim osebjem
A. R. P. ITALPLAST, Trst, Trg Ospedale št. 6 Tel. 95-919

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob bridki izgubi naše drage mame

Josipine Hlača vd. Konič

Posebna zahvala darovalcem cvetja ter vsem, ki so na kateri koli način počastili spomin pokojnice in jo spremili na zadnji poti.

Družine:
Konič, Mohorčič in Zorzenon

Trst, 18.VII.1965.

KRVAVA DRUŽINSKA TRAGEDIJA V UL. COSTALUNGA

Sin umoril z nožem očeta ko je pretepal svojo ženo

Očetomorilec se je takoj po krvavem dejanju sam javil policiji - Vse okoliščine tragedije še niso pojasnjene

Mala, enonadstropna hišica v Ul. Costalunga 286 je bila včeraj zgodaj zjutraj prizorišče strašnega očetomora. 20-letni Armando Bernardini je v trenutku jeze in razburjenja zabodel z nožem svojega 50-letnega očeta Guerrina Bernardinija, ki je kruto pretepal svojo 44-letno ženo Olgo Goriup por. Bernardini.

Fanta, ki se nahaja v prostorih letečega oddelka policije dr. Cappe, še niso začeli zasliševati, kajti dobil je močan živčni pretres. Zato pa ostaja do sedaj ves dogodek zavit v meglo. Po informacijah, ki smo jih prejeli, pa lahko sklepamo, da se je vsa stvar razvijala približno takole.

Mladi Armando Bernardini se je predstavil okoli 0,30 zjutraj komisariatu pri Sv. Soboti in v krčevitem joku povedal, da se je zgodilo v njegovi hiši nekaj zelo hudega. Fanta, ki je držal v roki majhen okrvavljen nož, so zadržali na komisariatu, medtem pa so vest sporočili letečemu oddelku policije, ki je prišla takoj na kraj zločina.

Ko so agenti prišli do stavbe št. 286 v Ul. Costalunga so zagledali na stopnicah Bernardinijevo, ki je držala na kolenih nepremično in krvavo moževo truplo. Takoj so poklicali RK, ki je žensko nemudoma peljal v bolnišnico. Guerrino je v pretepu povzročil Bernardinijevi močne udarce nad zgornjim očesom, po desni roki in levem ramenu. Okrevala bo v dobrem tednu. Na isti oddelek so sprejeli tudi Armanda, čeprav ni bil ranjen na nobenem delu telesa. Dobil je le močan živčni pretres. Medtem sta prišla na kraj nesreče tudi dežurni sodnik dr. Brenci in sodni zdravnik prof. Nicolini, ki je napravil opoldne na Zavodu za patološko anatomijo obdukcijo trupla in ugotovil, da je Bernardini izdihnil zaradi srčne izkrvavitve.

Armando Bernardini se je torej predstavil na komisariatu okoli 0.30, vendar je usoden prepir vzplamtel okoli 22,30. Sedaj se postavlja vprašanje, kaj sta počela mati in sin v tistih dveh urah. Okoli 22,30 je neka ženska, ki stanuje v bližini Bernardinijeve hiše, slišala krčevito vpitje in trušč lončenin. Hitro je poklicala svojega moža, ki je šel takoj pogledat k Bernardinijevim, kaj se je zgodilo. Njegovim očem se je nudil grozen prizor. Zagledal je Guerrina, ki je ležal nepremičen na tleh. Vendar ni dajal preveč pomena temu prizoru, kajti mislil je, da mož še vedno diha in tudi močan prepir, ki je bil pri tej družini na dnevnem redu, ga ni preveč zaskrbljal. Ker se ni hotel vmešavati v zadeve drugih, je mirno odšel.

Nekatere priče trdijo, da je bil Guerrino Bernardini zadnje čase večkrat pijan. Sicer pa je bil eden izmed tistih, ki imajo vedno kake opravke s pravico, in zaradi živčne razrvanosti se je tudi že dvakrat zdravil v Ženevi in pri Sv. Ivanu.

Predvčerajšnjim je Guerrino verjetno prišel domov pijan in od tu verjetni vzrok za grozen zločin. Do sedaj ni mogoče izvedeti, če je nastal prepir med možem in ženo ali med očetom in sinom. Vsekakor je nekaj jasno: mladenič je prijel prvo stvar, ki mu je prišla v roke, planil na očeta in mu prizadel smrtni udarec. Ni pa izključeno, da je kriva zločina Olga Goriupova ali kaka tretja oseba.

Seja zgoniškega občinskega sveta

Izvolitev odbora za postavitev spomenika padlim v Zgoniku

Včeraj je bila seja zgoniškega občinskega sveta, na kateri so izvolili odbor za postavitev spomenika padlim borcem narodnoosvobodilne vojne v Zgoniku. Člani odbora so župan Josip Guštin, odbornika Hrovatin in Godnič, svetovalci Žigon, Boris Milič, Kralj, Rebula, Danilo Milič, bivši župan Pirc, predsednik p.d. Salež-Zgonik Pegan in predsednik športnega krožka «Kras» Budin.

Župan je poročal o uspehu razstave vina, odobrili so občinski obračun za l. 1964, razpravljali so o poenotenju plač, sprejeli so v službo še enega stalnega cestarja, izvolili so še dva odbornika za ljudske sodnike, svetovalca Pegana in Karla Grilanca ter razpravljali o gradnji naftovoda oziroma o povračilu škode, ki jo bo gradnja naftovoda povzročila kmetovalcem v zgoniški občini.

Javna dela

Pri deželnem skrbništvu za javna dela pri vladnem generalnem komisariatu, so bila 15. t.m. na zasebni dražbi oddana dela za gradnjo opazovalnega in zdravstvenega paviljone za moške pri pokrajinski umobolnici. Delo bo za ceno 254 milijonov 500.000 lir opravilo podjetje «Società Edile Adriatica» iz Trsta

● **Pokrajinski svet** se bo ponovno sestal v torek, 20. julija ob 18.30. K že določenemu dnevnemu redu so bile dodane še nekatere nove točke.

12. t. m. je diplomiral na tržaški univerzi za doktorja fizike
PAVEL ZLOBEC
Prijatelji in znanci mu iskreno čestitajo.

Stališče PSI v zvezi z obrekovalno gonjo liberalne in misovske desnice

V zvezi z obrekovalno gonjo, ki sta jo sprožili krajevna in vsedržavna liberalna in misovska desnica (osrednje vodstvo MSI je celo poslalo v Rim dva svoja voditelja, da bi okrepila to gonjo) proti italijanski socialistični stranki sploh in proti socialističnemu svetovalcu Dušanu Hreščaku še posebej, poudarjajo v socialističnih krogih nekatera dejstva, nad katerimi bi se moralo demokratično in antifašistično javno mnenje zamisliti. Na ta način ne bi le bolje razumelo značaj politične bitke, ki jo bije v tem trenutku PSI skupno s KD in PSDI, marveč bi tudi pravilno ocenilo važnost, ki jo ima ta bitka za nadaljnji demokratični razvoj v našem mestu in v državi.

Politika levega centra, ki jo omogoče PSI, dobiva v Trstu dvojni pomen: bitka za socialni napredek in za to, da postane delavski razred vodilni razred v državi, se v Trstu nujno povezuje tudi z demokratično bitko za priznanje pravic slovenske manjšine. Tudi zato je politika levega centra naletela na besen in slep nacionalističen odpor liberalne in fašistične desnice.

Fašistični značaj te gonje, polne protidelavskega in protislovenskega sovraštva, je potrjen tudi z istovetenju antifašistične s protiitalijansko dejavnostjo zaradi česar je fašistični režim označeval in preživeli fašisti še vedno označujejo antifašiste (kot je na pr. socialistični občinski svetovalec Hreščak, katerega je posebno sodišče za zaščito države leta 1929 obsodilo na 27 let ječe, od katerih jih je deset prestal) ki so se borili proti fašističnemu tiranstvu za svobodo in demokracijo, pri čemer niso varčevali pri osebnih žrtvah, kot «protiitalijanske» in «protinarodne» elemente, kajti «naroden» in «italijanski» je, kot se zdi, samo fašizem.

V socialističnih krogih poudarjajo tudi, da ima sedanja bitka zgodovinski pomen tudi glede tega, kar se tiče odnosov med italijansko državo in narodnostnimi manjšinami, ki žive v njenih mejah na sploh in slovenske manjšine še posebej. Če bi namreč prevladal nacionalistično - fašistični pritisk, bi bila vključevanje slovenske manjšine v demokratično življenje v državi ter njena aktivna udeležba v borbi za socialni in politični napredek Italije — za kar so se socialisti aktivno zavzemali — dokončno kompromitirana in slovenska manjšina bi imela vso pravico sklepati iz tega, da italijanska država ni zmožna jamčiti demokratičnega sožitja med Italijani in Slovenci.

V tem okviru je nerazumljivo stališče, ki so ga zavzeli krajevni voditelji PRI, ki se zdi, da ne razumejo v celoti velikega demokratičnega pomena borbe, ki jo vodijo druge stranke levega centra. To, kar je res žaljivo, je dejstvo, da ti voditelji, v prvi vrsti pa njihov tajnik, pozabljajo, da so se še pred kratkim strinjali z vključitvijo socialističnega svetovalca v odbor, ter izjavili, da smatrajo odveč vsak pridržek, ker je Hreščak stopil v vsedržavno stranko kot je PSI. Diferenciacija med PRI in drugimi strankami ni namreč nastala v zvezi s preosnovo občinskega odbora, marveč v zvezi s političnim sporazumom za pokrajinsko upravo in za občino Devin-Nabrežino, pri čemer se je zavezništvo razširilo na Slovensko skupnost.

Sedaj pa je PRI iz malenkostnih volilnih računov nenadoma spremenila svoje prejšnje stališče ter se je pridružila najbolj nazadnjaškim silam v mestu in se upira proti Slovencem kot takim. Zaradi tega so smešne in absurdne obtožbe proti PSI, češ da je v odkritem nasprotju z duhom sporazuma levega centra ter nedemokratična. PSI odločno zavrača te obtožbe. Ona je bila in je občutljiva za pravilno nacionalno čustvo večine tržaškega prebivalstva, čustvo, ki ga sedaj izkoriščajo protidemokratične in nazadnjaške sile, toda nasprotuje vsaki diskriminaciji med njenimi člani, ki kot taki delujejo v interesu italijanskega delavskega razreda in države.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 17. julija 1965 se je v Trstu rodilo 16 otrok, umrlo pa je 11 oseb.

UMRLI SO: 77-letna Anna Michelich por. Raimondi, 55-letni Giordano Sindici, 76-letni Giovanni Bortolotti, 76-letna Giuseppina Scamperle vd. Bisiack, 67-letna Giuseppina Polli por. Eva, 78-letni Vittorio Giovanni Savoldi, 86-letni Giuseppe Pison, 40-letna Isabella Zito por. Valenti, 83-letni Mario Spagher, 72-letni Guglielmo Savini, 73-letna Elisabetta Sterzai vd. Primosich.

OKLICI: delavec Luciano Combi in prodajalka Edda Buttazzoni, elektromehanik Attilio Ban in cvetličarka Caterina Raubar, delavec Eugenio Bloise in gospodinja Laura Bigollo, trgovski zastopnik Romano Peschier in blagajničarka Rosella Miniussi, instalater Bruno Mauri in delavka Marisa Vecchiet, geometer Renzo Prata in uradnica Maria Paola Scandellari-Borgia, uradnik Sergio Zanchetti in študentka Maria Novella Vignoli, mehanik Antonio Zenzerovich in gospodinja Dorina Kalc, natakar Fabio Cima in uradnica Margit Fischer, karabinjer Mario Di Francesco in pletilja Anna Maria Nardin, delavec Elio Ugrin in baristka Luciana Sergatti, inženir Giorgio dr. Riosa in študentka Silva Foicher, risar Romeo Nicetto in uradnica Nevia Scagliardich, podoficir vojske Luigi Lai in uradnica Antonia Congedo, delavec Claudio Martini in delavka Laura Fontanot, oficir vojske Mario Ragher in uradnica Giuliana Giorgiani, mehanik Giancarlo Pistrin in frizerka Rita Chinesi, uradnik Giuseppe Meli in uradnica Ada Schmit, uradnik Luciano Bremini in uradnica Adriana Seghini, elektromehanik Ferruccio Usco in frizerka Stella Percoco, trgovec Livio Sessi in blagajničarka Bruna Livia Fucich, mestni stražnik Giovanni Rossi in prodajalka Cristiana Fragiacomo, hišnik Claudio Froemmel in prodajalka Anita Sartor, kovač Franco Cosetti in pletilja Argia Scotti, trgovec Giulio Bizjak in delavka Emanuela Pignatelli, mehanik Ervino Stok in uradnica Ondina Minca, mehanik Franco Del Re in blagajničarka Laura Covacci, zidar Marino Paliaga in delavka Nilva Poretti, trgovec Umberto Fonzari in gospodinja Nevia Zerial, inženir dr. Luciano Dossi in dr. Maria Rossini, trgovski potnik Alvise Millo in stenotipistka Renata Vever, električni varilec Bruno Grisonich in šivilja Viviana Marc, uradnik Fulvio Giovanazzi in uradnica Biancamaria Fabris, delavec Vittorio Cirelli in delavka Laura Gustincic, pomorski kapitan Dario Fratnik in učiteljica Maria Claudia Saburri, industrijski izvedenec Livio Tassotti in učiteljica Licia Frigo, Lorenzo Coloni in Anna Vizintin, tehnični uradnik Mario Cattonar in Laura Lamprecht, mizar Umberto Sirol in delavka Carmela Lorenzi, ladijski tehnik Sergio Pauluzzi in zastopnica Maria Paola Brambilla-Capozzi, slaščičar Mario Satti in gospodinjska pomočnica Carla Rupini, ladijski tehnik Giorgio Mazzuchin in delavka Adele Rotondi, trgovec Roberto Venier in gospodinja Anna Maria Leban, delavec Claudio Pravisani in delavka Marisa Tomasetig, strumentist Giorgio Pescatori in prodajalka Sonja Mahorcic, delavec Marino Bossi in gospodinja Silvana Stefani, mehanik Claudio Pecar in frizerka Floriana Fabbro, trgovec Bruno Pontoni in babica Maria Angela Bratco, šofer Renato Gherzel in uradnica Marisa Olivo, prodajalec Ferruccio Barco in frizerka Giuliana Serpo, pleskar Umberto Bolognini in baristka Claudia Adami, krojač Mario Luciano Macovez in prodajalka Anna Pangher, delavec Giovanni Battista Sandre in bolničarka Mattea Lettich, prodajalec Mario Bria in baristka Nirvana Pecorari, instalater Fabio Calligaris in natakarica Giacomina Filippin, uradnik Renato Tuliani in uradnica Lidia Maddalena Agostinis, posredovalec Corrado Dell'Ernia in frizerka Maria Luisa De Zan, farmacist Antonio Contento in gospodinja Irene Germani, finančni stražnik Salvatore Piazza in gospodinja Maria Caterina Blanch, vratar Otello Zulian in gospodinja Teresa Fanchi, pomorski častnik Vezio Vascotto in študentka Serenella Cavalletti, uradnik Gaetano De Leo in učiteljica Grazia Melita Pick, uradnik Ella Giostra in gospodinja Rosa Lovreglio, doktor ekonomije Livio Tamaro in učiteljica Astrea Zanghi, mehanik Bruno Piemonte in delavka Gigliola Cotterle, geometer Piero Ferluga in učiteljica Anna Maria Cantisani, sprevodnik Fulvio Pregarc in prodajalka Marisa Silvestri.

URARNA — ZLATARNA
LAURENTI
Trst, Largo S. Santorio, 4
Tel. 723240
Bogata izbira najboljših švicarskih znamk ur in zlatnine
Darila za
POROKE in KRSTE
Poseben popust!

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(12. 7. — 18. 7.)

All'Angelo d'oro, Trg Goldoni 8; Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Marchio, Ul Ginnastica 44; Nicoli, Ul. di Servola 80 (Skedenj); Alla Basilica, Ul. S. Giusto 1; Busolini, Ul. P. Revoltella 41; INAM Al Cedro, Trg Oberdan 2; Manzoni, Ul Settefontane 2.

Služba od 13. do 16. ure

All'Angelo d'oro, Trg Goldoni 8; Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Marchio, Ul Ginnastica 44; Nicoli, Ul. di Servola 80 (Skedenj).

NOČNA SLUŽBA LEKARN

Alla Basilica, Ul. S. Giusto 1: Busolini, Ul. P. Revoltella 41; INAM Al Cedro, Trg Oberdan 2; Manzoni, Ul. Settefontane 2.

LOTERIJA

BARI	36	2	32	70	84
CAGLIARI	58	54	71	78	16
FIRENZE	55	12	69	49	79
GENOVA	79	64	38	60	23
MILAN	66	27	89	47	68
NEAPELJ	66	3	68	40	39
PALERMO	85	42	44	60	33
RIM	13	21	11	53	17
TURIN	78	32	44	33	1
BENETKE	47	72	90	28	11

ZAHVALA

Ganjeni po tolikih izrazih sočutja, ki smo ga bili deležni ob prerani smrti našega dragega

LUDVIKA ŽUŽKA

se vsem prisrčno zahvaljujemo.

Posebna zahvala č. g. župniku, vaščanom, mladini iz Vižovelj, Mavhinj, Cerovelj, godbi iz Nabrežine, družini Verč, vsem darovalcem cvetja in tistim, ki so ga spremili na zadnji poti.

Družine Žužek, Kralj, Rebula in sorodniki

Vižovlje, 18. julija 1965.

ZAHVALA

Globoko ganjena nad močnim izrazom razumevanja in sočustvovanja v bridkih trenutkih izgube mojega moža

ZORKA JELINČIČA

se prav iz srca zahvaljujem.

Posebna zahvala dr. Mašerovi ter ostalim zdravnikom, ki so ga zdravili, za njihovo neizmerno požrtvovalnost, zdravniškemu osebju, darovalcem cvetja, vsem, ki so mu izrekli poslovilne govore, vsem, ki so ga spremili na zadnji poti in vsem tistim, ki so se na kateri koli način oddolžili njegovemu spominu ali mu bili ob strani med njegovo dolgo in mučno boleznijo.

ŽENA DANICA Z DRUŽINO

Trst, 18. julija 1965.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi našega najdražjega

ZORKA JELINČIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v neizmerni boli lajšali gorje, nam izrazili sožalje in mu darovali toliko lepega cvetja. Posebno se zahvaljujemo SKGZ za njeno moralno in materialno pomoč med boleznijo in ob smrti, dr. Sonji Mašerovi, ki je storila vse, da bi mu olajšala trpljenje, vsem organizacijam, društvom in ustanovam, Primorskemu dnevniku, vsem govornikom za prisrčne poslovilne besede, pevcem v Trstu in Gorici za ganljivo petje. Iskrena hvala vsem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti ter vsem, ki so kakorkoli počastili njegov spomin.

Hčerki RADA in JASNA, MATI, BRAT
in SESTRE z družinami

Trst, Piran, Gorica, Jesenice, Podkoren, 18.VII.1965.

A. BRANDOLIN - TRST, VIA S. MAURIZIO, 2

Novi tipi lestencev za vhode, kuhinje, za dnevne sobe ● *Razstavljenih je 120 vzorcev lestencev* ● 10-12-15-litrski električni grelci za vodo znamke: Radi, Perlina, Aequator ● *80-100-litrski električni grelci za vodo najboljših znamk: Perlina, Radi, Tecnomasio, Triplex, Sabiana, Siemens* ● Kopalnice bele, champagne, sinje, sive, zelene, roza, znamke RICHARD GINORI ● *Vodne pipe najboljših znamk in najrazličnejših modelov* ● Pritikline za kopalnice: ekonomični, normalni, luksuzni in barvani tipi ● *Ogledala za kopalnice različnih velikosti in oblik*

PIVO
«UNION» Export
ZASTOPNIK ZA TRST IN OKOLICO:
TVRDKA FINDERLE — TRST, UL. GIULIANI 1 - TEL. 50-407

«UNIVERSALTECNICA»
RADIO — TELEVIZORJI — AVTOMATIČNI IN SUPERAVTOMATIČNI PRALNI STROJI — HLADILNIKI — ELEKTROGOSPODINJSKI PREDMETI CANDY — REX — CGE
Izredne cene za izvoz. Dostavljamo na dom brez posebnih stroškov v vse predele v Jugoslaviji
UNIVERSAL TECNICA Trieste — Trst
Corso Garibaldi št. 4 tel. 41213 in Trg Goldoni št. 1

Pri MADALOSSO v Trstu, Ul. Torrebianca 26, vogal XXX Ottobre
dobite vsakovrstno POHIŠTVO otroške VOZIČKE, žimnice — originalne PERMAFLEX — Cene ugodne

ELETTROMARKET di Valerio Spetti
PRALNI STROJI — HLADILNIKI — ŠTEDILNIKI NA PLIN IN ELEKTRIKO
svetovno znanih znamk
REX, CANDY, CASTOR, HOOVER
ELEKTRO GOSPODINJSKI PREDMETI — TELEVIZORJI — LESTENCI — KRISTALNA IN PORCELANASTA POSODA —
TRIESTE — TRST, Strada Vecchia dell'Istria 2
Tel. 812238 (Na trgu pri Sv. Ani)

EMPORIO AUTO - MOTO LORENZI
Vam nudi DELE in NADOMESTNE DELE za vsa motorna vozila: svečke, trikotnike, svetilke, preproge, prevleko, kroglične ležaje, AMORTIZERJE ZNAMKE RIV itd.
TRST Via S. Lazzaro, 17
IZREDNA RAZPRODAJA MOTORNIH BATOV — PISTONI VESPE IN LAMBRETE VSEH VRST.
REZERVIRAN PARKIRNI PROSTOR ZA STRANKE

TRST Ul. Bocc... 2 Telefon 28-373
POŽAR ARTEMIO
TOVORNI PREVOZI v vse kraje tudi v inozemstvo

Goriško-beneški dnevnik

SLOVENSKIM STARŠEM NA GORIŠKEM

Nekaj razlogov za vpis otrok v slovensko srednjo šolo

Kot znano je po novih predpisih enotna nižja srednja šola obvezna za vse otroke, ki so dokončali peti razred osnovne šole. Slovenci na Goriškem imamo samo eno tako šolo v Gorici in vpisovanje vanjo bo trajalo do konca nastopnega tedna, se pravi praktično do vključno v soboto 24. t. m.

Prepričani smo, da bodo vsi slovenski starši, ki imajo otroke za vpis na nižjo srednjo šolo, izbrali slovensko šolo, ker je ta najbolj primerna in najbolj koristna za njihove otroke. To pa iz več razlogov. Predvsem bodo na tej šoli imeli pouk v svojem materinskem jeziku, kar jim bo olajšalo obvladovanje učne snovi. Na tej šoli poučujejo domači slovenski šolniki, ki bodo nadaljevali s tisto vzgojno tradicijo, ki so jo otroci imeli v svoji družini. Prednost slovenske šole je tudi v tem, da se na njej učenci naučijo obeh jezikov, slovenskega in italijanskega, kar je nujno potrebno na našem obmejnem področju, kjer tudi razna podjetja vedno bolj dajejo prednost pri službah tistim prosilcem, ki poleg italijanščine obvladajo tudi slovenščino.

Že samo teh nekaj dejstev je dovolj za dokaz prednosti slovenske srednje šole v Gorici, kjer se bodo zbrali k skupnemu učenju ne samo otroci iz goriške občine in vasi, ki spadajo pod njeno področje, kot n. pr. Štandrež, Pevma, Oslavje, Podgora in Št. Maver, ampak tudi učenci iz treh slovenskih občin Sovodnje, Doberdob in Steverjan.

Res je za nekatere otroke iz bolj oddaljenih krajev nerodno prihajati v Gorico. Zato pa imamo v Gorici slovenski dijaški dom in druge zavode, kjer taki otroci najdejo svoj novi dom med šolskim letom in jim ne bo treba voziti se vsak dan od doma. Življenje v Domu ima tudi to prednost, da imajo učenci v njem več možnosti izpopolniti svoje duhovno obzorje tudi izven šole ter delovati tudi na kulturnem področju.

Vpisovanje v I. razred srednje šole v Gorici

Vodstvo slovenske srednje šole v Ul. Randaccio v Gorici obvešča vse prizadete, da traja vpisovanje otrok v prvi razred te šole do vključno 25. julija. Vsekakor pa staršem priporočamo, naj ne čakajo zadnjega dne in naj svoje otroke vpišejo že prej. S seboj naj za vpis prinesejo naslednje dokumente:

1. Rojstni list; 2. potrdilo o cepljenju proti kozam in 3. spričevalo o zaključku 5. razreda.

Počitniški tečaj za popravne izpite

V Slovenskem dijaškem domu v Gorici bo tudi letos počitniški tečaj za popravne izpite, s pričetkom v ponedeljek 2. avgusta ob 8.30. Za podrobnejša pojasnila in prijave se starši prizadetih otrok lahko obrnejo na upravo Doma že sedaj in sicer vsak delavnik od 10. do 12. ure.

Dr. Tripani pri prefektu

Deželni odbornik dr. Tripani je bil včeraj dopoldne na obisku pri goriškem prefektu. Na sestanku sta si izmenjala misli in mnenja o tekočih goriških problemih.

Predlog za nagrado uslužbencev CO-OP

Sindikat trgovinskih uslužbencev pri CISL je poslal vodstvu Delavskih zadrug v Trstu pismo, v katerem zahteva za nameščence tega podjetja v Gorici in Vidmu izplačilo neke nagrade, kot so jo prejeli uslužbenci v Trstu. Tam so prejeli enkratno nagrado po 27.000 lir za uslužbence kategorije A, in B po 20 tisoč lir za kat. C po 18 tisoč za kat D in E ter po 8 tisoč lir za vajence.

PO NEUSPELIH POGAJANJIH TEKSTILCEV

CGIL predlaga stavko na Tržiškem proti nameravanim odpustom v Ronkah

Poziv za solidarnost trgovcev in gostilničarjev z delavci

Včeraj popoldne se je v prostorih Delavske zbornice v Gorici sestal izvršni odbor tega sindikata, ki je ugotovil, da so vsi poskusi za kompromisno rešitev spora z vodstvom podjetja Cotonificio Triestino glede odpusta delavcev v Ronkah ostali brez uspeha.

Tekstilna tovarna v Ronkah, s svojimi 500 delovnimi mesti je peto industrijsko podjetje na Goriškem po važnosti in njegova zapora pomeni ponoven hud udarec goriškemu gospodarstvu, zlasti pa področju okrog Tržiča, kjer so že zaprli celo vrsto drugih podjetij.

Pogoji vodstva so naslednji: premestitev ženske delovne sile iz Ronk v Podgoro; odpustitev 42 delavcev. Vsi poskusi za preklic odpustov in za jamstva glede modernizacije podjetja so ostali brezuspešni.

Da bi ponovno opozorili krajevne organe in javnost na težak položaj gospodarstva na Goriškem, s posebnim ozirom na tržiški okraj, je tajništvo CGIL pedlagalo drugim sindikalnim organizacijam splošno stavko vseh delavcev tržiškega okraja, ki naj bi jo po možnosti izvedli v četrtek 22. t. m. CGIL je obenem izdala proglas na delavstvo za solidarnost v tem trenutku ter poziva tudi meščane in trgovce, naj ob stavki pokažejo svojo solidarnost s prizadetimi delavci s tem, da zaprejo tisti dan trgovine in javne lokale.

Drugi občni zbor konzorcija za briška vina

V nedeljo 25. julija z začetkom ob 8. uri in v primeru nezadostne udeležbe ob 9. uri se bo vršil v dvorani gospodarske zbornice v Gorici ponovni redni in izredni občni zbor konzorcija za zaščito imen tipičnih briških vin.

Kot znano se je začel občni zbor že v nedeljo 4. julija in tistega dne ni zaključil z delom, ker je prišlo do nesoglasij glede vključitve nekaterih ravninskih vinogradnikov, ki bi tudi radi bili vključeni v ta konzorcij. Nekateri člani so bili za to vključitev, drugi pa proti. Zato so odložili odločitev o tej zadevi, da bi dali vsem članom možnost proučiti vso zadevo in se mirno odločiti za ali proti.

Sožalje trenerju športnikov iz Sovodenj

V goriški civilni bolnišnici je včeraj zjutraj umrla mati znanega goriškega športnega trenerja Marka Kovačiča, ki je dolgo let vežbal tudi nogometno ekipo iz Sovodenj. Pogreb pokojnice bo jutri, v ponedeljek iz bolnišnice v cerkev na Placuti in od tam na goriško pokopališče.

Prosvetno-športno društvo iz Sovodenj izreka Mariju Kovačiču iskreno sožalje ob tej izgubi. Njim se pridružuje tudi naše uredništvo

Omejitev parkiranja na trgu Battisti

Goriški mestni stražniki opozarjajo vse avtomobiliste, ki navadno parkirajo svoja vozila na trgu Battisti in po sosednjih ulicah v Gorici, da morajo v torek 20. t. m. izpraznitti ta prostor za čas od 7. do 10. ure, ker se bo tam vršila vojaška svečanost.

Kino

VERDI. 14.30: «Hotel delle vergini», R. Goulet in N. Kwan; ameriški kinemaskopski film, mladini pod 14. letom vstop prepovedan.
MODERNISSIMO. 15.30: «Duello al sole», G. Peck, J. Jones in J. Cotten; ameriški barvni kinemaskopski film.
VITTORIA. 15.30: «Ciclone sulla Giamaica», A. Quinn in L. Kedlova, ameriški barvni kinemaskopski film.
CENTRALE. 15.15: «Alla conquista dell'Arkansas», B. Harris in Fulvia Franco; barvni kinemaskopski film

v Tržiču

NAZIONALE. «L'uomo che non voleva uccidere», Don Murray; barvni film.
PRINCIPE: «Troppo caldo per giugno», Kirk Bogarde, Sylva Koscina in Robert Morley; barvni film.
AZZURRO: «Il piombo e la carne», Rod Cameron, Patricia Viterbo in Donald Moore; kinemaskopski film.
EXCELSIOR: «Il falso traditore», William Holden in Lily Palmer; barvni film.

v Gorici

RIO: «Vorrei non essere ricca», Sandra Dee; barvni film.
EXCELSIOR: «La montagna di luce», Richard Harrison.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna ALESANI, Ul. Carducci 12, tel. 22-68.

DEŽURNA CVETLIČARNA

Danes, 18. t.m. je v Gorici odprta cvetličarna VOIGTLAENDER, Ul. IX Agosto 3, tel. 24-33.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina pok. Zorka Jelinčiča daruje Zora Mozetič in družina 2000 lir Podpornemu društvu za Goriško.

Za krvno banko v Gorici so darovali Občinski odbor v Gorici 50.000 lir, Alfredo Novelli 5000 lir in bratje Furlan 15.000 lir.

MESNICA KOGOJ
GORICA — pri pokritem trgu
sporoča vsem potrošnikom, da je začela
S PRODAJO SVEŽEGA MESA
SOLIDNA POSTREŽBA S PRVOVRSTNIM BLAGOM!

POTEM KO JE 5. JULIJA PRIZANESLA

Prejšnjo noč je v Doberdobu toča povzročila precejšnjo škodo

Tržaška posojilnica in agrarni konzorcij določila svojo pomoč prizadetim kmetom na Goriškem - Milijardna škoda tudi na jugoslovanskem področju

Prejšnjo noč je nevihta ponovno zajela dober del goriške pokrajine. Na srečo je bil skoro povsod le dež, ki je na nekaterih kmetijskih področjih, kot n. pr. v Sovodnjah, celo koristil ter so si ga želeli. Žal pa ni bilo povsod tako in v Doberdobu so imeli tokrat toča, ki jim je pri prejšnjem neurju prizanesla. Točonosni oblaki so prišli od furlanske strani in sesul: svoj tovor na doberdobsta polja, kjer so povzročili znatno škodo na pridelkih ki pa je še niso ocenili. Zlasti je bilo prizadeto sadno drevje, pa tudi vinogradi in druge kulture. Županstvo vabi oškodovane kmete, naj čim prej prijavijo škodo, da bodo vk... v akcijo za pomoč, ki je v teku že za prejšnje neurje. Med tednom se bo vršil sestanek prizadetih kmetov, ki ga je sklicalo županstvo že v zvezi s škodo po neurju od 4. in 5. t. m.

Tržaška hranilnica in posojilnica, ki ima svoje kliente na področju okrog Tržiča, je po sklepu svojega vodstva določila dva milijona lir v solidarnostni sklad za podporo oškodovanim kmetom na Goriškem, ker je prav na tem področju okrog Tržiča toča in neurje prizadejalo največjo škodo. Obenem so odobrili 10 milijonov lir kot prispevek za znižanje obresti na posojila, ki jih bodo pri tem zavodu vzeli oškodovanci za obnovo svojih gospodarstev. Za ta posojila je hranilnica odobrila znesek 100 milijonov lir; posamezniki bodo lahko črpali iz njega največ do 5 milijonov posojila, vendar sorazmerno z obsegom opustošenega polja.

Tudi agrarni konzorcij iz Trsta, ki ima pravtako svoj delokrog na področju okrog Tržiča, je sprejel sklep, da odložijo plačilo zapadlih obrokov kmečkih dolgov na prihodnje leto ter da zato ne bodo zahtevali nobenih obresti. Pravtako so sklenili podeliti prosilcem kre... za nakup orodja in drugega materiala, ki je potreben za obnovo po škodi prizadetih gospodarstev, do prihodnjega leta in brez obresti.

Tudi na jugoslovanski strani so ocenili škodo po neurju prejšnjega tedna, ki je najbolj prizadejalo Brda. Tam cenijo povzročeno škodo na okrog 680 milijonov din in okrog 250 družin je ostalo brez sredstev za življenje. Najbolj so bile prizadete vasi Višnjevik, Vederjan, Kožbana, Krasno, Brdice, Belo brdo, Zali breg in Smartno. Precejšnja je tudi škoda na spodnjem Vipavskem, kjer so najbolj prizadeti kraji Spodnja Branica, Prvačina, Vogersko, Kromberg. V višje ležečih krajih pa so utrpeli največ škode v Grgarju, Voglarjih in Nemcih. Krajevne oblasti bodo oškodovancem pomagale s prispevki, dolgoročnimi krediti in začasno zaposlitvijo nekaterih kmetovalcev na drugih področjih.

Umrl je oče dveh padlih partizanov

V četrtek 13. t. m. so na glavnem pokopališču v Gorici pokopali 87-letnega Leopolda Pavletiča, ki je stanoval v Gorici, Ul. Ascoli. Pokojnik je že nekaj let bolehal ter je umrl v hiralnici v Ul. Diaz. Bil je zaveden Slovenec, oče dveh padlih partizanov ter je rad obiskoval Ljudsko čitalnico v Ul. Ascoli, kjer je z zanimanjem prebiral časopise in knjige.

Začasna namestitev učiteljev

Šolski skrbnik za Goriško obvešča vse prizadete, da bo od 20. t. m. na oglasni deski tega urada na vpogled lestvica tistih osnovnošolskih učiteljev, ki imajo stalno mesto v kakšni drugi pokrajini ter so napravili prošnjo za namestitev na Goriškem v nastopnem šolskem letu.

Tovornjak z zelenjavo se je prevrnil v Tržiču

Včeraj ponoči okrog 2. ure je 40-letni Giuseppe Rapisarda iz Trsta Ul. Valdi vozil tovornjak Tigrotto, ki je bil naložen z zelenjavo v smeri od Chiogge proti Trstu. Ko je vozil po nadvozu, ki pelje proti Ronkam, je šofer, ki ga je očividno premagala trudnost, izgubil kontrolo nad vozilom. Tovornjak je najprej krenil na levo stran ceste tik ob živi meji, nato pa je zavil na desno stran s ceste ter se prevrnil. Pri tem bi skoraj treščil v neko obcestno hišo in je že podrl del zidu v njeni bližini. Pri nesreči je šlo uničenih 40 do 50 stotov zelenjave in tudi tovornjak sam je utrpel precejšnjo škodo. Šoferju pa se je posrečilo da je ostal nepoškodovan.

Zapisnik o nezgodi je napravila cestna policija iz Tržiča.

Avto podrl ženo na prehodu za pešce

Včeraj okrog 9. ure so z avtom Zelenega križa pripeljali v goriško civilno bolnišnico 68-letno Savino Belutti vd. Mulitsch iz Gorice, na Korzu Italia 17. Pri pregledu so ji ugotovili številne udarce na nogah in pretres možganov. Pridržali so jo za tri dni na zdravljenju. Beluttijeva je izjavila, da je šla okrog 8.20 po črtastem prehodu za pešce na korzu Italia v bližini brivskega salona Gremese. Takrat je prihajal po korzu v smeri proti pošti tudi nek avtomobilist ter zadel ženico s svojim vozilom, da je padla. Zapisnik o nezgodi so napravili karabinjerji iz Ul. Sauro.

V torek je soproga Viljema Fajta iz Sovodenj, Bogdana, povila prvorojenko Nadjo. Člani športno prosvetnega društva iz Sovodenj čestitajo srečni mamici in očetu, svojemu tajniku, in želijo novorojenki vso srečo v življenju.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Od 11. do 17. julija se je v goriški občini rodilo 31 otrok, umrlo je 15 oseb, porok je bilo 5 in oklicev 13.

ROJSTVA: Manuela Mosetti, Alessandra Isaia, Lorenzo Brumat, Massimiliano Marconi, Alessandra Valle, Cristina Sartori, Andrea Cipriani, Claudio Cantarut, Daniele Franco, Michela Baudracco, Massimo Simonelli, Paolo Buttignon, Claudio Bertoni, Barbara De Leo, Pierpaolo Orselli, Elena Vogric, Pietro Birsa, Paolo Bassanese, Sergio Bercè, Nadia Fait, Marco Simone, Roberto Romanzin, Stefano Boschin, Gabriella Dipietro, Livio Oddo, Nadia Bergamasco, Helen Marlais, Francesca Di Maio, Nicoletta Di Maio, Fulvia Devetak, Caterina Belletti.

SMRTI: gostilničarka 66-letna Antonia Pintar, por. Gurtner, gospodinja 88-letna Carolina Movia, vd. Ferman, gospodinja 49-letna Lidia Pusnar, por. Marchi, upokojenec 80-letni Giuseppe Tensi, gospodinja 81-letna Maria Reja, vd. Ugomari, upokojenec 61-letni Giuseppe Collini, gospodinja 75-letna Caterina Corsi, vd. Kurtin, gospodinja 82-letna Orsola Cumar, gospodinja 38-letna Norina Lodatti, por. Paulin, gospodinja 59-letna Olga Lutman, vd. Lutman, upokojenec 87-letni Leopoldo Pauletic, upokojenka 82-letna Ottilia Pertot, vd. Štegu, trgovec 33-letni Felice Munafò, upokojenec 89-letni Giovanni Collazio, postajni načelnik 42-letni Branko Hlede.

POROKE: kmetovalec Luigi Medvescek in gospodinja Albina Merconi, mizar Giuseppe Bensa in trgovska pomočnica Lucia Mersecchi, železničar Bruno Concina in tekstilka Bianca Brandolin, zobozdravnik Domenico Vrtovec in študentka Irene Brumat, kirurg dr. Giuseppe Caiazzo in gospodinja Mirella Tomasi.

OKLICI: trgovec Bruno Pontoni in bolničarka Maria Braico, dninar Bernardino Mirante in gospodinja Silvana Paliotta, slaščičar Claudio Gorjup in delavka Alessandra Zorzenon, karabinjer Angelo Molinaro in gospodinja Maria Belgiorno, mehanik Edi Godeas in delavka Nunziata Mungo, mizar Eligio Pettarin in delavka Sonia Calligaris, gasilec Giovanni D'Angelo in gospodinja Luciana Visintin, mehanik Bruno Puja in tekstilka Rina Zavadlav, barist Luigi Ferigo in gospodinja Lidia Conte, uradnik Bernardino Comel in gospodinja Anna Maria Graziato, računovodja Alessandro Hoban in trgovska pomočnica Danica Peric, uradnik Armando Milost in uradnica Livia Plesnicer, železničar Axum Zanfagnin in baristka Marisa Iucchi.

ENALOTTO
Natečaj št. 29
ZMAGOVITI STOLPEC

Bari	36	X
Cagliari	58	X
Firence	55	X
Genova	79	2
Milan	66	2
Neapelj	66	2
Palermo	85	2
Rim	13	1
Turin	78	2
Benetke	47	X
Neapelj II	3	1
Rim II	21	1

PROVIZORIČNI dobitki za zmagovalce z
12 točkami lir 10.864.000
11 točkami lir 330.300
10 točkami lir 24.300
Dokončne kvote določi osrednja komisija
Ohranite odrezek, da boste imeli pravico do nagrade

LADJE V PRISTANIŠČU

Semani (Alb.), Nikos (Grčija), Butrinti-Vijosa (Alb.), Claudis (It.), Maria Costanza (It.), Mihali Lazarev (SZ), Ariel (Panama), Lia Ia (It.), Carso (It.), Ponderosa (Liberija), Lily Lauro (It.), Fucinatore (It.), Aida Lauro (It.), A. Pacinotti (It.), Vesuvio (It.), Cellina (It.), Brick VII (It.), Saipa II (It.), Axum, Gondar, Eritrea (Et.), Bulmar, Erosa, Victoria (It.), Naprijed, Zelengora, Bovec (Jug.), Vulcania, Saturnia (It.), Ilice, Bruna Montanari, Vicenza (It.), Holendrecht (Hol.), Jolanda (Panama).

KINO ŠKEDENJ
predvaja danes, dne 18. t.m. z začetkom ob 18.15 uri v dvorani barvni film v Cinemascope
PRENDILA È MIA
(Vzemi jo, moja je)
Igrata: JAMES STEWART in SANDRA DEE
Ob 20.30 uri se predstava nadaljuje na prostem.

KINO PROSEK-KONTOVEL
predvaja danes, dne 18. t.m., z začetkom ob 16. uri dramatični film
LA SUORA BIANCA
(BELA NUNA)
Igrajo: Jorge Mistral — Yolanda Varela — Andrew Palma

POLETNI KINO «SATELLITE»
BORGO S. SERGIO (POSTAJA 20-21)
predvaja danes 18. t.m. ob 20.30 — prvo dejanje se ponovi —
Technicolor zabavni film:
I DUE TORERI
(BIKOBORCA)
Igrajo: FRANCO FRANCHI in CICCIO INGRASSIA

KINO «IRIS» PROSEK
predvaja danes, dne 18. t.m. z začetkom ob 16. uri barvni film v cinemascope
PUGNI, PUPE E PEPITE
po romanu «John Kafk»
Igrajo: John Wayne — Stewart Ganger — Capucine

Kino na Občinah
predvaja danes, dne 18. t.m. z začetkom ob 16. uri krasen Goldwin Mayer film
Compagnia di codardi?
(Stotnija bojazljivcev?)
Igrajo: GLENN FORD, STELLA STEVENS, MELVYN DOUGLAS

V PONEDELJEK, dne 19. t.m. z začetkom ob 18. uri ponovitev filma
COMPAGNIA DI CODARDI?

«RECORD» - IZREDNO TIHI
na kerozen, plinsko olje, tekočo nafto (1-3 Engler) gosto nafto (3-5 Engler)
(Od 8000 do 40.000 kalorij za prostornino do 600 kub.m.)
GORILCI PRIHODNOSTI
proti «smogu»
(Dvoletno jamstvo)
BB
U. BAZZANELLA, TRST, UL. F. VENEZIAN, 5
VERTIKALNI GORILCI
na lahko nafto (1-3 Engler), za težko nafto (3-5 Engler)
Nobena ovira za notranjost - Peči na stalen ogenj - Kuhinje, štedilniki, mali kotli za centralno kurjavo - Rezervoarji v emajlirani pločevini v barvah po želji z zmogljivostjo 20 l.
NAJBOLJŠI OBSTOJEČI GORILCI PO NAJNIŽJIH CENAH

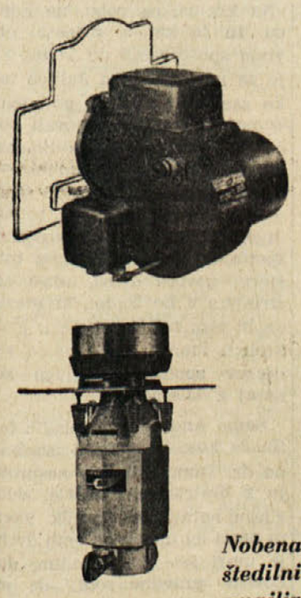

P.D. «KRAS» DOL-POLJANE
PRIREDI ŠE DANES 18. JULIJA
NA PROSTEM PRI DEVETAKIH
PLESNO ZABAVO
OD 19. URE DALJE.
Igrajo BENEŠKI FANTJE
ki nastopajo prvič na Goriškem.
DELOVAL BO TUDI DOBRO ZALOŽEN BIFE S PRIGRIZKOM IN PRISTNO DOMAČO KAPLJICO
Vabljeni!

PRALNI STROJI, avtomatični in superavtomatični — HLADILNIKI — ŠTEDILNIKI NA VSA GORIVA —
Ekskluzivno zastopstvo in zaloga
O KRAINER & C.
Gorica — Ul. Rastelli 41 tel. 2039
Po želji pošiljamo na dom v vse kraje Jugoslavije
Izredno ugodni plačilni pogoji
NAJNIŽJE CENE
Zoppas

PRIZNANO MEDNARODNO AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE
LA GORIZIANA
GORICA — Ul. Duca d'Aosta 180 — Tel. 28-45 — GORICA
PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSTNEGA BLAGA

ZAHVALA

Vsem, ki so z nami sočustvovali in spremili na zadnji poti našo drago

OLGO LUTMAN

se iskreno zahvaljujemo.

Posebna zahvala č. g. zupniku, sorodnikom, pevcem, darovalcem cvetja in nosilcem vencev ter vsem, ki so počastili njen spomin.

Žalujoči: sin PAOLO in hčerka EDA ter ostalo sorodstvo

Štandrež, Gorica, Sovodnje 18 julija 1964

GIS
OBIŠČITE XV. JUBILEJNI GORENJSKI SEJEM V KRANJU
OD 30. JULIJA DO 10. AVGUSTA 1965

"DARWIL"

najnovejši izum moderne tehnike

SUPERAUTOMATIC s 57 rubini in z 88 rubini
«Luis D' Or»
najtanjša ura na svetu

Generalno zastopstvo «LA CLESSIDRA»
Trst - Piazza S. Antonio Nuovo N. 4-I nadstropje

Import - Export

Prodaja na veliko in drobno
Velika izbira zlatnine po tovarniških cenah!
Izredni popusti - Garancije

NAJTRPEŽNEJŠA
NAJELEGANTNEJŠA
NAJCENEJŠA

ŠVICARSKA SUPERMARKA

TURISTI, IZLETNIKI, OBIŠČITE GORNJE POSOČJE!

Oglejte si najlepše podzemsko čudo na svetu
«POSTOJNSKO JAMO»
OBISKI VSAK DAN OB 8,30, 10,30, 13,30, 16. in 18. uri.
Izredni obiski po dogovoru z upravo.
Obiščite tudi SKOCJANSKE JAME PRI DIVAČI
Obiski ob 10. in 15. uri vsak dan.

PARK HOTEL
BLED
TELEFONI 284 — 338
● 200 LEŽIŠČ ● RESTAVRACIJA
● KAVARNA ● NOČNI BAR
● HOTEL ODPRT CELO LETO
V sestavi PARK HOTELA je tudi SPORTHOTEL NA POKLJUKI in IZLETNIŠKI DOM V RIBNEM.
VSI OBRATI POSLUJEJO CELOLETNO

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL — TEL. 8

LEV
HOTEL LEV LJUBLJANA
VOŠNJAKOVA 1
TELEF. 310555
Telegram LEVHOTEL
Telex JUGOSLAVIJA
KATEGORIJA «A»
Sodobno opremljene sobe - Apartmaji - Restavracije - Restavracijske terase - Slaščičarna - Dancing kavarna - Zabavni program - Aperitiv bar - Razgledna terasa - Terasa za sončenje Banketne in konferenčne dvorane - Čitalnica - Frizerski salon - Menjalnica - Informacijska služba - Taksi služba - Podzemeljske garaže - Lasten parkirni prostor - Pristajališče za helikopterje - Boksi za pse - Hladilnica za divjačino.

Avtopromet Gorica
NOVA GORICA — Tel. 21044 opravlja kvalitetne, hitre in varne prevoze potnikov in tovora doma in v inozemstvu.
TURISTIČNI URADI V: Novi Gorici, Tolminu, Bovcu, Ajdovščini, Postojni in Sežani vam nudijo vse potrebne informacije in vam hitro in solidno organizirajo izlete po Jugoslaviji in inozemstvu ter nudijo vse ostale turistične usluge.

Hotel JELOVICA - Bled
«A» KAT.
NOVOZGRAJENI HOTEL Z VSEM SODOBNIM KONFORTOM
MEDNARODNA KUHINJA IN DOMAČE SPECIALITETE

«Hotel Mantova» Vrhnika
in restavracija Močilnik
Vas lepo in poceni postrežeta

SLON LJUBLJANA
HOTEL SLON LJUBLJANA

HOTEL Z MODERNIM KONFORTOM ● PRIZNANA MEDNARODNA IN NARODNA RESTAVRACIJA ● NOČNI BAR Z MEDNARODNIM ARTISTIČNIM PROGRAMOM ● KAVARNA ● SLAŠČIČARNA ● KLUBSKI IN BANKETNI PROSTORI

NOVA TRGOVSKA HIŠA VELEBLAGOVNICE
nama
v LJUBLJANI, na Titovi cesti (nasproti pošte)
Šest prodajnih etaž
10.000 artiklov za dom — družino — gospodinjstvo — šport — letovanje itd.
V II. nadstropju velika izbira
USNJENE KONFEKCIJE: plašči — kostumi — suknjiči — jopice itd.
V pritličju
USNJENA GALANTERIJA: torbice — kovčki — potovalke — denarnice — rokavice — pasovi itd.
Obiščite tudi naši poslovalnici
TROMOSTOVJE — Wolfova ulica št. 6
ELITA — Copova ulica št. 7
20% popusta pri nakupu s tujo valuto

ALP HOTEL
HOTEL KANIN
HOTEL GOLOBAR
BOVEC
nudijo vse hotelske usluge.
Priznana domača in inozemska kuhinja.
Telef. 21 in 51
Priporočamo tudi obisk hotela «Planinski orel» v Trenti in gostišče v Soči in Logu pod Mangrtom

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA
ZDRAVI BOLEZNI PREBAVIL ŽE PREKO 300 LET.
Vse informacije v zvezi zdravljenja dobite v zdraviliško gostinskem podjetju, Zdravilišču ali pri Turističnem društvu Rogaška Slatina.

Hotel BELLEVUE
LJUBLJANA — TEL. 313133
priporoča cenjenim gostom domačo in mednarodno kuhinjo. Terasa .— Vrt. — S terase lep razgled na Ljubljano.

PARK HOTEL GORICA
NOVA GORICA - TELEFON 21442, 21462
s svojimi obrati restavracijo, kavarno, Prvorazredna kuhinja
Ples vsak večer razen ponedeljka
in KOLODVORSKA RESTAVRACIJA telefon 21010
gostilna ZVEZDA telefon 21239
ter gostilna PRI HRASTU

HOTEL «ZVEZDA» KOBARID
s sobami z eno in dvema posteljama, tekoča mrzla in topla voda, centralna kurjava — skupaj 54 ležišč. Streže s prvovrstnimi vini; specialitete; soška postrv in divjačina. V pet km oddaljenem Livku so prvovrstna smučišča, v Nadiži pa lepe kopeli. Cenjenim gostom se priporoča za obisk.

Agraria
MARINAZ
Montfalcone (Gorizia)
Italia
Ul. Don P. Fanin, 46
Tel. 73-242
«OLYMPIA»
JAMSTVO 12 MESECEV

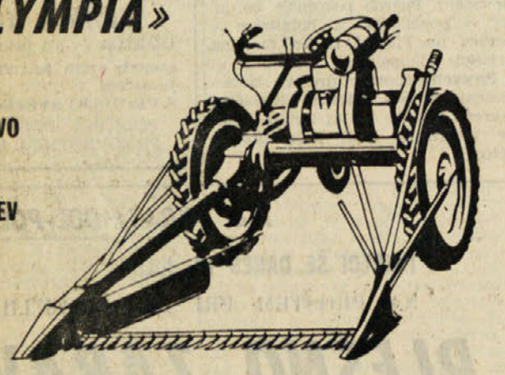

Zaloga kmečkih strojev in pribora, motorji na petrolej, bencin, Diesel ter električni za kmečko in ladijsko uporabo, traktorji in nadomestni deli «Renault», motorne kosilnice Bedogni & C. «OLYMPIA», motorne kosilnice «RONDINE» in agrarni stroji «GOLDONI»

Hotel «TRIGLAV»
KOPER — TELEFON štev. 16
Prvorazredna restavracija, udobne sobe, terasa, zimski vrt, nočni bar s programom.
Priporočamo svoje obrate «GIUSTERNO» z olimpijskim bazenom ter restavracijo «RIŽANA» s specialitetami, postrvmi in rečnimi raki.

Restavracija «ŠEMPETER»
Šempeter pri Novi Gorici tel. 21458
Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete, pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

Obiščite slovito
RESTAVRACIJO
BELVEDERE
nad IZOLO
MEDNARODNA IN DOMAČA KUHINJA IN IZBRANE PIJAČE — DNEVNO ZABAVNA IN PLESNA GLASBA

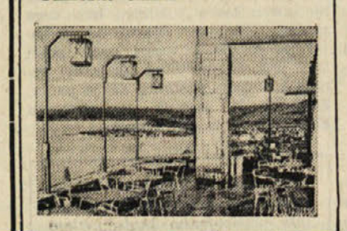

TURISTI IZKORISTITE NOVO MOŽNOST POTOVANJA SKOZI PREDOR PODBRDO — BOHINJSKA BISTRICA — BOHINJ
Dnevno prevoz avtomobilov in avtobusov IZ PODBRDA ob: 4,20 — 8,59 — 12,28 — 16,11 — 20,38
IZ BOHINJSKE BISTRICE ob: 7,05 — 9,10 — 11,51 — 15,07 — 19,05 — 23,11
PRIJAVA VOZIL NAJMANJ 2 URI PRED ODHODOM VLAKOV OSEBNO ALI TELEFONSKO
Postaja Bohinjska Bistrica tel. 76122
Postaja Podbrdo tel. 9

MEBLO
MEBLO
trgovina s pohištvom na drobno
NOVA GORICA — KIDRIČEVA ULICA 18
PROIZVAJAMO VSE VRSTE POHIŠTVA ZA IZVOZ V NEMČIJO, FRANCIJO, ITALIJO IN DRUGE DRŽAVE.
NUDIMO: spalne sobe, dnevne sobe, omare za garderobo divane, naslanjače in znane žimnice na vzmeti «JOGI» več tipov.
IZKORISTITE 20% POPUST PRI VSAKEM NAKUPU V TUJI VALUTI ● PREVOZNI IN CARINSKI STROŠKI SO V BREME KUPCA PO PREDPISIH NJEGOVE DRŽAVE ● ŠPEDICIJSKE OPERACIJE IZVRŠIMO SAMI ● KUPCEM IZ OBMEJNEGA PASU JAMČIMO DOSTAVO NA DOM IN MONTAŽO.
Ob nakupu pri nas boste pribranili, ker so naše cene ZNATNO NIŽJE KOT INOZEMSKE.

SPLOŠNA PLOVBA PIRAN
vzdržuje s svojimi tovorno-potniškimi ladjami:
redno linijo okoli sveta · redno linijo z Južno Ameriko redno linijo z zahodno Afriko ter nudi prevoze po vsem svetu z modernimi transportnimi ladjami od 8,000 do 18.000 ton nosilnosti.
Za vse informacije se obrnite na upravo podjetja:
«SPLOŠNA PLOVBA», Piran Župančičeva ul. 24 in na naše agente po vsem svetu.
Telexi: 035-22, 035-23
Telegrami: Plovba Piran
Telefoni: 73-470 do 73-477

BLED vabi
Hoteli ob jezeru, obnovljeni blejski grad z restavracijo, festivali, dnevna glasba in ples, pravljične izletniške točke in druga razvedrila ter čolnarjenje po jezeru

GOSTINSKO PODJETJE «SIDRO»
priporoča ODLIČNE SPECIALITETE IN IZBRANE PIJACE V VSEH SVOJIH OBRATIH.

Piran, tel. 73-313
Nočni bar «TRI PAPIGE» v Piranu z mednarodnim artističnim programom. Odprt je vsak dan razen srede.

HOTEL GALEB tel. 21605
RESTAVRACIJA «RIBA» » 21182
KAVARNA «LOŽA» » 21198
RESTAVRACIJA «TAVERNA» » 21322
Priporočajo svoje gostinske usluge - Cene zmerne
KOPER

Tudi v gorah se je zgodovina prelamljala

(Ob 50-letnici vojne Italije proti Avstro-Ogrski)

IVO JUVANČIČ

2.

Z Voznikom — Ivanom Černuto (glej Lovšin l. c. str. 166) sva se v letih 1932-34 spoznala pobližje, ko sem hodil v Log na počitnice in obiskoval tamošnje gore. Prvo srečanje je bilo tam pod Ruševo glavo ob seniku ali pristaji v senci košatega drevesa, ali še vedno s pogledom na Jerebco na eni strani in Mangart, Jalovec na nasprotni. Pod nama je ležal Spodnji Log, s fašistično obmejno gorsko milico, s finančno stražo. Ti v Spodnjem Logu in karabinjerji v Srednjem Logu so takrat bedeli nad nami, saj smo bili vsi Slovenci več ali manj sumljivi. Tlačilo nas je in o tem je bilo med nama mnogo besedi. Voznik je bil zaveden Slovenec, hotel je vedeti, kdaj bo bolje. Bil je kar razgledan mož, navdušen za Čehe, ki so imeli nad Loško Koritnico pod Mangartom pred prvo svetovno vojno svojo kočo. O Tumi je govoril s spoštovanjem ali menil je, da je bil za socialista le «prevelik gospod.» Ta sodba preprostega moža, gorjana, se mi je zapičila v možgane, ker sem sam kot študent 1918, še pred razsulom Avstrije spremljal Tumo na Goričico, čez Rombon in nazaj; težko sem občutil, ko je moje navdušenje za Jugoslavijo le preveč doktrinarsko polival z mrzlo poplavo zame takrat preučenih besedi o internacionali in važnosti srednjeevropskega prostora, to se pravi avstrijske države.

Voznikova sodba o Tumi se mi zdi tipična, ker je sam pred prvo svetovno vojno prišel v stik tudi s saškim kraljem Friderikom Avgustom III. ki je hodil na lov v Moženco, kjer je imel lovsko kočo. Seveda ga je poznal le kot «saškega kralja» kot še nekateri starejši Ložani. Voznik je o njem menil, da se je dalo z njim precej po domače meniti. O tem govori v zvezi z Ojcingerjem tudi Kugy. Dodam tu svojo pripombo, da je ta saška kraljeva rodbina bila nekaj svojevrstnega. Kraljica Luiza avstrijska je moža zapustila in zbežala z italijanskim gledališkim igralcem. Brat kralja Maks je po I. svetovni vojni bil profesor slavistike v Freiburgu v Švici in je kot velik pacifist imel stike tudi s komunisti in je prispeval celo članke proti fašizmu za našo «Ljudsko pravico» 1935 (glej Iv. Kreft, Spomini ljudskega agitatorja str. 33, 44). «Prestolonaslednik» Jurij, ki ni prestola nikdar zasedel, bil pa je že kot mlad fant v Logu, nato višji oficir v vojni, je pa postal nato jezuit, ko je Nemčija postala weimarska republika. Srečala sva se v Innsbrucku in priznati moram, da je svet med Rombonom in Mangartom zelo dobro poznal in se ga spominjal z veseljem in občudovanjem.

Voznik je o saškem kralju znal povedati tudi marsikatero smešno. Tu pa naj popravim Lovšina (l. c. str. 167), da je «župnik Andrejšek» iz Loga in Voznikov zaupnik bil samo kurat Andrejšek. Po rodu je bil Čeh, Moravan, sam povezan s češkimi planinci, dasi sam ni stopil na najnižji vrh, ki je nekaj let pred svetovno vojno zamenjal Log s Sedlom pri Kobaridu, kjer je med dvema vojnama umrl. Do zadnjega je ohranil češki naglas v izgovorjavi slovenščine, ki je zelo glasno zvenela tudi tedaj, ko so fašisti skušali zapreti slednja slovenska usta.

Kakor Ojcingerja tako so tudi Voznika klicali na predilsko trdnjavo že jeseni 1914 in ga predvsem izpraševali o tem, če bi bilo možno priti večjim italijanskim silam čez Jerebco. — No, oba predilska forta nista igrala skoraj nikake vloge v vojni, ostala sta skoraj neprizadeta (danes je eden še na naši strani, drugi na italijanski); Ruševa glava pa je postala močna avstrijska artilerijska postojanka za hrbtom Jerebce in nadomestila vlogo starih trdnjav. Voznik mi je s ponosom pravil, da je odklonil stalno službo pri avstrijski špionaži, dasi je, kar je vedel, tedaj je povedal, «Alpinske patrulje bi že prišle vam za hrbet, ali te ne bodo kaj prida opravile», to je bilo njegovo mnenje. Sam sem dobil občutek, da mu vojaške oblasti stare monarhije niso preveč zaupale, ker so vedele za njegove češke simpatije in pa za Tumo, ki mu je bil vodnik, o katerem je menil, da si je znal goro ogledati, kar se je Vozniku zdelo glavno.

Vse drugačnega gledanja so bili vodniki Mrakiči-Melevši iz Bovca, o katerih daje nekaj podatkov Lovšin (str. 255 l. c.). Naj Lovšina po svoji moči in vednosti kot rojen Bovčan dopolnim. Gre najprej za Ivana in Jožefa Mrakiča, Uanca in Joza Melevševa, ki sta bila brata, in Andreja bratranca, ki je bil znan kot Rušnik. Bovčani izgovarjajo Rušn'k. Vsi trije so bili zidarji, vsi trije lovci. Po očetih sinovi bovških kozarjev, kar je najbolj rabljeno poimenovanje pastirske službe. Za bovško so bile koze konec prejšnjega stoletja tako odločilne, da je prišlo še do pobojev, ko jih je avstrijska oblast začela omejevati. Branil jih je pa zaradi interesa celo sam župan Matija Jonko, rodom iz Bele krajine, dolgo časa nemčursko usmerjen. Ta je z oderuško trgovino prekupčeval tudi s sirom, kozliči in prišel do za tiste čase bajnega premoženja. Bovški kozarji, če izvzamem okoliške vasi, ki so bile odločilne, so imeli svoje hiše ali vsaj «hleve», pristaje Pod robom, pod Velikim vrhom od vasi Plužen — mimogrede: ime za to naselje je množinska oblika v bovški rabi — vse tja do bovških Kluž. Zavrzelnom označuje le nekaj hiš nad pluženskо cesto; Zavrzelnom in: ne: Na vrzeli, kot po Tumi piše Lovšin. Ne vem, veliko vneme je dr. Tuma vložil v zbiranje imen naših vrhov, planot, planin, ali... Treba jih bo še kritično prerešetati, saj vemo za njegovo «ilirstvo», mnenje, da so Iliri, staroselci, govorili slovanski in še to: občutek imam, da ta mož, o katerem je Kugy rekel, da je tisti, ki pride za njim, le ni znal dosti prisluhniti izgovarjavi naših narečij, da je prehitro iskal čisti slovensko pravilen, slovničen izraz. Samo na področju Rombona dve, ki gresta do njega kot očeta: Čemu «Črnelski vršiči», ko vsi kozarji govore le» «Črnelska špica». In še lepša: Po Rombonom je kota 1753 po Tumu: «Kraljišče», Bovčan, ki tod hodi, izgovarja lepo: «Krejišče», kar znači to, kar slovenščina poimenuje drugače z «Na kraju», na robu, na koncu. In še kaj bi prinesel ob vsem spoštovanju do Tume, ki je za naše gore, za Julijce tako zaslužen, smo pa po njem komaj, komaj poimenovali kočo tam pri morju, na Slavniku. Vsaj Bogatinsko mu bi dali, saj je za oni konec še med dvema vojnama iskal prava imena v nasprotju z avstrijsko specialko! Toda o tem naj mislijo, govore drugi, dasi se strinjam z Lovšinom, ki meni, da bi tam nekje pri Žagi, pod Stolom morali najti mesto za njegov spomenik. Vrnem se nazaj k Mlevšem.

Samo Andrej je v mladih letih še kozaril in vodil istočasno dr. Tumo. Bil je v nasprotju z bratrancema vesele, zelo glasne narave naš Rušnik. Vsaj za deset let mlajši od onih dveh je umrl šele 1963. Sodim, da Lovšin pravilno sodi, da je (str. 256 l. c.) smatral vodnik Paver Ivana Mrakiča za dobrega plezalca in ne Andreja, Rušnika.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II. TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1-II, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ: v tednu 30 din, mesečno 600 din — Nedeljska: posamezna 50 din, 2.400 din za leto 1965 — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-86 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno upravni 250, osmrtnice 150 lir. — Mali oglasi 40 lir beseda. — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst